

T.C

BANDIRMA ONYEDİ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ÇALIŞMA EKONOMİSİ VE ENDÜSTRİ İLİŞKİLERİ
ANABİLİM DALI

Yüksek Lisans Tezi

ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN KARIYER
HEDEFLERİ VE GELECEK BEKLENTİLERİ:
BANDIRMA ÖRNEĞİ

Mustafa PARLAK
185017009

Tez Danışmanı:

Prof. Dr. Necla TEKTAŞ

Bandırma 2024

T.C
BANDIRMA ONYEDİ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ÇALIŞMA EKONOMİSİ VE ENDÜSTRİ İLİŞKİLERİ
ANABİLİM DALI

Yüksek Lisans Tezi

ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN KARIYER
HEDEFLERİ VE GELECEK BEKLENTİLERİ:
BANDIRMA ÖRNEĞİ

Mustafa PARLAK
185017009

Tez Danışmanı:
Prof. Dr. Necla TEKTAŞ

Bandırma 2024

ETİK BEYAN
TÜRKİYE CUMHURİYETİ BANDIRMA ONYEDİ EYLÜL
ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu belge ile bu tezdeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik ilkelere uygun olarak toplanıp sunulduğunu beyan ederim. Bu kural ve ilkelerin gereği olarak, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce ve sonuçları andığımı ve kaynağını gösterdiğimi ayrıca beyan ederim. (08/02/2024)

ÖZET

ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN KARIYER HEDEFLERİ VE GELECEK BEKLENTİLERİ: BANDIRMA ÖRNEĞİ

Mustafa PARLAK

Bu çalışmanın amacı uluslararası öğrencilerinin kariyer hedefleri ile gelecek beklentileri arasındaki ilişkileri incelemek ve bunlara etki eden faktörleri belirlemektir. Bu kapsamda ilk olarak Kariyer Hedefleri Ölçeği ve Gelecek Beklentileri Ölçeği' nin uluslararası öğrenciler için geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılmıştır. Uluslararası öğrencilerinin liderlik, başarı ve eğitim kariyer hedeflerinin ve gelecek beklentilerinin belirlenen bazı değişkenler ile farklılaşıp farklılaşmadığı da Mann Whitney U ve Kruskal Wallis H testleri ile incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini, 2022-2023 eğitim öğretim yılında Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi'nde öğrenim gören uluslararası öğrencilerden oluşmaktadır.

Araştırmanın bulgularına göre liderlik, eğitim ve başarı hedefleri ve gelecek beklentileri arasında pozitif yönde orta derecede ilişki olduğu görülmüştür. Cinsiyet değişkeni ile yapılan incelemede başarı alt boyutunda erkek katılımcılar lehine anlamlı farklılık olduğunu göstermektedir. Burs alma durumuna göre Liderlik, Başarı ve Eğitim Hedeflerine göre burs almayanların lehine anlamlı farklılık görülmüştür. Yaş değişkeninde 30 yaş ve üstü grup diğerlerinden anlamlı şekilde farklılık göstermiştir. Ebeveyn eğitim düzeyinde farklılık görülmezken çalışmayan babaların eğitim hedeflerinde farklılık görülmüştür. Gelecek beklentileri ile Türkiye'de çalışmayı istemeleri arasında istemeyenler açısından önemli farklılık görülmüştür. Mezun olduktan sonra Türkiye'de kalmayı düşünmemektedirler. Diğer değişkenlerimiz olan ebeveyn eğitim düzeyi, gelir düzeyi, daha önce yurt dışında eğitim alma, kariyere devam etme yeri, Türkiye'de iş bulma ve çalışma değişkenleri ile ilgili anlamlı farklılıklar görülmemiştir.

Araştırmada eğitim için tercih nedenleri ve karşılaştıkları sorunlarda incelenmiş ve çözüm ve öneriler yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda elde edilen bulgular alanyazın doğrultusunda yorumlanarak önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Uluslararasılaşma, Uluslararası, Kariyer, Kariyer Hedefleri, Gelecek Beklentisi

ABSTRACT

CAREER ASPIRATIONS AND FUTURE EXPECTATIONS OF INTERNATIONAL STUDENTS: BANDIRMA EXAMPLE

Mustafa PARLAK

The aim of this study is to examine the relationships between international students' career goals and future expectations and to determine the factors affecting them. In this context, firstly, the validity and reliability study of the Career Goals Scale and Future Expectations Scale for international students was conducted. Whether the leadership, success, education, career goals and future expectations of international students differ with some determined variables was also examined with Mann Whitney U and Kruskal Wallis H tests. The sample of the research consists of international students studying at Bandırma Onyedi Eylül University in the 2022-2023 academic year.

According to the findings of the research, it was seen that there was a moderate positive relationship between leadership, education and success goals and future expectations. The analysis made with the gender variable shows that there is a significant difference in favor of male participants in the success sub-dimension. According to the status of receiving a scholarship, there was a significant difference in favor of those who did not receive a scholarship according to Leadership, Success and Educational Goals. In the age variable, the group aged 30 and above differed significantly from the others. While there was no difference in the education level of the parents, there was a difference in the educational goals of non-working fathers. There was a significant difference between their future expectations and their desire to work in Turkey for those who did not want to work. They do not plan to stay in Turkey after graduation. There were no significant differences regarding our other variables, which are parental education level, income level, previous education abroad, place of continuing career, finding a job and working in Turkey.

In the research, the reasons for choosing education and the problems they encountered were examined and solutions and suggestions were made. The findings

obtained as a result of the research were interpreted in line with the literature and suggestions were made.

Keywords: Internationalization, International, Career, Career Goals, Future Expectations

ÖNSÖZ

Bu çalışma, uluslararası öğrencilerin kariyer hedefleri ve gelecek beklentilerini Bandırma şehri özelinde ele alan önemli bir inceleme niteliğindedir. "Uluslararası Öğrencilerin Kariyer Hedefleri ve Gelecek Beklentileri: Bandırma Örneği" başlıklı bu araştırma, Bandırma ilçesindeki uluslararası öğrencilerin kariyer hedefleri ve gelecek beklentilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Bu tez, nicel araştırma yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın katılımcıları, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesinde okuyan ön lisans, lisans veya yüksek lisans düzeyinde eğitim gören uluslararası öğrencilerden oluşmaktadır. Veri toplama yöntemi olarak, anket yöntemi kullanılmıştır. Anket soruları katılımcıların demografik bilgileri, gelecek beklentileri ve kariyer hedefleri konularında cevaplarını içermektedir.

Bandırma, Türkiye'nin eğitim merkezlerinden biri olarak uluslararası öğrencilerin ilgisini çeken önemli bir yerdir. Bu şehirde eğitim gören uluslararası öğrencilerin kariyerlerine yönelik düşünceleri ve beklentileri, bu araştırmanın odak noktasını oluşturmaktadır.

Araştırma, uluslararası öğrencilerin kariyer planlamaları, meslek seçimleri, iş deneyimleri ve geleceğe dair beklentileri üzerine derinlemesine bir analiz sunmaktadır. Bu çalışma, Bandırma'daki uluslararası öğrencilerin eğitim süreçlerinin yanı sıra kariyer hedefleri ve yaşadıkları deneyimlerinin daha iyi anlaşılmasına katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Bu araştırma kapsamında elde edilecek sonuçlar, uluslararası öğrencilerin Bandırma şehrindeki eğitim yaşantılarının yanı sıra kariyerleri ve gelecek planlamaları üzerindeki etkilerini açığa çıkaracaktır. Bu önsözde yer alan çalışmanın amacı, uluslararası öğrencilerin kariyer hedefleri ve gelecek beklentilerine odaklanarak Bandırma örneğiyle geniş bir perspektif sunmaktır. Bu araştırma, bu alandaki literatüre katkı sağlamak adına önemli bir değere sahip olacağına inanılmaktadır.

Çalışmam boyunca bana bilgi, tecrübe ve rehberlikleriyle yardımcı olan öğrencisi olmaktan onur duyduğum tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Necla TEKTAŞ' a, bana

Çiftçilik yaparak eğitim hayatıma destek olan Anne ve Babama, bu hayatta tüm yükümü
eken değerli eğim Adile PARLAK 'a ve çocuklarıma sonsuz teğekkrlerimi sunarım...

Mustafa PARLAK

Bandırma 2024

İÇİNDEKİLER

ETİK BEYAN.....	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT	vi
ÖNSÖZ.....	viii
İÇİNDEKİLER	x
TABLolar	xii
ŞEKİLLER	xiv
KISALTMALAR	xv
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM.....	7
YÜKSEKÖĞRETİMDE ÖĞRENCİ HAREKETLİLİĞİ	7
1. Dünya’da Uluslararası Öğrenci Hareketliliği	8
2. Türkiye’de Uluslararası Öğrenci Hareketliliği.....	11
2.1. Türkiye'nin Büyük Öğrenci Projesi	12
2.1.1. Büyük Öğrenci Projesi ve Hedefleri	13
2.1.2. Uluslararası Öğrencilerin Bulundukları Ülkeye Katkıları	18
3. Ülkemize Gelen Uluslararası Öğrenciler	19
3.1. Kendi İmkanları ile Gelen Öğrenciler	19
3.2. Burs ile Gelen Öğrenciler	19
3.3. Burs Kapsamı	19
3.3.1. Burs Başvuru Şartları.....	20
3.3.2. Burs Değerlendirme İşlemleri.....	20
4. Resmi İşlemler ve Prosedürler	21
5. Oturma İzni	22
6. Çalışma İzni	22
7. Sağlık Sigortası	23
8. Barınma	23
9. Bandırma Ve Uluslararası Öğrenciler	24
İKİNCİ BÖLÜM	30

KARİYER VE GELECEK BEKLENTİSİ.....	30
1. Kariyer.....	30
1.1. Kariyer Hedefi.....	31
1.2. Uluslararası Öğrencilerin Kariyer Hedefleri	34
2. Gelecek Beklentisi	37
2.1 Beklenti	37
2.2. Gelecek Beklentisi.....	38
2.3. Uluslararası Öğrencilerin Gelecek Beklentisi	41
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	47
BANDIRMA'DA ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN KARİYER HEDEFLERİ VE GELECEK BEKLENTİLERİ ÜZERİNE ALAN ARAŞTIRMASI.....	47
1. Araştırmanın Amacı	47
2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi	47
3. Araştırmanın Sınırlılıkları	47
4. Araştırmanın Modeli	48
5. Veri Toplama Araçları	48
6. Verilerin Analizi.....	49
7. Araştırmada Kullanılan Ölçeklerin Güvenirliği.....	50
8. Araştırmaya Katılanlara Ait Demografik Bilgiler.....	50
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	60
BULGULAR.....	60
1. Cinsiyet Değişkeni	63
2. Burs Durumu.....	63
3. Anne-Baba ile ilgili Değişkenler.....	66
4. Kariyer ve Gelecek.....	70
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	74
KAYNAKÇA	83
EKLER.....	92

TABLÖLAR

Tablo 1 : Türkiye'ye En Fazla Uluslararası Öğrenci Gönderen 10 Ülke (YÖK Y. K., 2023)	16
Tablo 2 : En Fazla Uluslararası Öğrencisi Olan Yirmi Üniversite (YÖK Y. K., 2023)	17
Tablo 3 : Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi Öğrenci Sayıları (Banü, Eğitim-Öğretim İstatistikleri, 2023)	28
Tablo 4 : Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi Yıllara Göre Yabancı Öğrenci Sayıları (Banü, Eğitim-Öğretim İstatistikleri, 2023)	28
Tablo 5 : En çok öğrenci gelen 15 Ülke (Banü, Eğitim-Öğretim İstatistikleri, 2023) ..	29
Tablo 6 : Ölçeklere Ait Ortalama, Standart Sapma ve Croanbah Alpha Değerleri	50
Tablo 7 : Katılımcı Demografik Bilgileri.....	51
Tablo 8 : Katılımcıların Bandırma ile İlgili Bilgileri	52
Tablo 9 : Mezuniyetten Sonra Türkiye'de Çalışmayı Düşünme Durumları	58
Tablo 10: Türkiye'de Çalışma durumu	58
Tablo 11: Gelecek Beklentisi Ölçeği (GBÖ)	60
Tablo 12: Kariyer Hedefleri Ölçeği (KHÖ)	60
Tablo 13: Çalışmada Kullanılan Ölçeklere Ait Normallik Testleri	61
Tablo 14: Pearson Korelasyon Katsayısının Yorumu (Kalaycı, 2006).....	62
Tablo 15: Ölçeklerin Korelasyon Katsayıları	62
Tablo 16: Uluslararası Öğrencilerin Ölçekler ve Cinsiyet Değişkenine Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları.....	63
Tablo 17: Uluslararası Öğrencilerin Ölçekler ve Türkiye'den Burs Alma Durumuna Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları	64
Tablo 18: Uluslararası Öğrencilerin Ölçekler ve Ülkelerinden Burs Alma Durumuna Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları	64
Tablo 19: Uluslararası Öğrencilerin Ölçekler ve Yaş Değişkenine Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları.....	65
Tablo 20: Uluslararası Öğrencilerin Ölçekler ve Babanın Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları	66
Tablo 21: Uluslararası Öğrencilerin Ölçekler ve Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları	67
Tablo 22: Uluslararası Öğrencilerin Ölçekler ve Babanın Çalışma Durumu Değişkenine Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları	68

Tablo 23: Uluslararası Öğrencilerin Ölçekler ve Annenin Çalışma Durumu Değişkenine Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları	69
Tablo 24: Uluslararası Öğrencilerin ölçekler ve babanın eğitim düzeyi değişkenine göre Kruskal-Wallis H Testi sonuçları.....	70
Tablo 25: Uluslararası Öğrencilerin Ölçekler ve Türkiye’ye Gelmeden Önce Yurt Dışında Eğitim Alma Durumuna Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları	71
Tablo 26: Uluslararası Öğrencilerin Ölçekler ve Kariyere Devam Etmek İstenen Yer Değişkenine Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları	71
Tablo 27: Uluslararası Öğrencilerin Ölçekler ve Türkiye’de Çalışma Durumu Değişkenine Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları	72
Tablo 28: Uluslararası Öğrencilerin Ölçekler ve Türkiye’de İşe Girme Olasılığı Durumu Değişkenine Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları.....	73

ŞEKİLLER

Şekil 1 : Yıllara Göre Küresel Öğrenci Sayısı Kaynak: (OECD, Education at a Glance, 2018)	9
Şekil 2 : Uluslararası Öğrencilerin En Fazla Tercih Ettiği Ülkeler (OECD, Education at a Glance, 2020)	10
Şekil 3 : Uluslararası Öğrencilerin Yükseköğretimdeki Oranları (OECD, Education at a Glance, 2020)	11
Şekil 4 : Türkiye Yükseköğretimindeki Uluslararası Öğrenci Sayıları (YÖK, Yükseköğretimde hedef odaklı uluslararasılaşma, 2021)	15
Şekil 5 : Uluslararası Öğrenci Sayılarının Derecelere Göre Dağılımları (YÖK Y. K., 2023)	17
Şekil 6 : Resmi işlemler ve Prosedürler.....	21
Şekil 7 : Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi Yıllara Göre Doluluk Oranları (Banü, Eğitim-Öğretim İstatistikleri, 2023).....	27
Şekil 8 : Türkiye’de Yaşanan En Önemli Sorun	53
Şekil 9 : Ülkelerinden Burs Alma Durumu	55
Şekil 10 : Daha Önce Yurt Dışı Eğitimine Katılma Durumu	55
Şekil 11 : Uluslararası Öğrencilerin Türkiye’de Eğitim Görmelerini Etkileyen Faktörler	56
Şekil 12 : Kariyerine Devam Etmek İstenen Yer	57

KISALTMALAR

BANÜ	: Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi
TDK	: Türk Dil Kurumu
OECD	: Ekonomik Kalkınma ve İş birliği Örgütü
YÖK	: Yükseköğretim Kurumu
YTB	: Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı

GİRİŞ

Günümüzde küreselleşme ve teknolojik ilerlemeler, ekonomik gelişmeyi şekillendiren unsurları önemli ölçüde değiştirmiştir. Bu değişimde, mal, hizmet, sermaye ve bilgi akışlarının yanı sıra eğitimin uluslararasılaşması, insan kaynağı hareketliliği ve bilgi transferinin oynadığı rol büyük bir önem kazanmıştır. Küresel bilgi temelli ekonominin yükselişi hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde teknolojiye ve nitelikli işgücüne olan talebi artırmıştır. Bu durum, yüksek eğitime olan talebin hızlı artışına ve yükselmesine neden olmuştur.

Eğitimin küresel bir pazar haline gelmesi, ülkeler ve eğitim kurumları arasında rekabet alanı oluşturmada çeşitli nedenler bulunmaktadır. Birincil olarak, ülkeler, uluslararası öğrencileri çekerek kendi eğitim sistemlerini güçlendirmeyi amaçlarlar. Nitelikli ve çeşitli bir öğrenci kitlesi, üniversitelerin küresel sıralamalarda yükselmesine ve uluslararası prestij kazanmasına olanak tanırken, küresel ekonomiye çeşitli katkılar sağlar. Öğrenciler, eğitim aldıkları ülkede harcama yaparak yerel ekonomiye önemli bir katkıda bulunmaktadır. Bu harcamalar, konaklama, yeme içme, ulaşım ve diğer günlük ihtiyaçlarını içerir ve bu sayede yerel işletmelerin büyümesine ve istihdamın artmasına yol açarlar. Ayrıca, uluslararası öğrencilerin eğitim aldıkları ülkeden edindikleri bilgi ve becerileri kendi memleketlerine geri götürmeleri, küresel düzeyde bilgi transferini ve entegrasyonu destekler. Bu durum, öğrencilerin kendi ülkelerindeki ekonomik gelişmeye katkıda bulunmalarına ve inovasyon süreçlerine dahil olmalarına olanak tanır.

Eğitim sektörü uluslararası bir rekabet alanı oluşturarak, ülkeler arasında bilgi ve teknoloji transferini hızlandırır. İlerlemiş ülkelerdeki eğitim kurumları, gelişmekte olan ülkelerdeki kurumlarla iş birliği yaparak, bilgi transferini artırır. Eğitimin küresel bir pazar haline gelmesi, sadece bireylerin eğitim alma özgürlüğünü genişletmekle kalmaz, aynı zamanda ülkelerin ekonomik büyüme ve rekabet avantajı elde etmelerine olanak tanır. Bu nedenle, eğitim sektöründeki küresel rekabet, sadece bireylerin değil, aynı zamanda ülkelerin ve kurumların küresel düzeyde başarı elde etmelerini sağlayan önemli bir faktördür.

Eğitimin küresel bir pazar haline gelmesi, ülkelerin ve eğitim kurumlarının uluslararası rekabet alanlarını şekillendiren bir dizi nedeni beraberinde getirmiştir. Bu kapsamda, Türkiye'nin yükseköğretim alanında uluslararasılaşma çabaları önemli bir ivme kazanmıştır. Burada, Türkiye'nin eğitim sistemini daha açık, rekabetçi ve uluslararası standartlara uygun hale getirme amacını taşımaktadır.

Türkiye'deki yükseköğretim kurumları, uluslararasılaşma hedeflerine ulaşmak ve ülkeye yabancı öğrenci çekmek amacıyla öğrenci değişim sayılarını artırmaya yönelik çaba sarf etmektedirler. Bu bağlamda, uzun dönemli ve kısa dönemli öğrenci hareketliliği Türkiye açısından stratejik bir öneme sahiptir. Bu çabalar, sadece Türkiye'nin eğitim sistemini zenginleştirmekle kalmayıp, aynı zamanda ülkenin küresel ölçekte daha rekabetçi bir oyuncu olmasına olanak tanımaktadır.

Bu uluslararasılaşma sürecinde, Türkiye'ye gelen yabancı öğrencilerin memnuniyeti, önemli bir değerlendirme kriteri haline gelmiştir. Bu öğrencilerin geldikleri üniversiteden memnuniyetleri, eğitim kalitesi, sosyal yaşam olanakları ve ülkeye adaptasyon gibi faktörler incelenerek değerlendirilmektedir. Bu değerlendirmeler, Türkiye'nin uluslararası öğrencilere daha çekici hale gelmesi ve bu öğrencilerin ülkede kariyer yapma olasılıklarını artırma amacını taşımaktadır.

Uluslararası öğrenci hareketliliği, Türkiye'nin küresel düzeyde daha etkili bir oyuncu olmasına ek olarak, ülkenin kültürel çeşitliliğini artırarak kapsamlı bir uluslararası deneyim sunmaktadır. Bu deneyimler, öğrencilerin küresel perspektif kazanmalarına, dil becerilerini geliştirmelerine ve uluslararası kariyer fırsatlarını değerlendirmelerine olanak tanımaktadır. Bu nedenle, Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarının uluslararasılaşma çabaları, eğitim sisteminin kalitesini yükseltmenin yanı sıra ülkenin genel rekabet gücünü artırmaya yönelik stratejik bir adımdır. Ülkeye gelen uluslararası öğrencilerin kariyer hedefleri, bu sürecin başarısında önemli bir rol oynamaktadır. Bu öğrencilerin kariyer hedeflerini anlamak ve bu hedeflere nasıl ulaşabileceklerini desteklemek, Türkiye'nin eğitim sektöründeki uluslararası rekabet avantajını artışıını destekleyecektir.

Öğrenci hareketliliği ile ülkeye gelen öğrencilerin kariyer hedeflerini belirleyen bir dizi faktör bulunmaktadır. Bu faktörler arasında, aldıkları eğitimin niteliği, mezun

oldukları alandaki iş olanakları, Türkiye'deki iş piyasasına adaptasyon süreçleri ve kültürel faktörler yer almaktadır. Bu nedenle, Türkiye'deki yükseköğretim kurumları ve ilgili kuruluşlar, uluslararası öğrencilerin kariyer hedeflerini desteklemek için stratejik planlamalar yapmalı ve öğrencilere gerekli kaynakları sağlamalıdır. Bu bağlamda, uluslararası öğrencilerin kariyer hedeflerini ve beklentilerini anlamak adına yapılan araştırmalar büyük bir önem taşımaktadır. Bu araştırmalar, öğrencilerin eğitim süreçlerinin yanı sıra kariyer gelişimleriyle ilgili deneyimlerini anlamak için kritik verilere ulaşmamıza da yardımcı olabilir. Elde edilen bulgular, Türkiye'nin uluslararası öğrencilere yönelik daha etkili destek ve rehberlik sağlamak amacıyla kullanılabilir.

Ayrıca, ülkede kariyer yapma hedefinde olan uluslararası öğrencilere yönelik mentorluk programları, staj fırsatları ve işe yerleştirme destekleri gibi inisiyatiflerin geliştirilmesi de önemlidir. Bu tür uygulamalar, uluslararası öğrencilere Türkiye'deki iş dünyasıyla daha yakın bir temas kurma fırsatı tanıyarak, kariyer hedeflerine ulaşmalarını kolaylaştırabilir. Bu sayede, Türkiye, uluslararası öğrencilere sadece eğitim veren bir ülke olmanın ötesine geçerek, kariyer gelişimlerini destekleyen bir ortamda sağlamış olacaktır.

Bu çalışmada, Türkiye'ye gelerek eğitim alan uluslararası öğrencilerin kariyer hedefleri ve gelecek beklentilerini analiz ederek bunlara etki eden faktörleri belirlemektir. Öğrencilerin kariyer hedefleri, bu çalışmada üç ana başlık altında detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Bu başlıklar; liderlik, eğitim ve başarı hedefleridir. Her bir başlık, öğrencilerin kariyer hedeflerini belirleme sürecinde belirgin bir rol oynayan önemli adımları göstermektedir.

Liderlik, bir öğrencinin kariyer hedeflerini belirlerken önemli bir faktördür. Liderlik hedefleri, genellikle organizasyonlarda etkili bir rol oynama, liderlik pozisyonlarına yükselme ve bir ekip veya projeyi yönetme gibi hedefleri içerir. Bu bağlamda, öğrencilerin liderlik potansiyellerini geliştirmelerindeki katkıda bulunan faktörler, bu çalışmada incelenecektir.

Eğitim, kariyer hedeflerinin belirlenmesinde kilit bir faktördür. Bu başlık altında, öğrencilerin belirli bir alanda uzmanlaşma, yüksek lisans veya doktora düzeyinde eğitim alma, sertifika programlarına katılma gibi eğitim hedeflerini belirleme sürecinde etkili olan faktörler ele alınacaktır. Bu faktörler arasında akademik programların içeriği,

öğretim kalitesi, eğitim olanakları ve uluslararası iş birliği programları gibi unsurlarda yer almaktadır.

Başarı, öğrencilerin kariyer hedeflerini belirlerken önemli bir motivasyon kaynağıdır. Bu başlık altında, öğrencilerin genel başarı seviyeleri, iş performansı, profesyonel itibar ve maddi başarı gibi hedefleri incelenecektir. Bu başarı hedeflerini etkileyen faktörler arasında iş deneyimi, sektörel bilgi, ağ oluşturma becerileri ve sürekli öğrenme eğilimi sayılabilir.

Uluslararası öğrencilerin birçoğu, aldıkları eğitimi kariyerlerine dönük bir avantaja dönüştürmeyi hedefler. Ülkelerine döndüklerinde veya uluslararası bir kariyere yönelik olarak, edindikleri bilgi ve becerileri etkin bir şekilde kullanarak başarılı bir kariyere adım atmayı planlarlar. Bu süreç, genellikle kendi ülkelerindeki iş pazarına entegrasyon, liderlik pozisyonlarına yükselme ve sektörel başarıları içerir.

Bu öğrenciler, aynı zamanda eğitim aldıkları süreçte sadece akademik olarak değil, aynı zamanda kişisel olarak da gelişmeyi hedeflerler. Yeni kültürlerle tanışma, dil becerilerini artırma, çeşitli sosyal bağlantılar kurma ve kültürel farklılıkları anlama amacı taşırlar. Bu kişisel gelişim beklentileri, öğrencilerin sadece eğitimlerini değil, aynı zamanda kişisel yaşamlarını da zenginleştirmeyi destekler. Bundan başka, uluslararası öğrencilerin birçoğu, eğitim aldıkları ülkede edindikleri deneyimleri uzun vadeli planlarına entegre etmeyi düşünür. Bu, kültürel zenginleşme ve uluslararası ilişkilerin sürekli olarak sürdürülmesi anlamına gelebilir. Örneğin, kültürel bağlamda aktif olma, uluslararası projelerde yer alma veya kültürlerarası iş birliği kurma gibi unsurlar, öğrencilerin uzun vadeli planlarının bir parçası olabilir.

Bu beklentiler, genellikle öğrencinin yaşadığı ülkenin kültürü, eğitim sistemi ve iş dünyası ile şekillenir. Öğrencilerin eğitim aldıkları süreçte bu beklentileri karşılamak ve gelecekteki hedeflere ulaşmak için destekleyici programlar, mentorluk fırsatları ve kariyer planlama servisleri oldukça önemlidir. Bu, öğrencilerin hem akademik hem de kişisel hedeflerine ulaşmalarını sağlarken, aynı zamanda uluslararası düzeyde daha etkili bireyler ve profesyoneller olmalarını desteklemektedir.

Yapılan bu tez çalışmasında ele alınan konu, literatürde az sayıda çalışmada ve parçalar halinde ele alınmıştır. Bu nedenle çalışma, uluslararası öğrencilerin kariyer

hedefleri ve gelecek beklentileri üzerine literatüre önemli bir katkı sağlamaktadır. Var olan literatür çalışmalarının çoğunluğu genellikle uluslararası öğrencilerin memnuniyetleri, tercih sebepleri ve kariyer amaçlarına odaklanmıştır. Ancak, bu çalışma, öğrencilerin kariyer hedeflerini belirleme sürecini ve eğitim aldıkları süreç sonrasındaki gelecek beklentilerini inceleyerek bu konuda önemli bir boşluğu doldurmaktadır. Çalışmada, kariyer hedefleri ve gelecek beklentileri bağlamında sağladığı bilgilerle literatürdeki bilgi eksikliğini doldurarak yeni bir bakış açısı sunmakta ve bu konudaki sınırlı literatürü zenginleştirerek, bu alanda yapılan araştırmalara önemli bir katkı sağlamaktadır.

Bu tez çalışmasının birinci bölümünde, yükseköğretimde uluslararasılaşma ve öğrenci hareketliliği ve büyük öğrenci projesi ele alınmıştır. Türkiye'nin büyük öğrenci projesi ve hedefleri, ülkemize gelen öğrencilerin seçimi, bursluluk durumu ve prosedürler incelenmiştir. Öğrenci hareketliliği ülkemiz ve dünya açısından ele alınmıştır. Bandırma'nın rolü bu bölümde incelenmiştir.

İkinci bölümde, öğrencilerin kariyer hedefleri ve gelecek beklentileri konuları literatüre dayalı olarak ele alınmıştır. Burada kariyer hedeflerini belirleme sürecinde etkili olan faktörler, öğrencilerin tercih ettiği sektöre göre değişen değerler ve eğitim aldıkları alandaki özel gereksinimler ele alınmış ve öğrencilerin eğitim aldıkları sürecin ardından bekledikleri geleceği anlamaya yönelik çalışmalar incelenmiştir.

Üçüncü bölümde; araştırmanın metodolojisi detaylı olarak incelenerek kullanılan ölçekler, araştırma amacı, modeli ve verilerin analizi ele alınmıştır. Bu bölüm tezin çerçevesini belirlemekte olup, araştırmanın güvenilirliği ve geçerliliği açısından önemlidir. Çalışmanın genel amacı ve bu amaç için kullanılan model ayrıntılı olarak ele alınmıştır. Tezde kullanılan veri toplama aracı, veri toplama yöntemi, elde edilen verilerin analizinde kullanılan istatistiksel yöntemler, faktör analizi ve istatistik testler gibi analiz teknikleri bu bölümde ele alınmaktadır.

Dördüncü bölümde bu tez çalışmasında elde edilen bulgulardan, öğrencilerin gelecek beklentileri ve kariyer hedeflerinin alt faktörleri olan liderlik, eğitim ve başarı hedefleri değişik değişkenler ile analiz edilmiştir.

Tezin son bölümünde; tezin ortaya koyduğu bulguların, önceki araştırmalara ve literatüre olan katkıları bu kısımda ele alınmıştır. Kariyer hedefleri ve gelecek beklentisi ile elde edilen sonuçlar ele alınarak bundan sonraki çalışmalar için öneriler yer almaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

YÜKSEKÖĞRETİMDE ÖĞRENCİ HAREKETLİLİĞİ

Küreselleşme, teknolojik gelişmeler ve eğitimdeki fırsat eşitliği arayışları gibi faktörlerin etkisiyle uluslararası öğrenci hareketliliği, son yıllarda dünya çapında önemli bir artış göstermiştir. Öğrencilerin yurt dışı eğitimi tercih etme nedenleri olarak yükseköğretimde en iyi kaliteyi sunan üniversitelere ulaşmak için yurt dışına çıkma, kendi ülkelerinde elde edemeyecekleri fırsatları yurt dışında bulmayı hedefleme, farklı kültürleri tanımak ve küresel bir bakış açısı kazanmak, az gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelere gelen öğrenciler, yurt dışında eğitim alarak daha iyi bir kariyer fırsatı elde etme amacı sayılabilir.

Uluslararası öğrenci hareketliliği, öğrenciler için yurt dışında eğitim alarak farklı kültürleri tanıma, dil öğrenme ve küresel bir bakış açısı kazanma gibi fırsatlar elde etmektedirler. Bu durum, onların akademik ve kişisel gelişimlerine önemli katkı sağlamaktadır. Ev sahibi ülkeler için, ev sahibi ülkelerin ekonomisine katkıda bulunmakta, kültürel çeşitliliği artırmakta ve uluslararası ilişkileri güçlendirmek gibi olumlu sonuçlar doğurmaktadır. Bu nedenle, uluslararası öğrenci hareketliliğinin teşvik edilmesi ve desteklenmesi önem taşımaktadır.

Üniversitelerin sağladığı eğitim-öğretim hizmetleri, küreselleşmenin önemli bir ayağını oluşturur; özellikle uluslararası öğrencilerin taleplerini karşılamak adına sunulan hizmetler, küresel eğitim ortamında temel bir rol oynar (YÖK, 2021).

Uluslararası öğrenci hareketliliğini anlamak için uluslararasılaşma kavramını anlamamız gerekmektedir. Knight (2003), uluslararasılaşmayı "üniversitelerin hedefleri, rolleri ve çalışmaları, uluslararası, kültürel ve küresel unsurların entegrasyonu ile ilgili bir süreç" olarak tanımlamaktadır. Bu tanıma göre, uluslararasılaşma, üniversitelerin eğitim, araştırma ve toplumsal sorumluluk gibi faaliyetlerini uluslararası boyuta taşıması ve bu faaliyetlerinde uluslararası unsurları entegre etmesi anlamına gelmektedir.

Uluslararası öğrenci, eğitim-öğretim faaliyetlerine katılmak üzere kendi ülkesinden farklı bir hedef ülkedeki eğitim kurumlarına devam etmek amacıyla iki ülke arasındaki sınırı fiziksel olarak geçen birey olarak tanımlanmaktadır (UNESCO, 2015).

2000'lerin başından bugüne, uluslararasılaşma etkisinin yoğun bir biçimde hissedildiği sektörlerden biri de yükseköğretim sektörü olmuştur. 2000'li yıllara kadar, farklı ülkelerden gelen öğrencilerle birlikte yükseköğretim alma imkanına sahip kişi sayısı oldukça sınırlıydı. Son yirmi yılda ise bu durum önemli ölçüde değişmiştir. Bu dönemde uluslararası öğrenci sayısı dört kat artış göstererek 1,5 milyon kişiden, 6 milyon kişiye ulaşmıştır (OECD, 2021).

1. Dünya'da Uluslararası Öğrenci Hareketliliği

İletişim ve ulaşımın hızla evrildiği 20. yüzyılın ikinci yarısından günümüze, dünyada meydana gelen değişiklikler, yükseköğretim alanında da pek çok gelişmeye neden olmuştur. Bu ilerlemeler, modernleşen ve gelişen yükseköğretimin devletlerin ve bireylerin dikkatini çekmesine yol açarak, kalkınma ve refah için bu alana yönelik ilgiyi artırmıştır (Şimşek ve Bakır, 2016).

Yükseköğretime kayıtlı öğrenciler arasında uluslararası öğrenci oranları da artış göstererek, ülkelerin eğitim sistemlerindeki çeşitlilik ve uluslararası öğrenci katılımı daha belirgin hale gelmiştir (Yılmaz ve Güçlü, 2021).

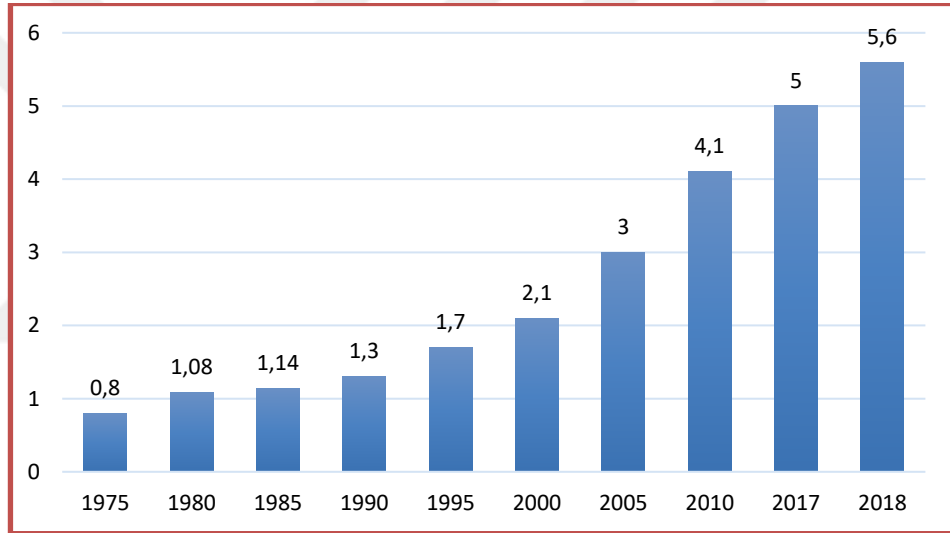
Küresel anlamda, yabancı ülkelerde eğitim gören öğrenci sayısı hızla artıyor. 1975'te sadece 800 bin olan bu öğrenci sayısı, 2010'da 4,5 milyona yükseldi ve günümüzde 7.5 milyona ulaştı. Öngörülere göre, bu sayı 2030'a gelindiğinde 20 milyona çıkacak.

Aynı şekilde, dünya genelinde yükseköğretim programlarına kayıtlı öğrenci sayıları da hızla artıyor. 2009'da dünya çapında herhangi bir yükseköğretim kurumuna kayıtlı öğrenci sayısı 170 milyonken, 2025'te bu rakamın 262 milyona ulaşması bekleniyor (YTB, 2023).

Uluslararası öğrenci hareketliliği, küresel ölçekte ülkeler arasında hem bir ihracat kalemi hem de bilgi transferi sağlayarak önemli katkılarda bulunmaktadır. 2016 'da

uluslararası öğrenci sayısı 5 milyon seviyesine yükselerek hızla genişlemiştir (OECD, 2018).

Şekil 1’de OECD verilerine göre, dünya genelinde uluslararası öğrenci sayısı 1975 yılında yaklaşık 800 bin seviyesindeyken, bu rakam on beş yıl sonra 1990’da 1,3 milyona, 2000 yılında 2,1 milyona ve 2010 yılında ise 4.2 milyona yükselmiştir. Bu artış eğiliminin devam etmesi halinde, öngörülere göre, uluslararası öğrenci sayısının 2022 yılında 8 milyonu aşacağı belirtilmektedir. Bu veriler, uluslararası öğrencilerin eğitim için farklı ülkeleri tercih etme ve yurtdışında eğitim alma konusundaki artan ilgiyi göstermektedir.

Şekil 1. Yıllara Göre Küresel Öğrenci Sayısı

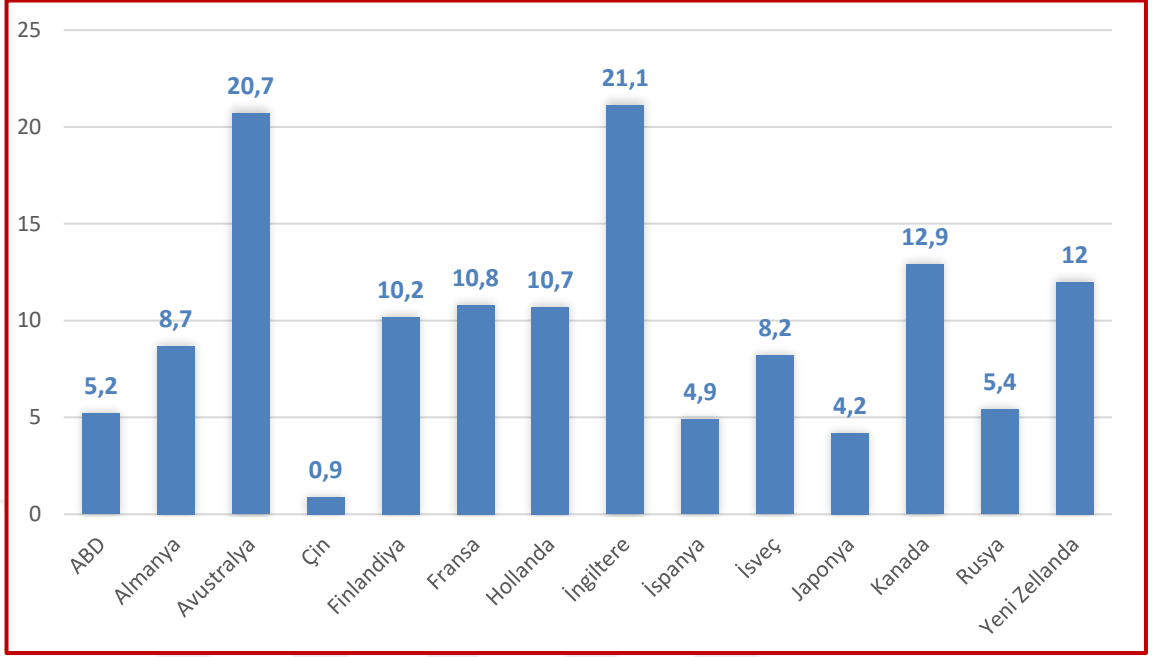
Kaynak: (OECD, 2018)

Uluslararası öğrencilerin tercih ettikleri ülkeleri ve bu tercih oranlarını içeren verilerden yola çıkarak, 2013 yılında OECD’ye göre yapılan bir araştırmada elde edilen bulgular özetlenmiştir. Bu verilere göre, dünya genelinde uluslararası öğrencilerin tercih ettikleri ülkeler arasında Amerika Birleşik Devletleri %19’la birinci sırada yer alırken, İngiltere %10’la ikinci sırada bulunmaktadır. Bunu sırasıyla %6’lık tercih oranlarıyla Avustralya ve Fransa izlemektedir. Almanya ise %5’lik tercih oranıyla bu sıralamada yer almaktadır. Türkiye’nin ise uluslararası öğrenciler tarafından tercih edilme oranı ise %1 olarak belirlenmiştir. Bu veriler, uluslararası öğrencilerin eğitim almak için hangi ülkeleri daha fazla tercih ettiklerini göstermektedir.

Şekil 2. Uluslararası Öğrencilerin En Fazla Tercih Ettiği Ülkeler (OECD, 2020)

Uluslararası öğrenci sayıları, akademik düzeylere göre ülkeler arasında farklılık göstermekte olup, bir çalışma sonucuna göre bu oranlar belirlenmiştir. Doktora düzeyindeki uluslararası öğrenci oranlarında İsviçre %53 ile en yüksek orana sahip iken, Yeni Zelanda %45 ile ikinci sırada ve İngiltere %40 ile üçüncü sırada yer almaktadır. En fazla uluslararası doktora öğrencisine ev sahipliği yapan ABD ise %35 ile yedinci sırada bulunmaktadır. Yüksek lisans düzeyinde ise Avustralya %40 ile en yüksek orana sahipken, İngiltere %37 ile ikinci sırada ve İsviçre %28 ile üçüncü sırada yer almaktadır. Lisans düzeyinde ise Avusturya %19 ile birinci sırada, Yeni Zelanda %14 ile ikinci sırada ve yaklaşık %14 ile İngiltere üçüncü sırada yer almaktadır. Bu veriler, ülkeler arasında farklı akademik düzeylerdeki uluslararası öğrenci oranlarını göstermektedir.

Şekil 3. Uluslararası Öğrencilerin Yükseköğretimdeki Oranları (OECD, 2020)

2. Türkiye’de Uluslararası Öğrenci Hareketliliği

Türkiye’de ev sahibi ülke olarak uluslararası öğrencilerle ilgili ilk yasal düzenlemeler, 14 Ekim 1983 tarihli 2922 sayılı "Türkiye’de Öğrenim Gören Yabancı Uyruklu Öğrencilere İlişkin Kanun" ile yapılmıştır. Bu kanun, uluslararası öğrencilerin niteliğini tanımlar. Mevzuatımızdaki ilk uluslararası öğrenci tanımı ise 30 Nisan 1985 tarihli "Türkiye’de Öğrenim Gören Yabancı Uyruklu Öğrencilere İlişkin Yönetmelik”te yapılmıştır. Buna göre, yabancı uyruklu öğrenci, "Türk vatandaşı olmayan ve herhangi bir eğitim kurumunda eğitim gören veya Türkçe kurslarına katılan kişi" olarak tanımlanmıştır. Öte yandan, 24 Mart 2010 tarihli ve 5978 sayılı "Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun”da, yabancı öğrenci, "ülkemizde eğitim görmesi uygun görülen kamu kurumlarından veya uluslararası anlaşmalar kapsamında Türkiye’ye eğitim için gelen yabancı uyruklu öğrenci" olarak tanımlanmıştır. (YÖK, 2021).

Son dönemde ülkemiz, yükseköğretim alanında önemli bir dönüşüm geçirerek uluslararasılaşma düzeyini artırmıştır. Uluslararası alanda daha fazla öğrenci ve akademisyen çekebilmesi için çeşitli stratejiler geliştirilmiş ve uluslararasılaşmanın canlı dinamiklerini desteklemek adına çeşitli politikalar izlenmiştir. Bologna Süreci,

TURQUAS Projesi, Erasmus ve Erasmus+ programları, Türkiye Bursları, Mevlâna Değişim Programı, Ortak Diploma programları, Proje Tabanlı Uluslararası Değişim Programı, YABSİS Projesi, Okul Tanıma ve Denklik Yönetmeliği, doktora öğrencilerinin mezuniyetlerini takiben Türkiye’de kalış sürelerinin uzatılması, YÖK’ün uluslararası öğrencilere yönelik burs imkânları sunması gibi adı geçen girişimler, bu süreci destekleyen ve güçlendiren önemli adımlardır (YÖK, 2017).

Büyük Öğrenci Projesi (BÖP) öncülüğünde başlatılan inisiyatif, daha sonrasında Başbakanlık Yurt Dışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) çatısı altında Uluslararası Öğrenciler Başkanlığı adıyla yeniden düzenlenerek kapsamı ve içeriği gözden geçirilmiş ve güncellenmiştir. (Şimşek ve Bakır, 2016)

2.1. Türkiye'nin Büyük Öğrenci Projesi

Uluslararası kuruluşlara üye olan Türkiye, bu kuruluşların barış, iş birliği, eğitim, ekonomi ve kültürle ilgili hedeflerini de benimsemektedir. Bu kuruluşlardan biri olan UNESCO, eğitim, bilim ve kültür yoluyla uluslararası iş birliğini geliştirmeyi ve insanlığın ortak değerlerini korumayı amaçlamaktadır.

UNESCO'nun onayına ilişkin kanunun amaç ve görevleri başlığı altında, örgütün amacının cinsiyet, dil ve ayırım gözetmeksizin hukuka ve adalete ortak saygıyı oluşturmak olduğu belirtilmektedir. Bu amacı gerçekleştirmek için UNESCO,

- Eğitim, bilim ve kültür yoluyla uluslararası iş birliğini geliştirmek
- İnsanlık ortak değerlerini korumak
- Kültürel çeşitliliği zenginleştirmek
- Küresel barış ve refahı desteklemek yerine getirmektedir.

Bu çalışmalar, dünya çapında eğitim, bilim ve kültür alanında önemli gelişmelere katkı sağlamış ve bu çalışmalar sayesinde, uluslararası iş birliği artmış, insanlığın ortak değerleri korunmuş, kültürel çeşitlilik zenginleşmiş ve küresel barış ve refah desteklenmeye devam edilmiştir.

Türkiye ve diğer ülkeler arasında imzalanan kültür anlaşmaları, karşılıklı eğitim, kültür ve öğrenci değişimini amaçlamaktadır. Bu çerçevede, Türkiye'den yabancı ülkelere

öğrenciler gönderildiği gibi, diğer ülkelerden de Türkiye'ye yükseköğrenim görmek üzere yabancı öğrenciler gelmektedir.

1981 yılında uygulamaya konan yabancı uyruklu öğrenci (YÖS) sınavı, Türkiye'ye uluslararası öğrenci çekme sürecini başlatmıştır. Bu sınav ile Türkiye'deki yükseköğretim kurumları, yabancı öğrencilerden gelen başvuruları değerlendirerek, uygun olan öğrencilere kabul vermektedir.

Türkiye, uluslararası öğrenci hareketliliğini artırmak amacıyla çeşitli programlar ve burs imkânları sunmaktadır. Bu programlar ve burslar, Türkiye'ye gelen uluslararası öğrencilere kaliteli eğitim imkânları sağlama, dünya ile uyum halinde olma Türkiye'yi ve Türk kültürünü tanıtmaya ve sevdirmeye gibi amaçlara hizmet etmektedir.

Türkiye'nin Büyük Öğrenci Projesi, ülkenin yükseköğretim alanında uluslararası öğrenci hareketliliğini artırmak ve uluslararası öğrencilere eğitim olanakları sunmak amacıyla geliştirilen bir programdır.

2.1.1. Büyük Öğrenci Projesi ve Hedefleri

Türkiye, uluslararası öğrencilere yükseköğrenim imkânı sunan çeşitli programlar ve burslar arasında Büyük Öğrenci Projesi de bulunmaktadır. Büyük Öğrenci Projesi, Türkiye Cumhuriyeti Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) tarafından yürütülen bir burs programı olup, Türkiye dışında yaşayan yetenekli öğrencilere Türkiye'de yükseköğrenim fırsatı sunmaktadır. Proje, 1992 yılında başlatılmış ve ilk etapta beş Türk Cumhuriyetini kapsamıştır. İlerleyen zamanlarda, Balkanlar'daki ülkeler ve topluluklar da projeye dahil edilmiştir (Beşirli, 2010). 1983 yılında Türkiye'de uluslararası öğrencilerle ilgili ilk kanuni düzenlemenin yapılmasına rağmen, özellikle 1990'ların başından itibaren Türk Cumhuriyetlerinin bağımsızlığını kazanması, uluslararası öğrencilerin konusunu öncelikli bir politika alanı haline getirmiştir (Özoğlu, Gür ve Coşkun, 2012).

Türkiye, bağımsızlıklarını yeni kazanmış Türk Cumhuriyetleri ve Toplulukları ile iş birliği yaparak, bu ülkelerin yetişmiş insan gücü ihtiyaçlarını karşılamaya ve Türk dünyası arasında kalıcı bir kardeşlik ve dostluk köprüsü oluşturmaya yönelik bir çaba içerisine girmiştir. Bu iş birliği sayesinde, uluslararası öğrenciler Türkiye'de çeşitli üniversitelerde ve farklı bölümlerde yükseköğrenim alma imkânı bulmuşlardır

(Bakanlığı, 2015). İş birliği kapsamında, Türkiye Cumhuriyeti Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB), Türk Cumhuriyetlerinden ve diğer akraba topluluklardan gelen öğrencilere Türkiye'de yükseköğrenim fırsatı sunan çeşitli burs programları yürütmektedir. Bu burs programları kapsamında, her yıl binlerce öğrenci Türkiye'de eğitim görme fırsatı elde etmektedir. YTB, ayrıca, Türk Cumhuriyetleri ve Toplulukları ile ortaklaşa çeşitli eğitim projeleri yürütmektedir. Bu projeler, iki ülke arasındaki eğitim iş birliğini güçlendirmek ve öğrencilerin akademik ve kişisel gelişimlerini desteklemek amacıyla tasarlanmıştır.

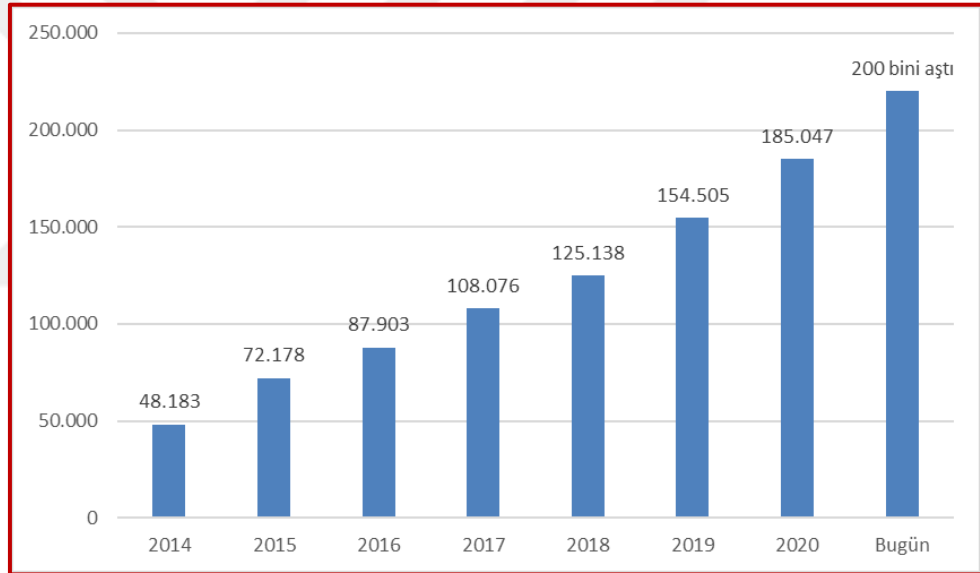
Büyük Öğrenci Projesi'nin hedefleri, geniş kapsamlı ve çeşitli alanlarda şekillendirilmiştir. Proje, Türk Cumhuriyetleri ile Türk ve Akraba Topluluklarının eğitim düzeyini geliştirme hedefi taşıırken, aynı zamanda yetişmiş insan gücü ihtiyacına katkıda bulunmayı amaçlar. Bu proje, geleceğin Türkiye'sine dostluk bağlarıyla bağlanmış genç bir neslin yetişmesini teşvik ederken, Türk Dünyası ile uzun süreli kardeşlik ve dostluk ilişkileri kurmayı amaçlar. Ayrıca, Türkçe öğretimi ve Türk kültürünün tanıtılması gibi kültürel hedeflerin yanı sıra Türk Dünyası'ndaki ülkeler arasındaki iş birliğini güçlendirme amacıyla büyük bir şemsiye oluşturmayı hedefler (Özoğlu, Gür ve Coşkun, 2012).

Türkiye, Avrupa Birliği'nin değişim programlarından çok önce uluslararası öğrencilere lisans eğitimi imkânı sunmaya başlamıştır. Bu öğrencilerin yanı sıra Avrupa Birliği öğrenci değişim projeleri kapsamında farklı ülkelere gelen öğrencilerin de katılımıyla kültürlerarası iletişimin zenginleştiği bir ortam oluşturulmuştur (Gülner, 2011).

Yükseköğretim Kurulu tarafından oluşturulan "Study in Türkiye" web sitesi, uluslararası öğrencileri Türk yükseköğretim sistemi hakkında bilgilendirmek için kurulmuştur. Bu platformda aday öğrenciler, eğitim dili, türü, şehri veya çalışma alanına göre arama yaparak kendilerine en uygun üniversiteyi seçebilmektedirler. Site, Türk yükseköğretim sistemi hakkında genel bilgilerin yanı sıra burs olanakları, uluslararası öğrencilerin deneyimleri, yaşam koşulları, Türk kültürü gibi çeşitli konularda bilgi sunmaktadır. Bu web sitesi, başlangıçta Türkçe, İngilizce ve Arapça olmak üzere öncelikli olarak üç farklı dilde hizmet vermektedir (Uluslararası İşler Daire Başkanlığı, 2023)

Türkiye 'de 2013-2014 Eğitim-Öğretim Yılında 48.169 uluslararası öğrenci sayısı yıllar itibariyle artarak 2022-2023 Eğitim-Öğretim Yılında 301.549 sayısına ulaşmıştır (YÖK, 2023).

Şekil 4'e göre Türkiye'deki uluslararası öğrenci sayısı, 2014 yılında yaklaşık 48 bin civarındayken, Türk yükseköğretim sisteminin genişlemesiyle 2015 yılında bu rakam ise 72,178'e ulaşmıştır. 2015/16 verilerine göre ise bu sayı 87,903'e yükselirken, takip eden öğretim yılı olan 2016/17'de yaklaşık %23'lük bir artışla 108,076'ya çıkmış ve 2020 yılından sonra 200 bini aşmıştır. Bu veriler, Türkiye'deki uluslararası öğrenci sayısındaki hızlı ve belirgin bir artışı ortaya koymaktadır, özellikle son yıllarda kaydedilen yükseliş dikkat çekicidir.

Şekil 4. Türkiye Yükseköğretimindeki Uluslararası Öğrenci Sayıları (YÖK, 2021)

Türkiye'nin yükseköğretim alanındaki büyük gelişimi, ekonomik kalkınmasıyla paralel olarak ülkedeki uluslararası öğrenci ve öğretim elemanı sayısının artmasında önemli bir faktör oluşturmuştur (Özer, 2017).

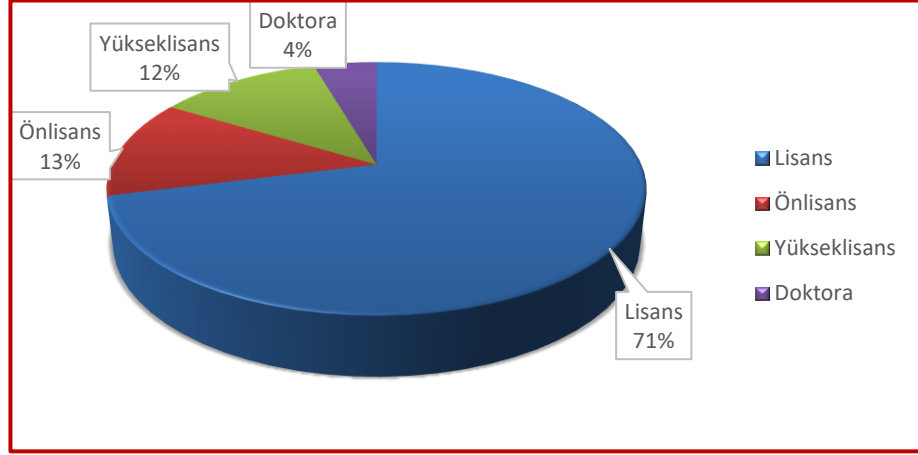
Tablo 1'de yer alan bilgilere göre Türkiye'deki yükseköğretim programlarına katılan uluslararası öğrencilerin hangi ülkelere geldiklerini gösteren istatistik, Şekil 5'de yer almaktadır. Bu istatistiklere göre, 2022/2023 akademik yılında Türkiye'ye en fazla öğrenci gönderen ülke Suriye olup, bu ülke ilk sırayı almaktadır. Suriye'yi sırasıyla Azerbaycan, İran, Türkmenistan ve Irak izlemektedir. Türkiye'nin yükseköğretim

olanaklarına katılmak için bu ülkelerden gelen öğrencilerin sayısındaki belirgin sıralama, uluslararası öğrenci profili açısından önemli bir göstergedir.

Tablo 1: Türkiye'ye En Fazla Uluslararası Öğrenci Gönderen 10 Ülke (YÖK, 2023)

Sıra No	Ülke Adı	Kız	Erkek	Toplam
1	Suriye Arap Cumhuriyeti	25323	32890	58213
2	Azerbaycan Cumhuriyeti	11224	23023	34247
3	İran İslam Cumhuriyeti	12475	10157	22632
4	Türkmenistan	9349	8901	18250
5	Irak Cumhuriyeti	6224	9948	16172
6	Somali Federal Cumhuriyeti	3503	6540	10043
7	Mısır Arap Cumhuriyeti	3293	6304	9597
8	Afganistan İslam Cumhuriyeti	2391	6812	9203
9	Kazakistan Cumhuriyeti	4748	4116	8864
10	Yemen Cumhuriyeti	1599	6599	8198

Şekil 5'te belirtildiği üzere 2019/2020 akademik yılına ilişkin verilere göre, Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarında kayıtlı olan toplam 201.411 uluslararası öğrencinin dağılımına bakıldığında; bu öğrencilerin %13'ü ön lisans, %71'i lisans, %12'si yüksek lisans ve %4'ü ise doktora düzeyinde eğitim görmektedir. Bu oranlar incelendiğinde, Türkiye'deki uluslararası öğrenci profilinin çoğunlukla lisans düzeyinde eğitim aldığı görülmektedir. Lisansüstü düzeydeki öğrenci oranı (%16), lisans düzeyindekilerin oranıyla (%71) karşılaştırıldığında anlamlı bir farklılık oluşturmaktadır. Bu veriler, Türkiye'deki uluslararası öğrencilerin çoğunlukla lisans düzeyinde eğitim aldığını ve lisansüstü düzeydeki öğrenci sayısının daha düşük olduğunu göstermektedir (YÖK, 2021).

Şekil 5. Uluslararası Öğrenci Sayılarının Derecelere Göre Dağılımları (YÖK, 2023)

Tablo 2 de yer alan verilere göre, Türkiye'de uluslararası öğrencilerin en fazla tercih ettiği üniversiteler sıralamasında Anadolu Üniversitesi birinci sırada yer almakta, onu Karabük Üniversitesi ikinci ve İstanbul Üniversitesi üçüncü sırada izlemektedir. Dördüncü sırada Atatürk Üniversitesi ve beşinci sırada ise Kütahya Dumlupınar Üniversitesi bulunmaktadır. Bu veriler, Türkiye'deki uluslararası öğrencilerin tercih ettiği 20 üniversitenin sıralamasını ortaya koymaktadır.

Tablo 2: En Fazla Uluslararası Öğrencisi Olan Yirmi Üniversite (YÖK, 2023)

Sıra No	Üniversite Adı	Öğrenci Sayısı
1	Anadolu Üniversitesi	16441
2	Karabük Üniversitesi	11908
3	İstanbul Üniversitesi	9938
4	Atatürk Üniversitesi	9164
5	İstanbul Medipol Üniversitesi	7380
6	Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	7255
7	Bahçeşehir Üniversitesi	6788
8	Altınbaş Üniversitesi	6141
9	İstanbul Gelişim Üniversitesi	5387
10	İstanbul Aydın Üniversitesi	5362
11	Bursa Uludağ Üniversitesi	5336
12	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	4828
13	Sakarya Üniversitesi	4651
14	İstanbul Nişantaşı Üniversitesi	4575
15	Çankırı Karatekin Üniversitesi	4260
16	Ankara Üniversitesi	4246

17	Dokuz Eylül Üniversitesi	4198
18	Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	4051
19	Trakya Üniversitesi	3949
20	Gaziantep Üniversitesi	3785

2.1.2. Uluslararası Öğrencilerin Bulundukları Ülkeye Katkıları

Küreselleşme, çeşitli alanlarda değişimin ve evrimin ana itici gücü olarak görülmektedir. Ekonomi, siyasi yapılar, sosyo-kültürel normlar, bilim ve teknoloji gibi birçok alanda dinamik değişimlere yol açan küreselleşmenin eğitim alanındaki en belirgin etkilerinden biri uluslararası öğrenci hareketliliğinin artışıdır. Uluslararası öğrenciler, gittikleri ülkelerde ekonomik katkının yanı sıra insan kaynakları açısından da önemli değerler sunmaktadır (Levent ve Karaevli, 2013).

Yirmi birinci yüzyılda uluslararası eğitim, diplomatik ilişkilerin, kültürel etkileşimin ve politik bağların güçlendirilmesi amacıyla odaklanmış olsa da yükseköğretimin küresel yaygınlaşması, uluslararası öğrencilerin ekonomik bir kaynak olarak görüldüğü yeni bir bakış açısını ortaya çıkarmıştır. Eğitim talebinin artması, pazarlanabilir eğitim hizmetlerine itibar ve önem kazandırmıştır. Bu durum, yükseköğretim yöneticileri ve siyasetçiler arasında uluslararası öğrencilerin ekonomik avantajlarını görmeye yönelik bir perspektif oluşturmuştur. Yurt dışında eğitim almak, bireysel ve mesleki gelişim için büyük fırsatlar sunarken, aynı zamanda öğrencilerin sadece ekonomik bir potansiyel olarak görüldüğü dar bir bakış açısını da beraberinde getirebilir. Bu durum, küreselleşmenin çelişkilerinden biri olarak karşımıza çıkmaktadır (Duglass ve Edelstein, 2009).

Uluslararası öğrenci hareketliliği, ülkelerin ekonomik büyümesine önemli katkılar sağlayarak küresel ekonomiye 2018 yılı verilerine göre 200 milyar dolardan fazla bir katkı sunmuştur. Bu uluslararası öğrenci pazarının büyük bir bölümü Amerika, İngiltere, Fransa, Avustralya ve Kanada gibi ülkelerde yoğunlaşmışken, Malta ve Kıbrıs gibi diğer ülkeler de bu öğrencilerin katkılarıyla önemli ekonomik kazançlar elde etmektedir (TGSP, 2021).

OECD (Ekonomik Kalkınma ve İş birliği Örgütü) tarafından yıllık olarak yapılan araştırmalarda öğrenci hareketliliği konusu detaylı bir şekilde ele alınmaktadır. Bu

araştırmalar ve istatistiksel veriler, 1998 ile 2018 arasında uluslararası yükseköğretim öğrencilerinin yıllık ortalama %4,8 oranında arttığını göstermektedir. Ayrıca, bu öğrencilerin büyük çoğunluğunun OECD ülkeleri dışından gelen vatandaşlar olduğu belirlenmiştir (OECD, 2018).

3. Ülkemize Gelen Uluslararası Öğrenciler

Türkiye, uluslararası öğrencilere kendi imkânları veya burs desteğiyle yükseköğrenim imkânı sunmaktadır. Bunlar aşağıda açıklanmıştır.

3.1. Kendi İmkânları ile Gelen Öğrenciler

Kendi imkânı ile Türkiye’de eğitim almak isteyen uluslararası öğrenciler için ülkelerin kendi ulusal sınavları, uluslararası sınavlar, ortaöğretim (lise) not ortalamaları, üniversite tarafından yapılan sınav vb. gibi öğrenci kabulünde kullanılacak yöntemlerin minimum puanlarının da yer aldığı yurt dışından öğrenci kabulüne ilişkin esaslar dikkate alınmaktadır (YÖK, 2023).

Kendi imkânı ile Türkiye’de eğitim almak isteyen uluslararası öğrenciler için 2024 yılından itibaren Türkiye Yurt Dışından Öğrenci Kabul Sınavı (TR-YÖS), ortaöğretim not ortalamaları, uluslararası sınav sonuçları ve ülkelerin kendi ulusal sınavları gibi kriterler öncelik kazanacaktır. Diğer taraftan, vakıf yükseköğretim kurumlarına başvuracak öğrencilerde ise yukarıda belirtilen sınavlar haricinde Üniversitelerin yurtdışından öğrenci kabul sınavları dikkate alınmaya devam edecektir (YÖK, 2023).

3.2. Burs ile Gelen Öğrenciler

1992 yılında uluslararası öğrencilere yönelik başlatılan ilk sistemli bursluluk programı “Büyük Öğrenci Projesi”, YTB tarafından çağın ihtiyaçlarına göre yeniden yapılandırılmış ve 11 Ocak 2012 tarihli Uluslararası Öğrenciler Değerlendirme Kurulu kararıyla “Türkiye Bursları” programı hayata geçirilmiştir (YTB, 2023).

3.3. Burs Kapsamı

Türkiye Bursları, diğer yükseköğrenim burs programlarından farklı olarak, üniversite ve bölüm yerleştirmesi yaparak öğrencilere katkı sağlamaktadır. Bu sayede, öğrenciler, Türkiye’deki üniversitelerde kendi ilgi alanlarına ve yeteneklerine uygun bir

bölümde eğitim alma fırsatı bulmaktadır. Program, öğrenim harçlarını karşılamakla kalmayıp, Türkçe dil eğitimi sunarak eğitim alınacak ülkenin dilini öğrenmeyi mümkün kılar. Ayrıca, yeni bir ülkede eğitim göreceğ öğrencilerin barınma imkanını sağlar ve gidiş-dönüş uçak biletlerini karşılar. Sağlık sigortası ile öğrencilerin yaygın sağlık hizmetlerinden tam anlamıyla yararlanmalarını sağlar. Tüm bu olanakların yanı sıra, lisans düzeyinde aylık 1.700 TL, yüksek lisans düzeyinde 2.400 TL ve doktora düzeyinde 3.000 TL burs desteği sunar (YTB, 2023).

3.3.1. Burs Başvuru Şartları

Türkiye Bursları için başvuru süreci, her yıl 10 Ocak ile 20 Şubat arasında ücretsiz ve online olarak Türkiye Bursları web sayfası üzerinden gerçekleştirilmektedir. Başvuru için belirlenen temel kriterler; lisans, yüksek lisans, doktora ve araştırma bursu seviyelerinde farklılık göstermektedir. Lisans düzeyi için adayların en az %70 akademik başarıya sahip olmaları gerekmektedir. Yüksek lisans ve doktora programları için bu oran sırasıyla %75 ve %90'dır. Yaş kriterleri de başvuru için önem arz etmektedir. Lisans programlarına başvuracak adayların 21 yaşın altında, yüksek lisans için 30 yaşın altında ve doktora programları için 35 yaşın altında olmaları gerekmektedir. Araştırma bursu için ise adayların 50 yaşın altında olması şartı aranmaktadır. Başvuruda bulunabilecek olanlar ise tüm ülke vatandaşlarıdır. Mevcut eğitim yılı sonunda mezun olacak veya mezun olmuş adaylar, araştırmacılar ve akademisyenler bu programa başvurabilirler. Ancak Türk vatandaşları ve vatandaşlık hakkını kaybetmiş olanlar, aynı eğitim seviyesinde Türk üniversitelerine kayıtlı olanlar bu programa başvuramazlar (YTB, 2023).

3.3.2. Burs Değerlendirme İşlemleri

Burs programının değerlendirme ve seçim süreci dört aşamada gerçekleşmektedir. Bunlar ön inceleme, uzman değerlendirme, mülakat ve nihai değerlendirme aşamalarından oluşur.

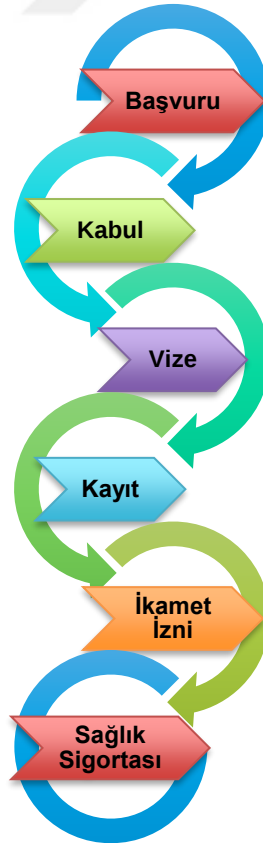
- Ön inceleme, başvuruların asgari akademik başarı, yaş kriterleri ve gerekli belgeler açısından incelenmesini içerir.
- Uzman değerlendirme, başvuru sahiplerinin akademik durumları, ilgi alanları, kariyer hedefleri, niyet mektuplarının içeriği ve diğer birçok kriter uzmanlar tarafından ayrıntılı olarak gözden geçirilir.

- Mülakat uygun adaylar belirlendikten sonra akademisyen ve uzmanlar tarafından yapılan değerlendirmeleri kapsar ve adayların mülakat esnasında gösterdikleri performansın yanı sıra sunmuş oldukları belgeler de dikkate alınır.
- Nihai değerlendirme mülakatlarda seçilen adayların sonuçları nihai bir komite tarafından değerlendirilir ve burs alacak olan adaylar belirlenerek listelenir. Bu süreçte, burs programına katılacak adaylar bu son aşamada seçilir (YTB, 2023).

Yükseköğretim Kurulunun iş birliği protokolü ve/veya mutabakat zaptı imzaladığı ülkelerden gelen ve devlet yükseköğretim kurumlarına yerleştirilen uluslararası öğrencilerin; lisans ve lisansüstü öğrenim ücreti, Türkçe dil eğitimi gideri, genel sağlık sigortası primi, yurt ücretinin karşılanması ve/veya bu kapsamdaki öğrencilere burs verilmesi ile ilgili yönetmelik çıkarılmıştır (YÖK, 2023).

4. Resmi İşlemler ve Prosedürler

Türkiye'de uluslararası öğrencilerin resmi prosedürleri ve kurumsal adımları aşağıdaki gibidir:

Şekil 6: Resmi işlemler ve Prosedürler

Bu prosedürler, üniversitelerin ve Türkiye'nin ilgili resmî kurumlarının yönergeleri doğrultusunda gerçekleştirilmelidir. Türkiye'de eğitim görmek isteyen uluslararası öğrencilerin, bu prosedürleri dikkatli bir şekilde takip etmesi gerekmektedir.

5. Oturma İzni

Yabancı uyruklu öğrenciler, Türkiye'deki üniversiteler tarafından kabul edildiklerini belgeleyen resmi bir kabul mektubu alarak başvuruda bulunmak zorundadır. Bu kabul mektubu, öğrencilere ülkelerindeki en yakın Türk konsoloslughuna başvurarak geçerli bir öğrenci vizesi almaları için gerekli belgedir. Öğrenci vizesi, Türkiye'de bir üniversiteye kaydolabilmek ve eğitimlerine başlayabilmek için zorunlu bir adımdır.

Öğrenci vizesi başvurusu sırasında, öğrenciler genellikle kabul mektubu, pasaport, biyometrik fotoğraf, başvuru formu, sağlık sigortası gibi belgelerle birlikte konsoloslughu başvuruda bulunmalıdır. Bu süreç, öğrencilerin Türkiye'de eğitim almalarına yönelik yasal düzenlemelere uygun bir şekilde gerçekleştirilmelidir.

Türkiye'deki üniversitelerin kabul mektubuyla birlikte alınan öğrenci vizesi, öğrencilere ülkede konaklama, eğitim ve diğer gerekli düzenlemeleri yapabilme imkânı sunar. Ayrıca, vize süreci, öğrencilerin Türkiye'deki öğrenim sürecine resmi olarak başlamalarını sağlayarak, üniversitelerle kayıt işlemlerini tamamlamalarına olanak tanır. Bu nedenle, yabancı uyruklu öğrenciler için öğrenci vizesi alma süreci, Türkiye'de eğitim almaya hak kazanmış bireylerin başlangıç adımı olarak önemli bir yer tutar. Bu nedenle öğrenci oturma vizesi, üniversiteye kaydolabilmek için gereklidir (Başkanlığı, 2023).

6. Çalışma İzni

Yabancı bireyler, Türkiye'de bağımlı ya da bağımsız bir şekilde çalışmaya başlamadan önce, Türkiye'nin ikili ya da çok taraflı sözleşmelerde aksine hüküm bulunmadıkça, 27 Şubat 2003 tarihli ve 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun kapsamında izin almak zorundadır (Bakanlığı, 2015). Bu mevzuat, Türkiye'de çalışma sürecine yabancı katılımını düzenlemekte olup, bireylerin çalışma izni almadan önce belirli yasal prosedürleri takip etmelerini gerektirmektedir.

Yabancı çalışanların bu izin sürecinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin yürürlükteki yabancı çalışma politikalarına uyum sağlamaları ve gerekli başvuru prosedürlerini takip

etmeleri önemlidir. Bu süreç, genellikle Türkiye'de çalışmaya başlamadan önce başvuru yapılmasını, belirli belgelerin ibraz edilmesini ve çalışma izni sürecinin resmi makamlar tarafından değerlendirilmesini içermektedir. Söz konusu düzenleme, yabancı bireylerin Türkiye'de çalışma süreçlerini düzenleyerek, ülkede istihdamın etkili bir şekilde yönetilmesini amaçlamaktadır. Bu bağlamda, 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun, yabancı çalışanlar ve işverenler arasındaki yasal çerçeveyi belirleyerek adil ve şeffaf bir çalışma ortamının oluşturulmasını gerektirmektedir. (Bakanlığı, 2015).

7. Sağlık Sigortası

13 Şubat 2011 tarihinde kabul edilen 6111 sayılı kanun ile kendi imkânlarıyla Türkiye'ye gelen uluslararası öğrencilerin Genel Sağlık Sigortası (GSS) yaptırma zorunluluğu getirilmiştir. Bu hüküm, öncesinde GSS yaptırma zorunluluğu olmayan öğrencileri de kapsayarak, üniversite kaydı için GSS yaptırma gerekliliğini beraberinde getirmiştir (Özoğlu, Gür ve Coşkun, 2012). Böylece ülkemizde eğitim gören uluslararası öğrencilerin sağlık hizmetlerinden yararlanma şartlarını düzenleyerek, genel sağlık güvencesi sağlama amacını taşımaktadır. Yabancı öğrencilerin, üniversite eğitimleri süresince sağlık hizmetlerinden etkin bir biçimde faydalanabilmeleri ve olası sağlık sorunlarına karşı güvence altında olmaları için bu yasal düzenleme yapılmıştır. Bu bağlamda, 6111 sayılı kanunla getirilen GSS zorunluluğu, kendi imkanlarıyla Türkiye'ye gelen uluslararası öğrencilerin üniversite kayıtları sırasında karşılaştıkları yeni bir gerekliliktir. Bu değişiklik, sağlık güvencesi konusundaki düzenlemeleri titizlikle incelemekte ve ülkede eğitim gören yabancı öğrencilerin sağlık hizmetlerine erişimini düzenlemektedir.

8. Barınma

Yurt İdare ve İşletme Yönetmeliği'nin 8'inci maddesi, 5978 sayılı Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile ilgili diğer mevzuat hükümleri uyarınca, burslu uluslararası öğrenciler ve Yükseköğretim Kurulu tarafından yürütülen uluslararası değişim programlarından yararlanacak uluslararası öğrenciler için Kredi ve Yurtlar Kurumu (KYK) gerektiği kadar kontenjan ayırmak zorundadır. Yönetmelik, burslu uluslararası öğrencilerin, Yükseköğretim Kurulu tarafından yürütülen uluslararası değişim programlarından yararlanacak

uluslararası öğrencilerin ve diğer uluslararası öğrencilerin, yurt başvurularını elektronik ortamda yapabileceklerini ve yurt dışından da başvuru yapabileceklerini belirtmektedir. KYK, her yıl yurt başvurularını e-Devlet üzerinden almaktadır. Başvurular, 29 Ağustos - 2 Eylül tarihleri arasında gerçekleştirilmektedir. Yurt başvurusunda bulunmak için, adayların aşağıdaki belgeleri sisteme yüklemeleri gerekmektedir:

- Başvuru formu
- Öğrenci belgesi
- Pasaport
- Vize
- Kabul mektubu
- Öğrenim ücreti dekontu

Başvuruların değerlendirilmesi sonucunda, yurtlara yerleştirilmeye hak kazanan öğrencilere, KYK tarafından yurt tahsis belgesi gönderilmektedir (Bakanlığı, 2015).

9. Bandırma ve Uluslararası Öğrenciler

Bandırma, Marmara Denizi'nin güneyinde, Bandırma Körfezi'nin en iç kısmında merkezlenen Balıkesir iline bağlı bir ilçedir. Bandırma, yüksek eğitim seviyesine sahip bir kenttir; okuma yazma oranı çok yüksek bir ilçedir. Yükseköğretim mezunu yadsınamayacak kadar fazladır.

Yüksek nüfus yapısı ve şehirleşme oranı, Bandırma'nın eğitim alanında hızlı bir gelişim kaydetmesine katkı sağlamıştır. Okulların yanı sıra, Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü ve Mesleki Eğitim Merkezi Müdürlüğü tarafından yürütülen çalışmalar, Bandırma'da yetişkin eğitimi konusunda önemli başarılar elde edilmesini sağlamıştır.

Bandırma, Marmara Denizi'nin güneyinde, Bandırma Körfezi'nin en iç kısmında merkezlenen Balıkesir iline bağlı bir ilçedir. Bu bölgenin stratejik bir konumda olmasını sağlamakta ve coğrafi avantaj olarak Bandırma'nın ticaret, eğitim ve kültürel alanlarda önemli bir rol oynamasına imkân tanımaktadır. Kent, yüksek eğitim seviyesiyle dikkat çeken bir yapıya sahiptir. Bandırma, Türkiye genelindeki okuma yazma oranı yüksek ilçeler arasında yer alır. Bu durum, kentin eğitimle iç içe bir yaşam standardını sürdürmesine katkı sağlamaktadır. Yükseköğretim mezunlarının yoğunluğu,

Bandırma'nın sadece yerel değil, aynı zamanda bölgesel bir eğitim merkezi olarak da öne çıkmasına neden olmuştur.

Bandırma'nın nüfus yapısı ve şehirleşme oranındaki artış, eğitim sektöründe hızlı bir gelişimi beraberinde getirmiştir. Kentteki okulların yanı sıra, Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü ve Mesleki Eğitim Merkezi Müdürlüğü tarafından yürütülen çalışmalar, özellikle yetişkin eğitimi alanında önemli başarılar elde edilmesine vesile olmuştur. Bu kurumlar, çeşitli kurslar, atölye çalışmaları ve mesleki eğitim programları düzenleyerek bireylerin kişisel ve mesleki gelişimine katkıda bulunmaktadır.

Bandırma, sadece eğitim alanında değil, aynı zamanda kültürel ve sosyal aktivitelerle de zenginleşmiş bir kent olarak öne çıkmaktadır. Bu kapsamda, kentin eğitimle harmanlanmış dinamik yapısı, sadece kendi sakinleri için değil, aynı zamanda çevre bölgelerden gelen öğrenciler ve yetişkinler için de çekici bir eğitim merkezi olmasını sağlamaktadır.

Bandırma, Marmara Denizi'nin güneyinde stratejik bir konuma sahip bir yerleşim birimidir. Doğusunda Karacabey, batısında Gönen, kuzeyinde Erdek ve Kapıdağ, güneyinde Manyas ve Kuş Gölü ile çevrili olan Bandırma, kendi adını taşıyan körfezde yer alarak önemli bir liman kenti konumundadır. Kent, İstanbul, Bursa ve İzmir illerinin köşelerini oluşturduğu varsayılan üçgenin tam ortasında yer almaktadır ve bu illerle ortalama 2 saat uzaklıktadır.

Bandırma'nın stratejik konumu, özellikle İstanbul'un, Marmara ve Ege bölgeleri ile bağlantısını sağlayan önemli bir geçiş noktasında bulunmasını sağlamaktadır. Kent, Türkiye'nin en büyük metropolü olan İstanbul'un bu bölgelerle etkileşimini kolaylaştırıcı bir rol oynamaktadır. Bandırma'nın gelişmiş ve donanımlı limanı, özellikle İstanbul'un bir giriş kapısı olarak işlev görmekte ve 1998 yılında başlatılan hızlı feribot seferleri ile bu rolünü daha da pekiştirmiştir. Ayrıca, ilçenin kuzeyinde konumlanan Kapıdağ, Bandırma ve Erdek körfezleri ile çevrili bir yarımada bulunmaktadır. Bu bölge, doğal güzellikleri ve stratejik konumuyla dikkat çekmektedir. Bandırma ve çevresi, sadece coğrafi konumuyla değil, aynı zamanda limanı ve ulaşım ağlarıyla da ülkenin ticaret ve ekonomik faaliyetlerine önemli katkılarda bulunan bir bölge olarak öne çıkmaktadır.

Eğitim düzeyindeki gelişmişlik, Bandırma'nın sosyal ve kültürel yaşamına büyük canlılık katmaktadır. Yıl boyunca Bandırmalılar, sergi, panel, konferans, konser ve gösteri gibi çeşitli kültür ve sanat etkinliklerini takip edebilmektedir. Özellikle her yıl haziran ayında düzenlenen Uluslararası Bandırma Kuşçenneti Kültür ve Turizm Festivali, kentin kültürel yaşamında özel bir yer işgal etmektedir.

Bandırma, aynı zamanda bölgenin önde gelen sanayi kentlerinden biridir. Organize Sanayi Bölgeleri ve yüksek teknoloji ve sanayi merkezleriyle dikkat çeken Bandırma, hammadde kaynaklarına yakınlığı nedeniyle tarıma dayalı sanayinin gelişimine katkıda bulunmaktadır. Ayrıca, Bandırma'nın ticaretteki yoğunluğu, işlek limanı ve stratejik konumu sayesinde önemli avantajlar sunmaktadır. Bandırma Limanı, Marmara Denizi'ndeki en büyük ikinci liman olup, ticaretin gelişmesine önemli katkı sağlamaktadır.

Bandırma, eğitim, kültür, sanayileşme, deniz turizmi ve ulaşım olanakları açısından tercih edilebilecek bir şehirdir. Bu nedenle, Anadolu'nun il vasfında olan ilçelerinden biri olan Bandırma'da 23 Nisan 2015'te Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi kurulmuş ve 6640 sayılı Kanun ile resmileşmiştir (Banü, 2015).

Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesinin 2015 yılında kurulması ile akademik ve idari personel sayılarında yıllar itibariyle büyük artış göstermiştir. Aynı oranda program sayıları yıllar itibariyle artmış yeni Enstitü, Fakülte, Meslek Yüksekokulları, Yüksekokul ve Araştırma merkezleri kurulmuştur.

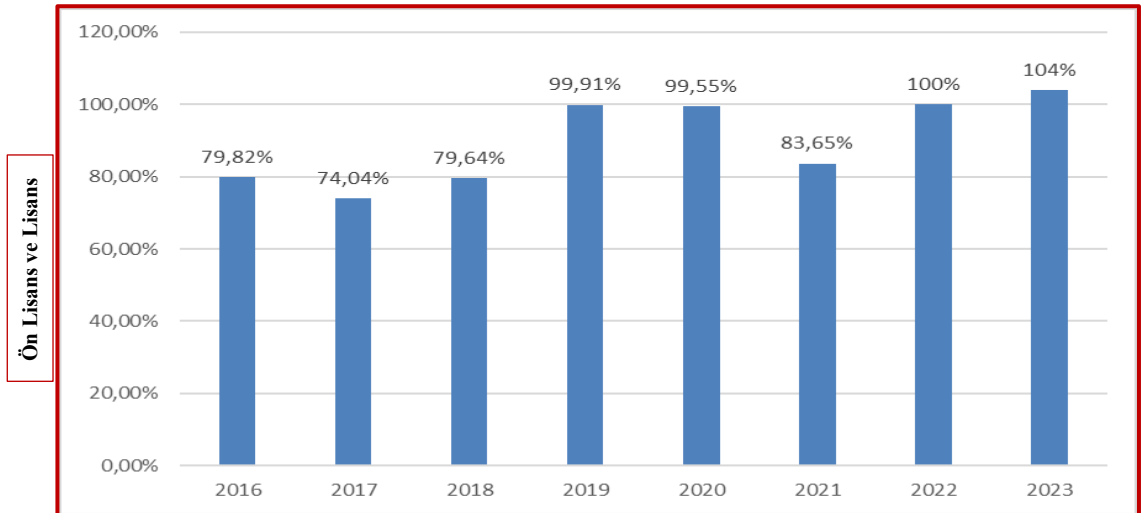
Üniversitenin büyümesiyle birlikte öğrenci sayılarında yıllar itibariyle artış gözlenmiş, program doluluk oranları yıllar itibariyle artmıştır. Uluslararası öğrenci sayıları kuruluşunun ilk iki yılında çok fazla artış göstermese de sonraki yıllarda kurumsal yapıların oluşması, tanıtımların yapılması ve mevzuatsal düzenlemelerin hayata geçirilmesi nedeniyle artış göstermiştir.

Türkçe öğretme amacıyla Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi tarafından kurulan Türkçe ve Yabancı Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi, kısa adıyla BANÜ-TÖMER olarak bilinmektedir. Bu merkez, uluslararası öğrencilere Türkçe öğretmek ve farklı ülkelerden daha fazla öğrenciyi ağırlama hedefiyle 19 Ocak 2018'de 30337 sayılı kanunla resmi olarak kurulmuştur (Banü, 2015).

BANÜ-TÖMER, uluslararası öğrencilere Türkçe öğretiminin yanı sıra, Üniversiteler tarafından düzenlenen kurs bitimlerinde TÖMER Sertifikası da vermektedir. Bu sertifika, öğrencilerin kursu başarıyla tamamladıklarını ve Türkçe öğrenmiş bir şekilde eğitim hayatlarına devam ettiklerini göstermektedir.

Uluslararası öğrenciler, eğitimleri süresince sanatsal, kültürel ve sportif etkinliklere katılarak farklı dil ve ülkelerden gelen öğrencilerle etkileşimde bulunmaktadır. Bu etkinlikler, öğrencilere sadece dil becerilerini geliştirme fırsatı sağlamakla kalmayıp aynı zamanda kültür alışverişine ve uluslararası ilişkilerin güçlenmesine katkıda bulunmaktadır. Uluslararası öğrenciler, Türkiye'nin zengin kültürünü öğrenerek, kendi ülkelerine kültürel bir transfer sağlamaktadırlar. Bu bağlamda, BANÜ-TÖMER, uluslararası öğrencilerin Türkiye'de eğitim alırken dil ve kültür birikimlerini artırmalarına önemli bir katkı sunmaktadır.

Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi, 2015 yılında kurulmuş olup, yıllar içerisinde kaydedilen öğrenci artışını Şekil 7' de görülmektedir. Üniversite, kuruluşundan bu yana öğrenci sayısında önemli bir büyüme kaydetmiştir. Bu durum, Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi'nin eğitim olanakları ve tercih edilme nedenleri konusundaki başarısını ve talebi göstermektedir.

Şekil 7. Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi Yıllara Göre Doluluk Oranları (Banü, 2023)

Şekil 7’ deki tabloya baktığımızda Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi YKS (Yükseköğretim Sınavı) kontenjanları her yıl dolmakta program doluluk oranları artmaktadır.

Tablo 3: Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi Öğrenci Sayıları (Banü, 2023)

Üniversite Geneli Öğrenci Sayısı	1. Öğretim	2. Öğretim	Uzaktan Eğitim	Toplam
Bandırma Merkez	13844	4019	16	17879
Gönen Öğrenci Sayısı	1149	254	539	1942
Manyas Öğrenci Sayısı	1021	575	0	1596
Erdek Öğrenci Sayısı	508	6	0	514
Susurluk Öğrenci Sayısı	487	0	0	487
Toplam	17009	4854	555	22418

Tablo 3’ e göre 2023 verilerine göre, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesinde 17879 merkez, 1942 Gönen, 1596 Manyas, 514 Erdek ve 487 Susurluk olmak üzere toplam 22418 öğrenci bulunmaktadır.

Tablo 4 :Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi Yıllara Göre Yabancı Öğrenci Sayıları (Banü, 2023)

Yıllara Göre Yabancı Uyruklu Öğrenci Sayıları	Erkek	Kadın	Toplam
2017-2018	140	44	184
2018-2019	337	137	514
2019-2020	729	299	1028
2020-2021	1172	463	1635
2021-2022	1424	534	1958
2022-2023	1657	657	2314
2023-2024	1752	762	2514

Tablo 4’ e göre; Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi’nde 2514 uluslararası bulunmaktadır. 2017 yılında 184 olan öğrenci sayısı sırasıyla 2018 yılında 514; 2019 yılında 1028; 2020 yılında 1635; 2021 yılında 1958; 2022 yılında 2314; 2023 yılında 2514 sayısına ulaşmıştır. Bu öğrencilerin 2017 yılında %69’u erkek öğrenci %31’i kadın öğrenci, 2023 yılında ise %57 si erkek öğrenci %43 kadın öğrencidir.

Tablo 5: En çok öğrenci gelen 15 Ülke (Banü, 2023)

Ülke Adı	Öğrenci Sayısı
Azerbaycan	286
Gine	247
Endonezya	234
Kazakistan	226
Somali	179
Özbekistan	151
Mısır	137
Yemen	114
Çad	91
Kamerun	67
Fas	55
Fildişi	53
Gabon	50
Afganistan	49

Tablo 5’ e göre Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesini en çok tercih eden öğrencilerin ülkeleri sırasıyla Azerbaycan, Gine, Endonezya, Kazakistan ve Somali’dir. 2514 uluslararası bulunmaktadır. Uluslararası öğrencilerin 286(%11)’ sını Azerbaycan, 247 (%9,8)’ini Gine, 234 (%9,3)’ünü Endonezya, 226(%9,02)’ini Kazakistan ve 179(%7,14)’sunu Somali’ li öğrenciler oluşturmaktadır. Diğer ülkeler sırasıyla Özbekistan, Mısır, Yemen, Çad, Kamerun, Fas, Fildişi, Gabon ve Afganistan’dır.

İKİNCİ BÖLÜM

KARİYER VE GELECEK BEKLENTİSİ

1. Kariyer

Kariyer terimi, Türkçe 'deki kullanımı için Fransızca kökenli olan "carriere" kelimesinden türetilmiştir ve 1970'lerden itibaren iş literatüründe sıkça kullanılmaktadır. Kariyer, bireyin çalışma yaşamı boyunca belirli bir iş alanında adım adım ilerlemesi, deneyim kazanması ve yetkinliklerini geliştirmesi anlamına gelir. Günümüzde, bu terim sıkça kullanılarak bir kişinin mesleki ve iş yaşamındaki gelişimini ifade etmek için kullanılır.

Kariyer kavramı, sadece bir bireyin iş geçmişini değil, aynı zamanda iş yerindeki rol beklentilerini, hedeflerini, duygularını ve arzularını gerçekleştirebilmesi için gerekli eğitimi almasını ve bu doğrultuda bilgi, beceri, yetenek ve çalışma isteği ile ilerleyebilmesini kapsar (Bayraktaroğlu, 2003). Bu tanım, kariyerin sadece mesleki bir ilerleme değil, aynı zamanda bireyin kişisel ve profesyonel hedeflerini gerçekleştirme süreci olarak geniş bir perspektiften ele alındığını da göstermektedir.

Kariyerin başka tanımları ele alındığında, bireyin iş hayatı boyunca edindiği deneyimler, beceriler ve başarıları kapsayan bir kavramdır (De Cenzo ve Robins, akt. Tüz, 2003). Bu tanıma göre; başarılar, deneyimler ve beceriler birleşerek yıllar içinde kariyeri oluşturmaktadır. Bir başka tanımda; bir kişinin mesleki hayatı boyunca üstlendiği iş pozisyonları ve bu pozisyonlardaki sürekli ilerlemesi anlamını taşır denilmektedir (Kaynak, 1998). Aytaç'a göre kariyer, çalışanların iş hayatları boyunca yaptıkları işleri ve bu süreçteki ilerlemeleri içeren bir terimdir (Aytaç, 1997).

Kariyer planlaması yapabilmek için, bireylerin kariyer hedeflerinin belirlenmesi önemlidir. Kariyer planlamasında meydana gelebilecek hataların önceden engellenebilmesi için meslekle ilgili kariyer algısının, iş hayatına atılmadan önce tespit edilmesi gereklidir (Gökdemir, 2021).

1.1. Kariyer Hedefi

Kariyer hedefi, bir bireyin kendisine özgü yetenekleri, ilgi alanları ve değerleri göz önünde bulundurarak belirlediği belirli bir kariyer veya meslek alanına yönelme arzusunu ifade etmektedir (Farmer, 1985).

Kariyer hedefleri, bireylerin liderlik pozisyonlarına yükselme, tercih ettikleri meslek alanında eğitimlere devam etme ve kariyerleri boyunca tanınma, terfi etme ve sorumluluk alma isteklerinin seviyesini ifade eder (O'Brien, 1996).

Mesleki karar verme yetkinlik beklentisi, bireyin kariyer gelişim görevlerini başarılı bir şekilde yerine getirebileceğine dair kendine olan güvenini ifade eder. Bu güven, bireyin kendi özelliklerini değerlendirme, meslekler ve kişisel nitelikler hakkında bilgi toplama, kariyer hedeflerini belirleme gibi konularda yetkin olduğuna olan inancını temsil eder (Betz, 2000; Betz ve Hackett, 2006).

Kariyer kararı verme güçlükleri, bir bireyin kariyer seçimi yaparken içinde bulunduğu durumdan veya dış etmenlerden kaynaklanan zorluklar sonucunda, kendisine en uygun olabilecek kariyer alternatifleri yerine farklı meslek veya iş seçeneklerine yönelme eğiliminde olması durumudur (Gati, 1986; Gadassi ve diğerleri, 2010).

Kariyer hedefi ile ilgili olarak elde edilen mesleki olgunluk, bireyin yaşam sürecindeki farklı gelişim aşamalarında karşılaştığı mesleki gelişim görevlerini başarıyla yerine getirebilme yeteneğini içermektedir. Bu yetenek, kişinin sahip olduğu mesleki bilgi birikimi, deneyimler, yetenekler ve yetkinlikler doğrultusunda mesleki hedeflerini tanımlama, bu hedeflere ulaşma ve mesleki yaşamında etkin bir şekilde ilerleme kabiliyetiyle ilişkilidir. Mesleki olgunluk, bireyin kariyerine odaklanma sürecinde mesleki hedeflerini belirleme yeteneği ile başlamakta ve bu hedeflere ulaşma sürecinde kendine güveni içermektedir. Aynı zamanda, bireyin sahip olduğu mesleki yeterlilikleri değerlendirme ve geliştirme becerisi de mesleki olgunluğun önemli bir unsuru olarak ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda, kariyer hedefine ulaşmak için gerekli olan mesleki bilgi, deneyim, yetenek ve yetkinliklerin sürekli olarak değerlendirilmesi, güçlendirilmesi ve geliştirilmesi, bireyin mesleki olgunluğunu artırarak başarılı bir kariyerin temelini oluşturmaktadır (Kuzgun, 2000).

Kariyer hedefleri belirlerken, mevcut beceri ve yetkinliklerin iş hayatında başarılı olmak için ne kadar uygun olduğu, çalışma ortamı ve şirket kültürü gibi faktörlerle uyumlu olup olmadığı büyük bir öneme sahiptir. Bu uyum, kariyer planlamasının etkili bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için dikkate alınması gereken temel unsurlardan biridir.

Kariyer uyumu, bireyin sahip olduğu beceri ve yetkinliklerin, iş ortamında ve şirket kültüründe nasıl bir yer bulabileceği konusundaki dengeyi ifade eder. Bu denge, bireyin iş hayatındaki performansını artırarak, iş memnuniyetini sağlayarak ve uzun vadede başarıya ulaşmasına katkıda bulunarak kariyer sürecini olumlu bir şekilde etkiler.

Saviskas'ın çalışmalarına göre, kariyer uyumu, bireyin kariyer gelişimi için kritik bir öneme sahiptir. Bu uyum, bireyin iş hayatındaki beklentileri ile gerçekleşen durum arasında sağlıklı bir denge kurabilme yeteneği olarak düşünülebilir. Bu denge, sadece kısa vadeli hedeflere değil, aynı zamanda uzun vadeli başarıya ulaşmak için de önemlidir (Saviskas, 1994; Saviskas, 1997). Kariyer uyumu, bireyin kariyer hedeflerine ulaşma sürecinde etkili bir rehberlik sağlayarak, iş hayatında tatmin edici bir performans sergilemesine, iş memnuniyetini artırmasına ve uzun vadede başarıya ulaşmasına katkı sağlar (Peterson ve diğerleri, 1996).

Bireylerin kariyer hedefleri, değişik hedeflere odaklanabilir. Araştırmacılar, bireylerin kariyerlerinde peşinde koştukları hedeflerin çok çeşitli olduğunu söylemişlerdir (Yeşilyurt, 2007; Çatalca, 1992). Bu hedefler arasında belirli bir iş veya meslek seviyesine yükselme, liderlik pozisyonlarına ulaşma, uzmanlık alanlarında derinleşme, yeni beceriler edinme ve mevcut yeteneklerini geliştirme, finansal başarı elde etme, kişisel ve profesyonel gelişimi sürdürme, farklı sektörlerde deneyim kazanma ve iş-özel yaşam dengesini sağlama gibi çeşitli amaçlar bulunmaktadır (Şimşek ve Çelik, 2009; Can, Akgün ve Kavuncubaşı, 2001).

Bireylerin kariyer yolculukları, bu hedefleri gerçekleştirmeye yönelik planlar ve çabalarla şekillenir. Örneğin, belirli bir liderlik pozisyonuna ulaşmayı hedefleyen bir kişi, liderlik becerilerini geliştirmek için eğitimlere katılabilir veya mentorluk programlarına dahil olabilir. Finansal başarı elde etmeyi amaçlayan bir başka birey ise yatırım yapma veya kariyerinde ilerleme sağlayarak maaş artışları elde etme yollarını araştırabilir. Ayrıca, bireylerin kariyer hedefleri sadece profesyonel başarıları değil, aynı zamanda

kişisel gelişim ve iş-özel yaşam dengesi gibi daha geniş kavramları da içerir. Bu, bireyin kariyerindeki ilerlemelerin yanı sıra kişisel mutluluk ve tatmin duygusunu da hedeflemesini ifade eder (Dursun ve Aytaç, 2009).

Kariyer hedeflerine ulaşmak için eğitim, önemli bir faktördür. Eğitim, bireyin mesleki bilgi ve becerilerinin artırmasına, uzmanlık alanlarında derinleşmesine ve belirli bir kariyer seviyesine yükselmesine destek olur. İş dünyası sürekli değişim ve gelişim gösterdiği için, bireyin güncel ve sektörle uyumlu bilgilere sahip olması kariyer başarısında kritik bir rol oynar.

Eğitim, kariyer hedeflerine ulaşmak için birçok farklı şekilde sağlanabilir. Yükseköğrenim kurumlarından alınan akademik eğitim, mesleki kurslar, sertifikalar ve sürekli eğitim programları, bireyin kariyer gelişimine katkıda bulunabilir. Ayrıca, kendini sürekli olarak geliştirme ve öğrenme alışkanlıkları, değişen iş ortamına uyum sağlama ve rekabet avantajı elde etme açısından önemlidir. Sadece teknik bilgiyi değil, aynı zamanda iletişim becerilerini, liderlik yeteneklerini, problem çözme kapasitesini ve takım çalışması becerilerini de kapsar. Bu nedenle, bireyin kariyer hedeflerine ulaşmasında eğitim, kapsamlı bir yaklaşımı destekler ve iş dünyasındaki taleplere uyum sağlama konusunda yardımcı olur.

Kariyer hedeflerinin bir parçası olarak bireyler, mevcut yeteneklerini genişletmeye ve yeni beceriler edinmeye odaklanır. Bu hedef, çeşitli eğitim programlarına katılarak veya yeni teknolojileri öğrenerek mevcut bilgi ve yeteneklerini artırmayı, kariyerlerinde daha etkili ve rekabetçi olmayı amaçlar. Bu süreç, sürekli öğrenmeye ve kişisel gelişime verilen önemi vurgular. Bireyler, değişen iş dünyası ve gereksinimleri doğrultusunda kendilerini geliştirmek için bu tür hedefleri benimserler (Aydınlı, 2005; Güleç ve Demirhan, 2012; Çekmecelioğlu ve İlhan, 2018).

Bireyin kariyer hedefleri arasında finansal başarıya ulaşma isteği, kazançlarını artırmak, mali açıdan güvenli bir gelecek kurmak ve finansal özgürlük elde etmek şeklinde özetlenebilir. Bu hedef, kariyerlerinde ilerleme ve yeteneklerini kullanarak daha fazla kazanç elde etme arzusunu yansıtır (Elitaş ve Ağca, 2006). Bireyler genellikle daha yüksek gelir elde etme, yatırım yapma ve mali durumlarını iyileştirme gibi finansal hedeflere odaklanarak kariyerlerinde ilerlemeyi hedeflerler (Düzer, 2018).

Kariyer hedeflerinde, kişisel ve profesyonel gelişimini sürdürmeyi, farklı sektörlerde deneyim kazanmayı ve iş ile özel yaşam arasında sağlıklı bir denge kurmayı hedeflemesi oldukça önemlidir. Bu hedefler, bireyin kendini sürekli olarak geliştirme arzusunu, yeni yetenekler edinme isteğini ve farklı sektörlerdeki deneyimlerle geniş bir perspektif kazanmayı içerir (Dönmez, 2020). Aynı zamanda iş hayatı ile kişisel yaşam arasında denge kurarak hem kariyerlerinde başarıyı hedeflerler hem de özel yaşamlarını etkili bir şekilde yönetme amacındadırlar. Bu hedefler, bireyin kariyerinde ve yaşamında dengeli, tatmin edici bir ilerleme sağlama isteğini temsil eder (Ödemiş, 2011).

Kariyer hedeflerine ulaşmak için başarı oldukça önemlidir. Başarı, bireyin belirlediği hedeflere ulaşma sürecinde elde ettiği olumlu sonuçları ifade eder. Başarı, bireyin sahip olduğu yetenekleri etkin bir şekilde kullanması, hedeflerine odaklanması, güçlü bir çalışma etiği geliştirmesi ve kararlılıkla ilerlemesiyle ilişkilidir. Kariyer hedeflerine ulaşmak için bireyin belirli becerilere sahip olması, hedeflere yönelik bir planlama yapması ve bu planı uygulamak için çaba harcaması gereklidir. Aynı zamanda sürekli öğrenme, adaptasyon ve kişisel gelişimle de ilişkilidir. Değişen iş dünyasına ayak uydurabilen, sorunlara etkili çözümler üretebilen ve iş ortamındaki taleplere uyum sağlayabilen bireyler, kariyer hedeflerine daha etkili bir şekilde ilerleyebilirler. Kısaca, kariyer hedefleri için başarı, bireyin çaba, azim, yetenek ve stratejik planlama yeteneklerini birleştirmesiyle mümkün olur. Başarı, kariyerin bir süreç olduğunu ve bu süreçte bireyin karşılaştığı zorlukları aşma ve hedeflere yönelik ilerleme sağlama yeteneğini gerektirir.

1.2. Uluslararası Öğrencilerin Kariyer Hedefleri

Uluslararası hareketlilik, eğitimini yurt dışında tamamlayan bireyler için pek çok avantajı beraberinde getirir. Bu avantajlardan biri, yurtdışında edinilen eğitimin istihdam ve kariyer olanakları üzerindeki olumlu etkileridir. Tecrübelerin belirli bir çalışma veya daha iyi bir pozisyon elde etme garantisi sunmadığını söylemek mümkün olsa da yurtdışında eğitim alırken kazanılan yetkinliklerin, işverenlerin aradığı becerilerle örtüştüğü ve küreselleşen ekonomik ortamda kültürler arası anlayışın önemini kavrayan işverenler tarafından değerlendirildiği görülmektedir. Bu durum, yabancı ülkelerde eğitim gören bireylerin küresel dünya içinde fark yaratan özelliklere sahip olabileceklerini işaret etmektedir (Yılmaz ve Güçlü, 2021).

Öğrenciler yurtdışında eğitim alarak kariyer basamaklarını yurtiçinde eğitim alanlara göre daha sağlam atmaktadırlar. Türkiye’de kanunlarla düzenlenen uluslararası öğrencilerin bir yıl kaldıktan sonra çalışma izni alabilmesi (Başkanlığı, 2023) kariyer algılarını tecrübe açısından etkilemektedir. Öğrenciler çalışma izni alarak eğitimleri ile ilgili işlerde çalışabilmektedir.

Dil problemleri kariyer algılarında ne kadar olumsuz gibi görünse de Yapılan çalışma, yurt dışında dil öğrenen öğrencilerin, yurt içinde dil eğitimi alan öğrencilere kıyasla daha yüksek düzeyde dil yeterliliği kazandığını göstermektedir. Ayrıca, bu öğrencilerin yabancı uyruklu iş arkadaşlarıyla daha etkili bir iş birliği içinde olduğu, küresel konuların karmaşıklığını daha iyi anladığı ve farklı kültürler arasında daha fazla öğrenme deneyimi yaşadığı tespit edilmiştir (Stebbleton, Soria ve Cherney, 2013).

Uluslararası öğrencilerin kariyer hedefini etkileyen bir diğer durumda, kültürel farklılıkların etkisi altında önemli değişiklikler gösterebilir. Her öğrenci kendi ülkesinin kültürel özelliklerinden, eğitim sisteminden ve iş yaşamıyla ilgili beklentilerinden etkilenir. Yurt dışında eğitim gören bir öğrenci, farklı bir kültürle temas halinde olduğundan, kendi kariyer algısını farklı bir açıdan şekillendirebilir. Örneğin, işyerindeki hiyerarşi anlayışı, sendikal anlayış, işe karşı tutum ve iş-yaşam dengesi gibi konularda kültürel farklılıklar, kariyer algısını derinden etkileyebilir. Bu durum, öğrencilerin iş hayatına olan bakış açıları ve kariyer hedefleri üzerinde belirleyici olabilir (Özkan ve Güvendir, 2015).

Uluslararası öğrencilerin kariyer hedefi, öğrencilerin eğitim aldıkları ülkede veya uluslararası alanda iş bulma, staj yapma, iş deneyimi kazanma ve mesleklerindeki gelişim için hangi olanakları değerlendirebileceklerine dair bir bakış açısı sunar. Öğrencilerin bu algıları, kariyer hedeflerini belirleme, iş arama sürecinde strateji geliştirme ve kendi kariyerlerini planlama konularında etkili olabilir (Yılmaz ve Güçlü, 2021). Kariyer hedefi, uluslararası öğrencilerin eğitim aldıkları ülkede kariyer yapma veya kendi ülkelerine dönme konusundaki kararlarını etkileyen önemli bir faktördür.

Uluslararası öğrenciler, eğitim aldıkları ülkelerdeki veya uluslararası platformlardaki kariyer hedeflerinde belirli bir iş veya meslek seviyesine yükselme isteklerini, kazandıkları eğitim ve edindikleri deneyimlerin yardımıyla gerçekleştirmeye

odaklanır. Bu hedef, genellikle kariyer planlamasının merkezinde yer alır ve öğrencilerin, kendilerini geliştirerek ve uzmanlık alanlarını artırarak, istedikleri seviyeye ulaşma gayretlerini yansıtır (Şenses, 2007).

Yabancı öğrenciler, aldıkları eğitimlerle birlikte profesyonel gelişimlerini sürdürme arzusunu taşıırken, farklı kariyer seviyelerine erişme konusunda motivasyonları yüksektir. Bu hedefler, genellikle gelecekteki iş yaşamlarında başarılı olma amacının bir parçası olarak ortaya çıkar (Baş ve Eti, 2020).

Uluslararası öğrenciler, eğitim aldıkları alanda uzmanlaşma ve derinlemesine bilgi edinme hedefine odaklanır. Bu hedef, genellikle alandaki en güncel ve ileri düzeyde bilgiye erişim sağlama arzusunu yansıtır. Öğrenciler, sahip oldukları eğitim ve deneyimlerle, ilgili sektörde kendilerini daha yetkin ve uzman konumda görmeyi hedeflerler. Bu durum, kariyerlerinde belirli bir alanda derinlemesine bilgi sahibi olma ve uzmanlaşma yolunda ilerlemelerini yansıtır (Özçiçek ve Karaca, 2019).

Uluslararası öğrenciler, kariyerleri boyunca liderlik pozisyonlarına ulaşma ve yönetimde sorumluluk alma hedefiyle ilerlemeyi amaçlarlar. Bu hedef, sahip oldukları beceri ve deneyimleri kullanarak ilgili sektörlerde liderlik rollerinde etkili bir konumda olma arzusunu yansıtır. Kendilerini yönetim pozisyonlarında ve liderlik rollerinde daha aktif ve etkin bir şekilde görme eğilimindedirler. Bu hedef, kariyerleri boyunca daha üst düzey ve sorumluluk gerektiren görevlerde yer alma arzusunu ifade eder (Görgülü, 2019).

Uluslararası öğrencilerin kariyerleri ilerledikçe maddi anlamda daha başarılı olmayı, finansal açıdan istikrarlı ve başarılı bir yaşam sürdürmeyi amaçlarlar. Kendi yetenekleri, becerileri ve deneyimleri doğrultusunda daha kazançlı iş fırsatları ve gelir kaynakları arayışı içindedirler. Bu hedef, kariyerlerinde finansal olarak daha güçlü bir pozisyonda olma ve daha iyi yaşam koşullarına erişme çabasını yansıtır (Ghanbarlou, 2017).

Uluslararası öğrenciler, kendilerini sürekli olarak geliştirerek yeni beceriler öğrenmeyi, mevcut yeteneklerini iyileştirmeyi ve bilgi birikimlerini artırmayı amaçlarlar. Aynı zamanda farklı sektörlerde deneyim kazanarak çok yönlü bir bakış açısı geliştirmeyi, iş-özel yaşam dengesini korumayı ve bütüncül bir gelişim sağlamayı hedeflerler. Bu hem iş hayatlarında başarılı olabilmek hem de kişisel yaşamlarını

zenginleştirmek adına kendilerini sürekli geliştirmek istediklerini ifade eder (Levent ve Karaevli, 2013).

Uluslararası öğrenciler, çeşitli iş alanları ve roller aracılığıyla kendilerini geliştirerek geniş bir deneyim yelpazesi edinmeyi, farklı iş kültürlerini ve işleyişlerini anlama fırsatı yakalamayı amaçlamaktadırlar. Böylelikle kariyerlerindeki esnekliklerini artırarak daha çok yönlü ve çok boyutlu bir profesyonel kimlik oluşturma çabasında olurlar (Ekmen, 2014).

2. Gelecek Beklentisi

Uluslararası öğrencilerin gelecek beklentileri, eğitim hayatları boyunca hedefledikleri veya arzu ettikleri sonuçlar, kazanımlar ve deneyimlerdir. Bu beklentiler, genellikle aldıkları eğitimin kalitesi, kariyer fırsatları, kültürel deneyimler, uluslararası ilişkiler, maddi destek ve yaşam koşulları gibi çeşitli alanları içermektedir.

2.1 Beklenti

Beklenti gerçekleşmesi beklenen şey, bireyin belli şart ve durumların alacağı biçimler veya kendisinden beklenenler konusundaki öngörüsü denilmektedir (TDK, 2023). Bu tanıma göre beklenti kişinin kendisi veya dış dünyadan beklediği durumlar diyebilir.

Bir başka tanımda ise beklenti kavramı, bireyin içinde bulunduğu koşullardan kaynaklanan getirilerin ne olacağı hakkındaki öngörülerini ifade eder. Bu öngörüler, günlük yaşamın ayrılmaz bir parçası olarak hayatın içinde bulunur ve insanların temel beklentilerinin temelini oluşturur (Kalyon, 2014).

Beklentiler, genellikle önceden tahmin edilemeyen durumlar karşısında bireyin davranışlarını veya psikolojik durumunu yansıtır. Bununla birlikte, beklentiler sadece önceden tecrübe edilmemiş durumlarla ilgili değil, aynı zamanda daha önce deneyimlenmiş ancak sonucu hakkında öngörüle bulunulamayan durumlarla da ilişkilidir. Bu kavram, bireylerin yaşam deneyimleriyle birleşerek belirli bir dönemdeki öngörülerini ve kişisel tepkilerini içerir (Kalyon, 2014).

Beklentiler bireylerin karşılaştıkları durumlara dair öngörülerini ifade eder. Bu öngörüler genellikle beklenen sonuçları veya olayların nasıl gelişeceğine dair kişisel

düşünceleri içerir. Beklentiler, hem önceden deneyimlenmemiş durumlarla ilgili belirsizlikleri içerebilir hem de daha önce tecrübe edilmiş ancak sonucu öngörülemeyen durumları kapsayabilir. Bu kavram, bireylerin geçmiş deneyimleri, mevcut durumları değerlendirme yetenekleri ve geleceğe dair tahminleriyle birlikte kişisel tepkilerini şekillendirir.

2.2. Gelecek Beklentisi

Bir toplumun gelişim çizgisini ve dinamiğini belirlemede gençlerin geleceğe dair beklentileri önemli bir faktördür. Endüstriyel toplumlarda, ekonomik rekabet ve başarının ön planda olduğu ortam gençlerde "gelecek kaygısı" olarak çocukluk döneminden itibaren kendini gösterebilir. Bu durum, nitelikli bir birey olma çabasıyla hayat boyu devam edebilir. Endüstriyel toplum, bu çabayı teşvik etmektedir (Güleri, 1999).

Bireyler, yaşamları boyunca çevreleriyle sürekli etkileşim halinde bulunur. Kendilerini yaşadıkları ortamın bütünsel bir parçası olarak gören bireyler, çevrelerini geliştirmek ve genişletmek için çaba gösterirler. Bu süreç, okul yıllarında yoğun etkinliklerle geçen eğitim-öğretim süreçlerini, hayatları boyunca bulundukları ortam içinde sürdürmeye çalışmalarıyla kendini gösterir. Bireyler, toplumun bir parçası olarak rol alırken aynı zamanda toplumun arzu ettiği nitelikli birey olma çabası içindedirler (Güzel, 2008).

Gelecek beklentilerine yönelik öncü çalışmalar, 21. yüzyılın ilk çeyreğinde başlayıp, yüzyılın ortalarında tekrar önem kazanmıştır. Bu alandaki öncü isimlerden biri olan W. I. Thomas, 1920'de "Eğer bir kişi, bir durumu gerçek olarak kabul ederse sonuçlar da gerçek olur" diyerek, beklentilerin sonuçları etkilediğine vurgu yapmıştır. Thomas'a göre, belirli bir eylemin veya davranışın anlamı, o eylem veya davranışın doğasından kaynaklanmamaktadır. İnsanlar, eylemlere özel anlamlar atarlar ve bu anlamlar, gelecekteki davranışlarını etkiler (Şimşek, 2012).

Beklentiler, bireylerin karar verme süreçlerinde önemli bir motivasyon kaynağıdır. Gelecek beklentileri, bireylerin gelecekle ilgili duygularını, düşüncelerini, ilgi ve endişelerini yansıtan bilişsel süreçlerdir. Literatürde yapılan çalışmalar, beklenti ve performans kavramlarının birbirlerini etkilediğini ve bu etkileşimin karşılıklı olduğunu göstermektedir (Şimşek, 2012).

Bir kişinin davranışları, geçmişte yaşadıkları kadar gelecekteki beklentileri de şekillendirir (Adler, 1994).

Gelecek beklentilerini etkileyen çeşitli faktörler vardır. Bunlar arasında bireyin yetiştiği evre, ailenin tutumu, ekonomik koşullar, eğitim seviyesi, kültürel etkileşimler, yaşanılan coğrafya, geçmiş deneyimler, sosyal evre ve bireysel yetenekler gibi etkenler önemli rol oynar. Ayrıca, toplumun değerleri, beklentileri ve geleceğe dair algıları da kişisel beklentileri şekillendirir.

Birey yaşadığı çevreyle iletişim kurarak kültür oluşturur. Bu kültür, yaşamın her alanında kendini gösterir ve insanların farklı toplumlarda farklı yaşamlar sürmelerine sebep olur. (Demirci, 2010)

Bireyin yaşadığı evre, kişisel gelişimi, yetenekleri ve gelecekteki fırsatları üzerinde doğrudan etkili olabilir. Bu evre, ailenin, toplumun, okulun veya işyerinin içinde yer aldığı fiziksel, duygusal ve sosyal ortamı içerir. Birey, bu evre içinde yetişirken aldığı eğitim, değerler, deneyimler ve etkileşimler, gelecekteki tercihlerini, beklentilerini ve başarılarını belirlemede önemli bir rol oynar. Bu nedenle, yaşadığı çevrenin niteliği, bireyin geleceği üzerinde büyük bir etkiye sahip olabilir.

Bireyin geleceğinde ailenin tutumu önemlidir. İnsanoğlunun varoluşundan günümüze kadar, aile toplumsal yaşamın en temel yapı taşlarından biri olarak bilinmiş ve bireyin sosyal ve toplumsal alanda gelişiminin ilk adımını oluşturmuştur. Bu nedenle, insan yaşamındaki her dönemde olduğu gibi günümüzde de ailenin taşıdığı önem ve rol, geçmişte olduğu gibi günümüzde de devam etmektedir (Yalman, 2014).

İnsanoğlunun içsel yapısındaki "birlikte yaşama zorunluluğu" olarak bilinen özellik, bireyin temel ihtiyaçlarını karşılamak ve gelişimini sürdürmek için aile yapısının önemini vurgulamaktadır. Aile, insan yaşamındaki kronolojik süreçte yapısal ve işlevsel açıdan değişse de bireyin hayatında sahip olduğu değerini korumaktadır (Köseoğlu, 2019).

Bireyin geleceğinde ekonomik koşullar çok önemli bir yer teşkil etmektedir. Günümüzde hızla değişen sosyal, kültürel ve ekonomik koşullar, niversite ğrencilerinin iş bulma konusundaki umutlarının azaldığına işaret etmektedir. Üniversite eğitimi, bireyin kariyer sürecinde önemli bir rol oynamaktadır. Bu süreçte, yeni bir çevreye uyum

sağlama endişesi, maddi sıkıntılar ve sosyal-kültürel uyum sorunları gibi faktörler, üniversite öğrencilerinde kaygı, umutsuzluk ve stres seviyelerini arttırmaktadır (Dursun ve Aytaç, 2012).

Bireyin geleceği, ekonomik açıdan çeşitli unsurlarla şekillenir. Bunlar arasında gelir düzeyi, eğitim ve kariyer olanakları, emeklilik planları ve tasarruf alışkanlıkları gibi etkenler önemli rol oynar. Ayrıca ekonomik koşullar, bireyin yaşadığı ülkenin ekonomik istikrarı, enflasyon oranları, işsizlik seviyeleri, mali politikalar ve küresel ekonomik durum gibi faktörlerden de etkilenebilir.

Bireyin geleceği, kültürel etkileşimlerle şekillenebilir. Bunlar, bireyin yaşadığı çevresel faktörler, kültürel geçmiş, sosyal bağlantılar, dil, gelenekler, değerler ve inançlar, eğitim seviyesi, seyahat deneyimleri, medya ve teknoloji etkileşimi gibi çeşitli unsurlardan oluşur. Bu etkileşimler, kişinin dünya görüşünü, yaşam tarzını, değerlerini, kabul ettiği normları ve diğer kültürlerle olan ilişkisini belirler. Ayrıca farklı kültürlerle açık olmak, kültürel çeşitliliği anlama ve kabul etme yeteneği, bireyin gelecekteki sosyal etkileşimlerini ve yaşam tarzını etkileyebilir.

Günümüzdeki iletişim teknolojileri, insanların sosyal etkileşimlerini ve kültürel deneyimlerini köklü bir şekilde değiştirdi. Eskiden sadece bilim kurgu olarak düşünülen, günümüzde ise vazgeçilmez hale gelen teknolojiler, iletişimdeki evrimin bir yansımasıdır. Dijitalleşme, mobilete, küreselleşme ve etkileşim gibi kavramlar, iletişim sürecini daha etkili ve kapsayıcı bir hale getirmiştir. İletişim teknolojilerinin yaygınlaşması, insanlara zaman ve mekân bağımsızlığı sağlamış, kültürel, ulusal ve ekonomik sınırları aşarak dünya çapında iletişim kurma imkânı tanımıştır. Bu gelişmeler, insanlığın sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçişinde önemli bir rol oynamıştır (Ölçekçi, 2020).

Bireyin geleceğinde bireysel yetenekler, kişisel gelişimde kilit bir role sahiptir. Bu yetenekler, bireyin başarıya ulaşmasında, kariyerinde ilerlemesinde ve hedeflerine ulaşmasında belirleyici olabilir. İletişim, liderlik, problem çözme, yaratıcılık, esneklik gibi yetenekler, bireyin iş hayatında ve sosyal ilişkilerinde etkili olmasını sağlar. Bununla birlikte, öğrenme isteği, adaptasyon becerisi, öz disiplin gibi bireysel yetenekler de gelecekteki başarı ve gelişim için önemlidir.

2.3. Uluslararası Öğrencilerin Gelecek Beklentisi

Günümüz küresel döneminde uluslararası öğrenciler, farklı kültürlerle, dillere ve eğitim sistemlerine uyum sağlama yetenekleriyle öne çıkmaktadır. Bu öğrenciler, genellikle eğitim olanakları açısından daha gelişmiş kabul edilen ülkelere yönelerek, dil öğrenme, kültürel alışveriş ve bilgi birikimini artırma amaçlarına hizmet etmektedirler. Bu durum, küresel eğitim hareketliliğinin bir parçası olarak kabul edilir ve öğrencilere çeşitli deneyimler kazandırarak hızlı bir adaptasyon süreci sağlar. Bu deneyimler, onların çeşitli zorluklarla başa çıkma ve kendilerini hızlıca geliştirme yeteneklerini artırır. Aynı zamanda, eğitimdeki rolü, bir ülkenin yumuşak gücü oluşturan unsurlar arasında yer alır ve uluslararası öğrenci hareketliliği, ekonomik, kültürel ve insan kaynakları açısından güçlü olan ülkeler tarafından öncelikli olarak tercih edilmektedir (Ger ve diğerleri, 2017; Özoğlu, Gür ve Coşkun, 2012).

Kariyer planlaması, bireyin kendi yetenek ve ilgi alanlarını değerlendirerek meslek seçimi, kurumsal ilişkiler, atama süreçleri ve kişisel gelişim üzerine bilinçli kararlar almasını içerir. Bu süreç, bireyin kendi potansiyelini ve ilgi alanlarını değerlendirmesi, mevcut kariyer olanaklarını araştırması ve uygulanabilir bir strateji oluşturması aşamalarından oluşur (Guttteridg ve Hutcheson, 1984).

Uluslararası öğrencilerin gelecek beklentileri arasında kariyer gelişimi oldukça önemli bir yer tutar. Genellikle eğitim aldıkları alanda profesyonel anlamda kendilerini geliştirme arzusuyla birlikte, mezun olduktan sonra istedikleri kariyer yolunu çizme amacı taşırlar. Eğitim gördükleri ülkenin iş dünyası ve iş olanakları hakkında bilgi sahibi olma, sektörel deneyim kazanma ve çeşitli staj veya çalışma fırsatlarına erişim sağlama amacındadırlar. Bu, genellikle öğrenim gördükleri alanda kendilerini kanıtlama ve ilerleme şansını elde etme beklentisiyle ilişkilendirilir (Aytaç, 1997).

Kariyer gelişimi, uluslararası öğrencilerin öğrenim sürecinde önemli bir motivasyon kaynağı olabilir ve gelecekteki iş fırsatlarını şekillendirir. Mezuniyet sonrası iş bulma umutları ve kariyerlerinde başarı elde etme isteği, eğitim aldıkları alanda kendilerini kanıtlama isteğiyle birleşir (Owen, 2018).

Aynı zamanda, dil becerilerini geliştirme ve eğitim aldıkları ülkenin dilini daha iyi öğrenme arzusu da önemli bir beklenti olarak öne çıkar. Genellikle yabancı bir ülkede

eğitim almanın bir sonucu olarak, yeni bir dil öğrenme ve bu dili ileri düzeyde kullanabilme hedefleri bulunur. Dil becerilerinin artması hem akademik hem de profesyonel hayatta daha geniş bir perspektif kazanmalarına yardımcı olur (Karatay ve Kartaloğlu, 2016).

İleri düzeyde dil yetenekleri, iş dünyasında daha rekabetçi olmalarını ve uluslararası kariyer fırsatlarına daha açık olmalarını sağlar. Bu nedenle, öğrenciler genellikle gelecekteki kariyerlerinde dil becerilerini etkin şekilde kullanma ve geliştirme arzusundadırlar. Bu beceriler, iletişim, iş birliği, kültürel anlayış ve farklı ortamlara uyum sağlama gibi önemli yeteneklerin geliştirilmesinde kilit rol oynar (Karadüz, 2010).

Yurtdışında eğitim almak, yeni bir kültürü keşfetmek ve o kültürle etkileşimde bulunmak anlamına gelir. Öğrenciler, farklı kültürel deneyimler ve etkileşimler aracılığıyla kendi bakış açılarını genişletmek, dünya görüşlerini zenginleştirmek ve insanlar arasındaki farklılıklara daha fazla anlayışla yaklaşmak isterler. Bu deneyimler, toplumsal çeşitlilik ve kültürel zenginlikle ilgili farkındalığı artırır. Ayrıca, kültürel deneyimler, empati yeteneğini geliştirir, iletişim becerilerini güçlendirir ve uluslararası ilişkilerde daha etkili olmalarını sağlar (Yiğit ve Arslan, 2014).

Gelecekteki kariyerlerinde küresel bir ortamda çalışma ihtimaline karşı hazırlıklı olmak ve farklı kültürlere uyum sağlamak isteyen öğrenciler, bu deneyimleri büyük bir değer olarak görürler. Bu deneyimler, kişisel gelişimlerine katkıda bulunurken aynı zamanda gelecekteki profesyonel yaşamlarında da büyük bir fark yaratabilir (Yiğit, 2017; İlhan ve diğerleri, 2019).

Yurtdışında eğitim almak, öğrencilere kendilerini daha fazla tanıma, kişisel yeteneklerini geliştirme ve kendi potansiyellerini keşfetme fırsatı sunar. Farklı bir kültür ve eğitim sistemi içinde olmak, öğrencilere daha esnek, uyumlu ve özgüvenli olma becerisi kazandırır. Aynı zamanda, yeni bir dil öğrenmek veya mevcut dil becerilerini geliştirmek, iletişim becerilerini artırır ve uluslararası bir ortamda daha etkili iletişim kurabilmelerine olanak tanır (Balaban ve Çakmak, 2016).

Öğrenciler, yurtdışında bulundukları süre boyunca kendilerini sürekli olarak geliştirme şansına sahip olurlar. Bu süreçte karşılaştıkları yeni zorluklar ve deneyimler, özgünlüklerini ve problem çözme yeteneklerini artırır. Aynı zamanda, farklı bakış

açılarıyla karşılaşmak, kültürel olarak daha esnek olmalarına ve çeşitli perspektifleri anlama yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olur. Tüm bu deneyimler, öğrencilerin gelecekteki kariyerleri ve kişisel hayatları üzerinde olumlu bir etki bırakır, onları daha donanımlı bireyler haline getirir (Genç ve Fidan, 2019).

Yurtdışında eğitim almanın en büyük avantajlarından biri, öğrencilere uluslararası bir perspektifle geniş kariyer fırsatları sunmasıdır. Farklı bir ülkede eğitim almak, öğrencilere küresel iş dünyasında daha rekabetçi olabilme yeteneği kazandırır (Güldü ve Kart, 2017).

Uluslararası eğitim, öğrencilere kültürel çeşitlilikle donanmış bir bakış açısı kazandırırken, aynı zamanda uluslararası ağlar kurma şansı sunar. Bu, öğrencilere farklı sektörlerde ve ülkelerde kariyer fırsatlarını takip etme ve daha geniş iş bağlantıları oluşturma imkânı sağlar. Yurtdışında eğitim almış öğrenciler, uluslararası şirketlerde veya küresel iş dünyasının diğer alanlarında çalışma, çok kültürlü bir ortamda deneyim kazanma ve dünya genelinde kariyerlerini geliştirme fırsatına sahip olurlar (Tüz, 2003).

Yurtdışında edinilen eğitim ve deneyim, özgeçmişinizi zenginleştirir ve işverenler tarafından aranan özelliklerden biri haline gelir. Bu durum, uluslararası öğrencilere kariyerlerinde daha fazla fırsat ve esneklik sağlar. Gelecekteki iş fırsatlarına erişim sağlamak ve küresel bir iş dünyasında başarılı olmak için yurtdışında eğitim almak, öğrencilere büyük bir avantaj sunar (Yener, 2011).

Yurtdışında eğitim gören öğrenciler, farklı kültürler, toplumlar ve perspektiflerle etkileşimde bulunarak geniş bir küresel bakış açısı kazanırlar. Bu deneyim, öğrencilere sadece akademik olarak değil, aynı zamanda kişisel gelişimleri açısından da önemli bir perspektif sunar.

Küresel bakış açısı, öğrencilere çeşitli kültürel değerleri anlama ve değerlendirme fırsatı verir. Farklı ülkelere gelen insanlarla etkileşim içinde olmak, kültürel açıdan zengin bir deneyim sağlar ve öğrencilerin empati kurma yeteneklerini geliştirir. Bu da onları daha esnek, kültürel olarak duyarlı ve küresel ölçekte düşünebilen bireyler haline getirir (Özbek, 2016).

Ayrıca, küresel bakış açısı, uluslararası iş dünyasında ve küresel pazarlarda başarılı olma becerilerini geliştirebilir. Farklı kültürlerin ticaret, iletişim ve iş yapma

tarzları hakkında bilgi sahibi olmak, öğrencilere küresel bir iş ortamında daha etkili ve başarılı olma potansiyeli sunar.

Sonuç olarak, küresel bakış açısı, uluslararası öğrencilerin dünya çapında daha geniş bir perspektifle düşünmelerine, farklılıkları anlamalarına ve küresel dünyada etkili bir şekilde hareket etmelerine yardımcı olur. Bu da onların kariyer ve yaşam beklentilerini genişleterek gelecekteki başarılarına olumlu bir şekilde yansır (Çalık ve Sezgin, 2005).

Gelecek beklentisi, öğrencilerin kendi başarıları ve yetkinlikleri açısından ileriye yönelik hedeflerini ve beklentilerini içerir. Uluslararası öğrenciler, yurtdışında eğitim alarak kariyerlerinde başarılı olmak ve kişisel yetkinliklerini geliştirmek için çeşitli hedefler belirlerler.

Bu beklenti, öğrencilerin akademik alandaki başarılarını artırmak, belirli bir alanda uzmanlaşmak veya bireysel yeteneklerini geliştirmek gibi hedefler içerebilir. Eğitim aldıkları alanda uzmanlaşma ve derinlemesine bilgi edinme amacı, gelecekteki kariyerlerinde başarıya ulaşmalarına yardımcı olabilir (Ateş, 2016).

Gelecekte başarılı olabilmek için öğrenciler genellikle kişisel gelişimlerine odaklanırlar. İletişim becerilerini artırmak, liderlik vasıflarını geliştirmek, problem çözme yeteneklerini güçlendirmek gibi yetkinlikleri ilerletme amacı, gelecekteki iş hayatlarında etkin ve başarılı olma hedefiyle birlikte gelir.

Gelecekteki kariyer beklentileri, öğrencilerin eğitim aldıkları alanda kendilerini kanıtlama ve başarılı olma isteğiyle şekillenir. Bu doğrultuda, kendi yetkinliklerini artırmak, hedeflerine ulaşmak ve kendilerini gelecekteki iş dünyasında başarılı bir şekilde konumlandırmak için çeşitli stratejiler geliştirirler. Bu beklentiler, öğrencilerin motivasyonlarını artırır ve hedeflerine ulaşma konusundaki kararlılıklarını destekler (Balaban-Sali, 2016).

Gelecek beklentisi, uluslararası öğrencilerin sosyal ve profesyonel ağlarını genişletmeyi ve bu ağlar üzerinden kariyerleri için fırsatlar elde etmeyi içerir.

Sosyal ağlar, öğrencilerin farklı kültürlerden insanlarla tanışmasını, farklı perspektifler edinmesini ve uluslararası ilişkiler kurmasını sağlar. Öğrenciler, çeşitli etkinlikler, kulüpler veya sosyal gruplar aracılığıyla farklı kültürlerden insanlarla

etkileşimde bulunarak sosyal becerilerini geliştirirler. Bu ilişkiler, kişisel gelişimlerine katkı sağlar ve ileride profesyonel anlamda da önemli olabilir (Özmen, Aküzüm ve Sünkür, 2012).

Profesyonel ağlar ise gelecekteki kariyer fırsatları için oldukça kritiktir. Öğrenciler, staj fırsatları, iş bağlantıları veya kariyer danışmanlığı gibi imkanları kullanarak profesyonel ağlarını genişletmeye çalışırlar. Bu ağlar, gelecekteki iş olanakları için kapılar açabilir, iş dünyasındaki gelişmeleri takip etmeyi sağlar ve iş dünyasında daha rekabetçi bir konum elde etmelerine yardımcı olabilir (Ekici, 2012).

Uluslararası öğrenciler, sosyal ve profesyonel ağlarını geliştirerek farklı kültürlerden gelen insanlarla bağlantı kurarlar, bu bağlantılar aracılığıyla farklı bakış açıları kazanırlar ve gelecekteki kariyerlerine yönelik fırsatlar yaratırlar. Bu ağlar, öğrencilerin gelecekteki başarılarını etkileyebilecek önemli bir faktördür (Baysal, 2022).

Uluslararası öğrencilerin gelecek beklentileri arasında aldıkları eğitimden sonra ülkelerine geri dönmek veya farklı bir yerde kariyerlerine devam etmek gibi durumlar bulunabilir.

Bazı öğrenciler, aldıkları eğitimi ülkelerine geri dönerek, bu bilgi ve deneyimleri memleketlerindeki iş alanları veya toplumsal projeler için kullanmayı hedeflerler. Kendi ülkelerindeki gelişmekte olan sektörlerde veya toplumsal ihtiyaçları karşılamak adına eğitimlerini değerlendirme düşüncesindedirler (Çetin ve Ercan, 2008).

Öğrenciler aldıkları eğitimi farklı ülkelerdeki iş olanakları için kullanmayı düşünürler. Aldıkları eğitim ve deneyimlerle küresel iş piyasasında kendilerine daha fazla fırsat sunacak bir kariyer peşindedirler. Bu durumda, yurtdışında kalmayı ve orada kariyerlerine devam etmeyi tercih edebilirler (Gökbayrak, 2008).

Uluslararası öğrencilerin, eğitimlerini tamamladıktan sonra kariyer yapma veya kendi ülkelerine dönme seçenekleri, öğrencilerin kişisel hedeflerine, eğitim aldıkları sektöre ve yerel iş piyasasının koşullarına göre değişkenlik gösterebilir. Her bireyin eğitim sonrası beklentileri ve kararları, kişisel tercihleri, deneyimleri ve hedefleri doğrultusunda şekillenir. Aldıkları eğitimin niteliği, elde ettikleri yetenekler, kazandıkları deneyimler ve kendi ülkelerinde veya uluslararası platformda kariyer yapma arzusu,

öğrencilerin gelecekleri konusunda belirleyici olabilir. Bu nedenle, öğrencilerin eğitim sonrası adımları, kendi beklenti ve hedeflerine göre şekillenir. (Radmard, 2023).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BANDIRMA'DA ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN KARIYER HEDEFLERİ VE GELECEK BEKLENTİLERİ ÜZERİNE ALAN ARAŞTIRMASI

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analiz yöntemleriyle ilgili bilgi verilmektedir.

1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi'nde öğrenim gören uluslararası üniversite öğrencilerinin, kariyer hedefleri ve gelecek beklentilerine etki eden faktörlerin belirlenmesidir. Çalışmada, “Kariyer Hedefleri Ölçeği” ile “Gelecek Beklentileri Ölçeği” kullanılarak öğrencilerin cinsiyet, yaş, uyruk, baba eğitim düzeyi, anne eğitim düzeyi, baba çalışma durumu, anne çalışma durumu, ailenin gelir düzeyi, bursluluk durumu, mezuniyet sonrası durumu gibi değişkenlerle ilişkisini araştırmaktır.

2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Bu araştırmanın evrenini, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi'nde öğrenim gören uluslararası öğrenciler 2514 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma örneklemini örneklemin %95 güven düzeyi, %5 hata payı ile çekildiği ana kütleyi doğru temsil etmesi ve güvenilir sonuçlar vermesi için gözlem sayısının en az 334 olduğu belirlenmiştir. Toplamda 340 kişinin oluşturduğu bu örneklemin %67,9'unu erkek öğrenciler, %32,1'ini ise kadın öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırma bulguları kısmında örneklemin demografik özelliklerine ayrıntılı şekilde yer verilecektir.

3. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi'nde öğrenim gören uluslararası öğrencileri ile sınırlıdır. Araştırma, uygulanan soru anketi ile sınırlıdır. Anketlerin bir kısmı ders saatinde Etik Kurulu Onayı ve dersi veren öğretim üyesinin izni alınarak yapılmıştır. Diğer kısmı öğrencilere çevrimiçi oluşturulan online anket olarak doldurulmuştur. Öğrencilerin tamamına ulaşmak üzere tüm öğrencilere çevrimiçi gönderilmiş fakat dönüş yapan öğrenci sayısı sınırlı kalmış olmasına rağmen ana kütleyi temsil edecek örneklem sayısına ulaşılmıştır.

4. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, tarama modeline dayalı olarak hazırlanmıştır. Tarama modeli, bir grup bireyin belirli özelliklerini tanımlamak için veri toplamanın amaçlandığı bir metodolojidir. Katılımcıların görüşleri, ilgi, beceri, yetenek, tutum gibi belirli özellikleri belirlemek amacıyla kullanılan bu model, araştırmacılara konu ya da olaya dair derinlemesine bilgi sağlama fırsatı sunar (Akgün ve diğerleri, 2015). Bu çalışmanın verileri, kesitsel yöntemle toplanmıştır. Kesitsel araştırmalar, genellikle büyük örneklemeleri kapsayan ve birçok farklı özellikteki topluluğu içeren araştırmalardır. Kesitsel araştırmalarda, betimlenecek değişkenler bir seferde ölçülerek, o anki durumu anlamak ve yorumlamak amaçlanır (Akgün ve diğerleri, 2015). Bu bağlamda, araştırma katılımcılarının belirli özelliklerini anlama, grup içindeki çeşitliliği değerlendirme ve ilgili değişkenleri kapsamlı bir şekilde analiz etme amacını taşımaktadır. Araştırma sonuçları, tarama modelinin sunduğu geniş kapsam ve anket verilerinin sağladığı çeşitli bakış açıları ile şekillenecek ve ilgili konuda daha detaylı bir anlayış sunacaktır.

5. Veri Toplama Araçları

Çalışmada, uluslararası öğrencilerin kariyer hedeflerini belirlemek amacıyla kullanılan veri toplama araçlarından Gregor ve O'Brien (2015a) tarafından geliştirilmiş ve geçerlik ve güvenirlik çalışmaları Büyükgöze-Kavas ve O'Brien (t.y.) tarafından Türkçe'ye uyarlanmış olan "Kariyer Hedefleri Ölçeği" (KHÖ) kullanılmıştır. Ayrıca, bu araştırmada kullanılan diğer bir ölçek ise Tuncer tarafından geliştirilen öğrencilerin gelecekteki beklentilerini belirleme amacını taşıyan "Gelecek Beklentileri Ölçeği" (GBÖ) ölçeğidir. Veri toplama süreci aynı zamanda, araştırmaya katılan bireylerin demografik bilgilerini içeren bir Kişisel Bilgi Formu ile desteklenmiştir. Bu form, katılımcıların profillerini çıkarmak ve elde edilen verileri çeşitli demografik faktörlere göre analiz etmek amacını taşımaktadır.

Gelecek Beklentileri Ölçeği (GBÖ): Tuncer (2011) tarafından geliştirilen 14 maddelik ve Likert beşli olarak puanlanan ölçektir. Ölçek "1= Hiç Katılmıyorum", "2=Katılmıyorum", "3=Kararsızım", "4=Katılıyorum" ve "5=Tamamen Katılıyorum" şeklinde kodlanmıştır. Tek faktörden oluşmaktadır. Gelecek beklentileri ölçeğinin faktör

analizi yapılarak tek faktörlü yapısında karar kılınmış, ölçeğin Cronbach alfa katsayısı .84 bulunmuştur.

Kariyer Hedefleri Ölçeği (KHÖ): Gregor ve O'Brien (2015'a) tarafından geliştirilen, geçerlik ve güvenirlik çalışmaları Büyükgöze-Kavas ve O'Brien (t.y.) tarafından Türkçe uyarlaması yapılan ölçek 24 madde ve üç faktörden oluşmaktadır. Likert beşli puanlanan ölçektir. Ölçek "0= Benim için hiç geçerli değil", "1=Benim için çok az geçerli", "2= Benim için orta derecede geçerli", "3=Benim için oldukça geçerli" ve "4=Benim için tamamen geçerli" şeklinde kodlanmıştır. Ayrıca ölçekte 2,4,12,20,22 maddeler ters puanlanmaktadır. Ölçeğin 8 maddesi (1, 2, 4, 5, 7, 12, 15, 24) liderlik hedeflerini, 8 maddesi (6, 10, 11, 14, 16, 18, 19, 23) eğitim hedeflerini ve diğer 8 maddesi de (3, 8, 9, 13, 17, 20, 21, 22) başarı hedefleri faktörünü ölçmektedir.

Kişisel Bilgi Formu: Kişisel bilgi formu araştırmacı tarafından düzenlenmiş olup, kişisel bilgi formunda öğrencilerin cinsiyet, yaş, uyruk, baba eğitim düzeyi, anne eğitim düzeyi, baba çalışma durumu, anne çalışma durumu, ailenin gelir düzeyi, Bandırma'da yaşam şekli, üniversitede eğitim görülen bölüm, eğitim türü, Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi'ni tercih etme sebebi, Türkiye'de eğitim görmeyi tercih etme nedeni, Türkiye'de yaşadığınız en önemli sorunlar, Türkiye dışında yabancı ülkede bulunma durumu, Türkiye'de burs alma durumu, ülkenizden burs alma durumu, kariyerine devam etmek istenen yer, mezuniyet sonrası Türkiye'de kalma durumu ve Türkiye'de çalışma durumu soruları yer almaktadır.

6. Verilerin Analizi

Araştırmada katılımcıların doldurduğu ölçekler ve kişisel bilgi formundan elde edilen verilerin analizi Jamovi programı kullanılarak yapılmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistikler yapılmış burada frekans ve yüzdelik dağılımları incelenmiştir. Sonrasında verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla Kolmogorov-Smirnov testi sonuçları incelenmiştir. Testin sonucunda verilerin normal dağılım göstermediği ortaya çıkmıştır. Analizde parametrik olmayan istatistik yöntemlerden Mann Whitney U testi ve Kruskal Wallis testi kullanılmıştır.

7. Araştırmada Kullanılan Ölçeklerin Güvenirliği

Araştırmada kullanılan ölçeklerin güvenilirliği için en yaygın kullanılan içsel güvenilirlik indeksi olan Cronbach Alfa kullanılarak ölçülmüştür. Bu indeks, değişkenler arasındaki ortalama korelasyonu temel alarak, bir ölçekteki değişkenlerin iç tutarlılığını ölçer (Bayram, 2004). Tablo 6 da ölçeklere ait değerler yer almaktadır.

Tablo 6: Ölçeklere Ait Ortalama, Standart Sapma ve Croanbah Alpha Değerleri

Ölçek	Boyut	Madde	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	Croanbah alpha
Gelecek Beklentileri		14	4.04	0.64	0.89
Kariyer Hedefleri	Liderlik Hedefi	8	2.72	0.65	0.67
	Eğitim Hedefi	8	2.95	0.66	0.71
	Başarı Hedefi	8	3.03	0.73	0.87

Ölçeklerin Croanbach Alpha katsayıları Gelecek beklentileri için 0.89, Kariyer hedeflerinin alt boyutları için Liderlik hedefleri alt boyutu için 0.67, Eğitim hedefleri alt boyutu için 0.71 ve Başarı hedefleri alt boyutu için 0.87 olarak bulunmuştur. Alfa katsayısına (α) bağlı olarak ölçeğin güvenilirliği aşağıdaki gibi yorumlanmaktadır (Kalaycı, 2006):

$0.00 \leq \alpha < 0.40$ olduğu durumda ölçek güvenilir değil,

$0.40 \leq \alpha < 0.60$ olduğu durumda ölçek güvenilirliği düşük,

$0.60 \leq \alpha < 0.80$ olduğu durumda ölçek oldukça güvenilir,

$0.80 \leq \alpha < 1.00$ olduğu durumda ölçek yüksek derecede güvenilirdir.

Çalışmada kullanılan tüm ölçeklerin değerleri 0.60'ın üstünde olduğundan ölçekler oldukça güvenilirdir denilebilir.

8. Araştırmaya Katılanlara Ait Demografik Bilgiler

Araştırmaya katılan 340 uluslararası öğrencinin cinsiyet, yaş, baba eğitim durumu, anne eğitim durumu, baba çalışma durumu, anne çalışma durumu, aile aylık gelir durumu, Bandırma'da yaşam şekli, eğitim türü ve eğitim gördüğünüz yeri tercih sebebi bilgilerine aşağıdaki tablolarda yer verilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin

demografik özelliklerine genel olarak bakıldığında 231 öğrenci erkek, 109'u kız öğrencidir.

Tablo 7. Katılımcı Demografik Bilgileri

	Değişkenler	N	%
Cinsiyet	Erkek	231	67,9
	Kız	109	32,1
Yaş Grubu	18-22	193	56,8
	23-25	104	30,6
	26-29	31	9,1
	30 yaş ve üzeri	12	3,5
Baba Eğitim Durumu	İlkokul	13	3,8
	Lise	75	22,1
	Okur-Yazar	26	7,6
	Okur-Yazar Değil	23	6,8
	Ortaokul	20	5,9
	Üniversite	183	53,8
Anne Eğitim Durumu	İlkokul	20	5,9
	Lise	93	27,4
	Okur-Yazar	20	5,9
	Okur-Yazar Değil	35	10,3
	Ortaokul	32	9,4
	Üniversite	140	41,2
Baba Çalışma Durumu	Çalışmıyor	56	16,5
	Devlet Memuru	73	21,5
	Emekli	55	16,2
	Özel Sektör	156	45,9
Anne Çalışma Durumu	Çalışmıyor	178	52,4
	Devlet Memuru	66	19,4
	Emekli	26	7,6
	Özel Sektör	70	20,6
Ailenizin Aylık Geliri	Düşük	73	21,5
	Orta	230	67,6
	Yüksek	37	10,9
Eğitim Türünüz	TÖMER	74	21,8
	Ön lisans	13	3,8
	Lisans	226	66,5
	Yüksek Lisans	26	7,6
	Doktora	1	0,3

Araştırma katılanların yarısından çoğu yarısı 18-22 yaşında, oranı (%67,9) 'dur. Baba eğitim durumu değişkeninde katılımcıların babalarının 183'ünün (%53,8) en çok Üniversite mezunu, en az ise ilkokul mezunu 13 (%3,8) olduğu, anne eğitim durumu değişkeninde annelerin 140 kişiyle (%41,2) en çok Üniversite mezunu, en az ise ilkokul mezunu 20 (%5,9) olduğu görülmektedir. Bu durum Bandırma Onyedli Eylül Üniversite'sine gelen öğrencilerin ailelerinin eğitim düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir. Üniversite kültürü ile yetişmiş öğrencilerin diğer ülkelerdeki eğitim fırsatlarından yararlanmalarını sağlamaktadır.

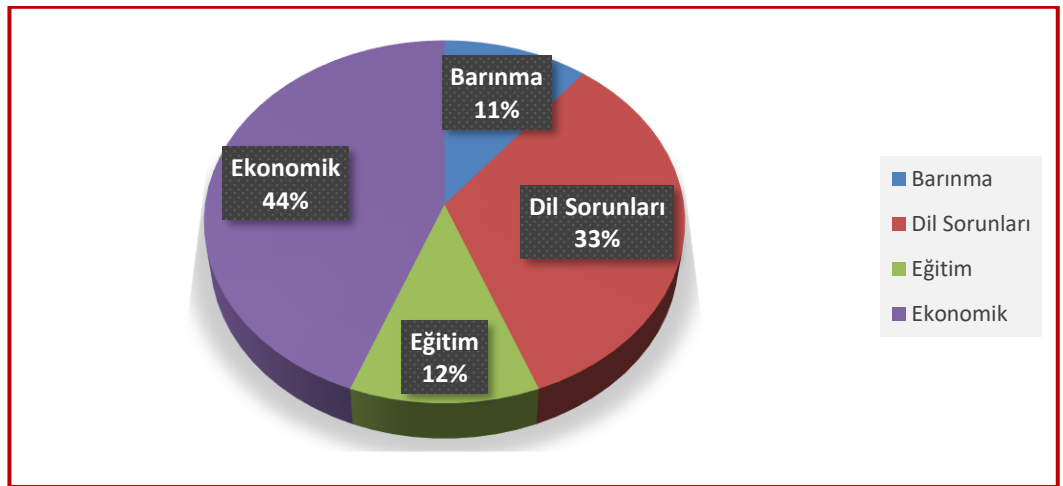
Baba çalışma durumu değişkeninde katılımcıların babalarının 156 kişiyle (%41,2) en çok özel sektörde, en az ise emekli 55 (%16,2) olduğu, anne çalışma durumu değişkeninde katılımcıların annelerinin 178 kişiyle (%52,4) en çok çalışmıyor, en az ise 26 kişiyle (%7,6) emekli olduğu, aile aylık geliri değişkeninde katılımcıların aile gelirinin 230 kişiyle (%67,6) en çok orta, en az ise 37 kişiyle (%10,9) yüksek gelir durumu olduğunu bildirmiştir. Aile gelir durumu değişkeni göstermektedir ki öğrencilerin genel itibariyle orta düzey bir aileden geldikleri tespit edilmiştir. Orta ve yüksek gelir durumu toplandığında oluşan (%78,5) değer Bandırma ekonomisine ciddi bir katkı sağladıklarını göstermektedir. Eğitim türü değişkeninde katılımcıların en çok 226 (%66,5) kişiyle lisans öğrencisi olduğu, en az ise 1 (%0,3) kişiyle doktora eğitimi aldığı gözükmemektedir.

Tablo 8. Katılımcıların Bandırma ile İlgili Bilgileri

	Değişkenler	N	%
Yaşam Şekli	Ailemle birlikte	13	3,8
	Apart	33	9,7
	Arkadaşlarla birlikte evde	202	59,4
	Tanıdıkların yanında	18	5,3
	Yalnız kalıyorum	36	10,6
	Yurtta	38	11,2
Tercih Nedeni	Eğitim Kalitesi	139	40,9
	Ekonomik Nedenler	65	19,1
	Kültür ve Turizm Etkileri	24	7,1
	Tanıtım	59	17,4
	Ulaşım	53	15,6

Bandırma'da yaşam şekliniz değişkeninde katılımcılardan en çok 202 kişiyle (%59,4) en çok arkadaşlarıyla, en az 13 (%3,8) ailesi ile birlikte kaldıkları görülmüştür.

Eğitim gördüğünüz yeri tercih etme sebebiniz değişkeninde katılımcılar en çok 139 (%40,9) eğitimin kalitesi seçeneğini seçmişlerdir. Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi Akademik ve idari kadrosu ile ankete katılım sağlayan öğrencilerin de belirttiği şekilde eğitim kalitesi yüksek bir niversitedir. Aynı değişkende 65 kişi (%19,1) ekonomik nedenleri tercih sebebi olarak belirtmiş olması Bandırma'nın bir ile olması Bykşehirlerle oranla biraz daha ucuz olması, üretim sağalarına yakın olması veya retim Bandırma'da yapılmasının fiyatları ucuzlattığı söylenebilir. Aynı değişkende 59 kişi (%17,4) tanıtım faaliyetlerini tercih sebebi olarak belirtmiş olması Türkiye'nin uluslararası öğrencilere yönelik olarak yapmış olduğu tanıtımlar (<https://www.studyinturkiye.gov.tr/>) gibi web sayfalarında tanıtımların yapılması, ayrıca Bandırma Onyedi Eylül niversitesi olarak (<https://studyin.bandirma.edu.tr/>) ve (<https://oidb.bandirma.edu.tr/>) sayfalarında tanıtımların yapılmasının katkıları göz ardı edilemeyecek kadar fazladır. Ayrıca nceki yıllarda gelen öğrencilerin duyduğu memnuniyetler yeni ğrencilerin Bandırma Onyedi Eylül niversitesi'ne gelmelerinde katkıları da göz ardı edilemez.

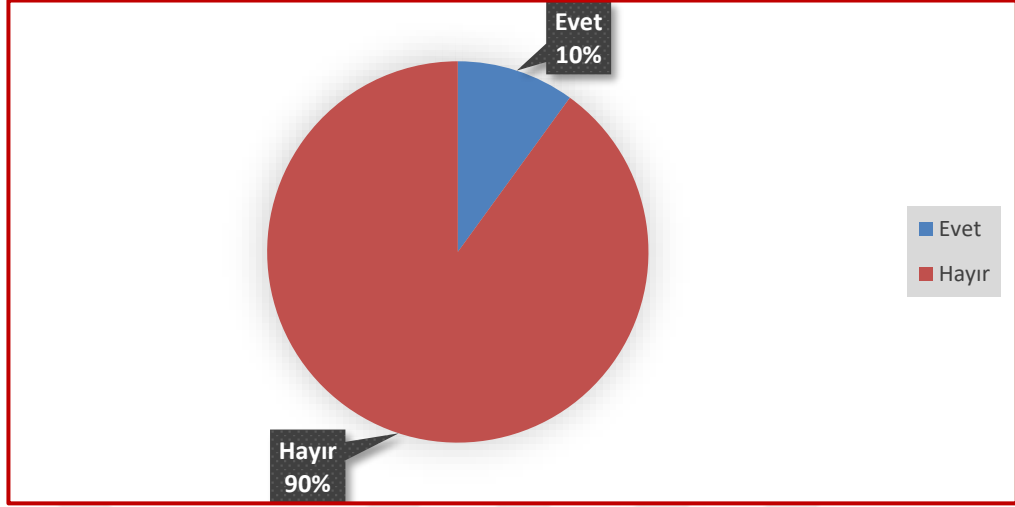
şekil 8: Türkiye'de Yaşanan En nemli Sorun

şekilde 8 yer alan verilere dayanarak, uluslararası ğrencilerin Türkiye'de yaşadığı en büyük sorunların başında ekonomik zorluklar gelmektedir (%40). Maddi sıkıntıların eğitim süreçlerini ve günlük yaşamlarını olumsuz etkilediğini göstermektedir. Uluslararası ğrencilerin demografik bilgiler tablosunda aile gelir durumu orta olmasına rağmen Türkiye'de yaşadıkları en büyük sorunun ekonomik olması öğrencilik hayatının

yanında çalışma hayatına da katılmasını zorunlu kılmaktadır. Öğrenciler bir yıldan sonra çalışma izni alabilmektedirler. Bir yıldan sonra çalışma izni alabilme imkânı, öğrencilere ek gelir sağlama fırsatı sunar ve maddi sorunları hafifletebilir. Bu, öğrencilerin eğitimleri sırasında karşılaştıkları ekonomik zorluklarla başa çıkabilmelerine yardımcı olabilir ve daha iyi bir yaşam standardına ulaşmalarını sağlayabilir.

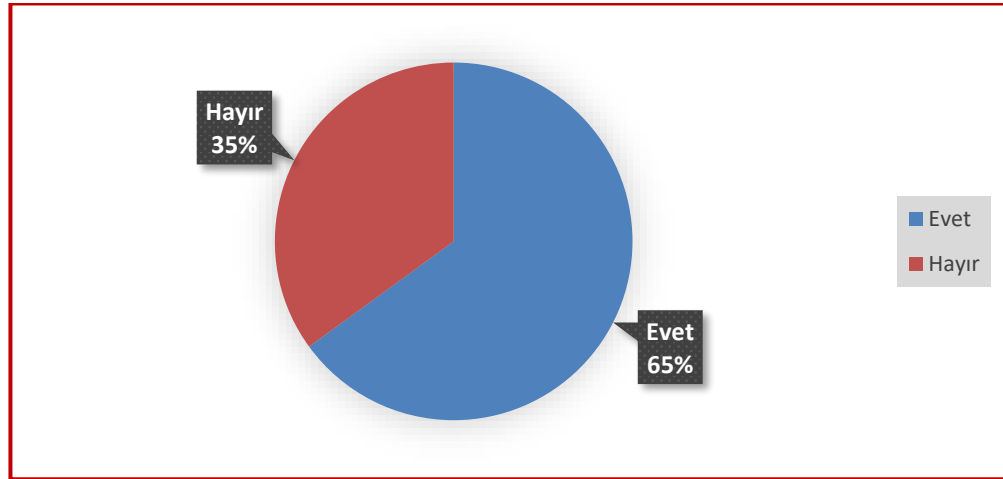
Çalışma izinleri uluslararası öğrencilerin karşılaştığı ekonomik zorlukların çözümüne tam olarak katkıda bulunmayabilir. Ayrıca, çalışma izni alma sürecinin bazı öğrenciler için karmaşık olabileceği ve belirli iş kollarında çalışma imkanlarının sınırlı olabileceği unutulmamalıdır. Türkiye’de işsizlik gibi sorunları da etkileyebileceği düşünülmelidir.

Çalışma izni alma olanağı uluslararası öğrenciler için ekonomik açıdan faydalı bir adım olabilirken, bu durumun tüm öğrenciler için eşit şartlarda geçerli olup olmadığı ve çalışma izni sürecinin öğrencilerin yaşadığı ekonomik sorunlara etkisi dikkate alınmalıdır. Bu, daha kapsamlı destek programlarının veya ekonomik yardımların ihtiyaç halinde gözden geçirilmesini gerektirebilir. İkinci yüksek oran olan dil sorunları da önemli bir konudur (%30,3), çünkü dil engelleri iletişimde ve eğitimde büyük bir engel olabilir. Öğrencilerin dil sorunları ülkeye gelmeden çözümlenmelidir. Dil sorunu çözülen öğrenci eğitim hayatına daha rahat devam edebilecektir. Eğitim sorunları (%10,6) ve barınma (%9,7) ise diğer önemli konulardır. Bu sonuçlar, uluslararası öğrencilerin ekonomik destek, dil eğitimi ve barınma konularında daha fazla desteklenmesi gerektiğini göstermektedir. Bu sorunların çözümü için gerekli kaynakların sağlanması ve destek programlarının güçlendirilmesi önemlidir.

Şekil 9: Ülkelerinden Burs Alma Durumu

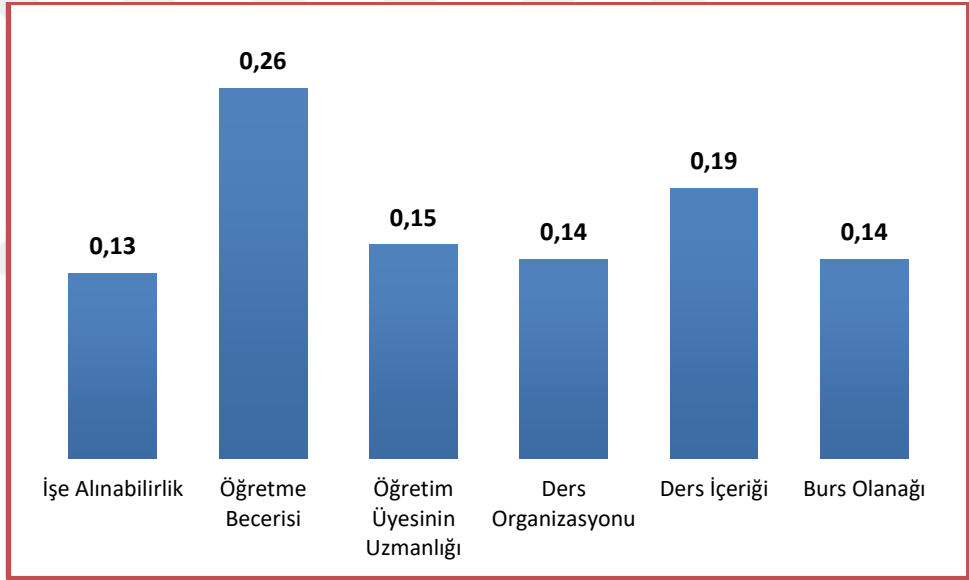
Şekil 9 da Uluslararası öğrencilerin büyük çoğunluğunun (%90) kendi ülkelerinden burs almadığını, yalnızca küçük bir kesiminin (%10) bu imkândan faydalandığını göstermektedir. Türkiye'nin uluslararası öğrencilere yönelik sağladığı eğitim fırsatları ve diğer destekler, öğrencilerin Türkiye'yi tercih etme sebeplerinden biri olabilir. Türkiye'nin sunduğu eğitim olanakları ve burslar öğrencilerin kendi ülkelerine dönüp çalışma hayatına başladıklarında Türkiye'ye sosyal ve ekonomik güç kazandıracaktır.

Şekil 10. Daha Önce Yurt Dışı Eğitimine Katılma Durumu

Şekil 10' un sonuçlarına bakıldığında Türkiye'yi tercih etmeden önce yurt dışında eğitim alma durumu incelendiğinde öğrencilerin bu deneyime sahip olduktan sonra bizim ülkemizi seçtikleri görülmektedir. Bu durum Türkiye açısından oldukça önemli bir

noktayı işaret etmektedir. Yüzde 65'lik bir kesimin yurt dışında eğitim almış olması, Türkiye'nin uluslararası eğitim alanında çekici bir ülke olduğunu işaret etmektedir. Ülkemizde eğitim kalitesi, çeşitliliği ve uluslararası alanda tanınmışlık gibi faktörler, uluslararası öğrencilerin Türkiye'yi eğitim için tercih etmesinde etkili olabilir. Bu durum, ülkemizin eğitim alanındaki uluslararası rekabet gücünü ve çekiciliğini yansıtabilir. Öte yandan, yurt dışında eğitim almayanların oranı da dikkate değerdir. İlk defa Üniversite okumak için Türkiye'yi tercih etmeleri ülkemiz açısından çok değerlidir. Türkiye'deki eğitimi ülkelerine transfer edebilme ve ülkeye bağlılık gibi faktörleri sonrasında getirecektir

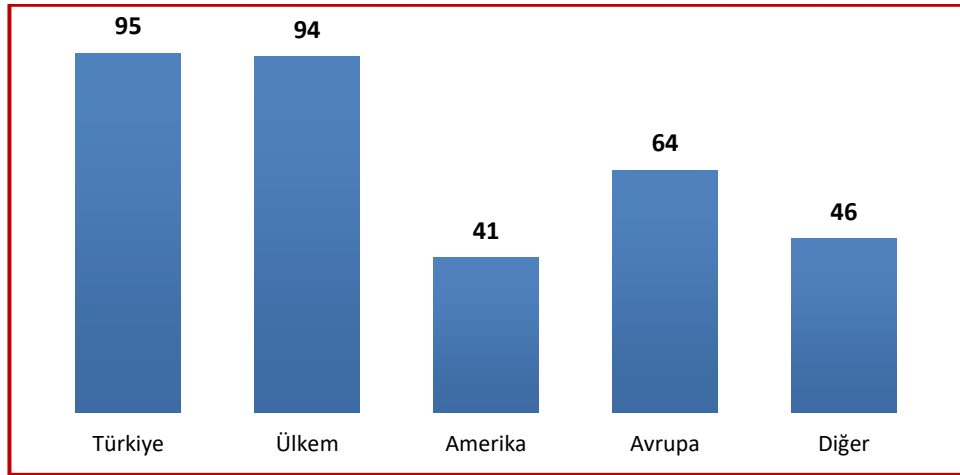
Şekil 11. Uluslararası Öğrencilerin Türkiye'de Eğitim Görmelerini Etkileyen Faktörler

Uluslararası öğrencilerin Türkiye'de eğitim görmelerini etkileyen faktörlere verdikleri cevapları incelediğimizde öğrencilerin eğitim görecekları üniversitedeki öğretim elemanlarının öğretim becerilerini önemsedikleri görülmektedir. Kaliteli bir öğretim yaklaşımı, öğrencilerin akademik performansını doğrudan etkileyebilir. Ayrıca, ders içeriklerinin niteliği ve kapsamı da öğrencilerin tercihleri üzerinde belirleyici olmaktadır. Bologna sayfasında yer programların zengin ve güncel içerikleri, öğrencilerin eğitim deneyimlerini şekillendirmede etkilidir.

Bunun yanı sıra, ikinci yüksek oranda öğrencilerin üniversitedeki öğretim kadrosunun uzmanlık alanlarına ve deneyimlerine dikkat ettikleri görülmektedir. Nitelikli akademisyenler, öğrencilerin eğitim kalitesini artırabilirler. Derslerin organize edilme biçimi ve sunumu da öğrencilerin eğitim tercihlerinde önemli bir faktördür. İyi planlanmış ve yapılandırılmış dersler, öğrencilerin konuları daha iyi kavramasına katkı sağlayabilir.

Öğrencilerin mezuniyet sonrası iş olanaklarına ve işe alınabilirlik durumuna odaklandıkları belirlenmiştir. Mezun olduktan sonra çalışma yaşamına geçerken iş bulabilme olanakları, öğrencilerin tercih süreçlerinde etkili olabilmektedir. Son olarak, burs ve maddi destek imkanlarının da eğitim tercihlerinde önemli bir etken olduğu gözlemlenmiştir.

Bu değerlendirme, Uluslararası öğrencilerin eğitim tercihlerinde ders içeriği, öğretim becerileri, öğretim üyelerinin uzmanlığı, ders organizasyonu gibi eğitimle ilgili faktörlerin yanı sıra işe alınabilirlik ve burs olanaklarını dikkate aldıklarını göstermektedir.

Şekil 12. Kariyerine Devam Etmek İstenen Yer

Şekil 12' ye göre, uluslararası öğrencilerin kariyerlerine devam etmek istedikleri ülke tercihlerinde Türkiye ve Ülkem tercihleri, öğrencilerin kariyerlerini bu ülkelerde sürdürmeye yönelik yüksek bir eğilim göstermektedir. Öğrencilerin Türkiye'de kariyer fırsatları veya bu ülkelerde sağlanan eğitimin değerine olan güvenlerini yansıtabilir.

Diğer yandan, Avrupa ve Amerika gibi diğer ülkeler de öğrencilerin kariyerlerini sürdürmek istedikleri yerler arasında yer almaktadır. Ancak bu tercihler Türkiye ve Ülkem' e kıyasla biraz daha düşük oranda görünmektedir.

Öğrencilerin tercih ettiği kariyer ülkesi, eğitim olanakları, iş imkanları, kültürel etkileşim ve gelecek beklentileri gibi pek çok faktörden etkilenebilir. Bu tercihler, öğrencilerin kariyer hedefleri ve kişisel tercihleriyle yakından ilişkilidir ve farklı bireysel nedenlere dayanabilir.

Tablo 9: Mezuniyetten Sonra Türkiye’de Çalışmayı Düşünme Durumları

	N	%
Belki	177	52,1
Kesinlikle Olmaz	26	7,6
Kesinlikle Olur	38	11,2
Muhtemelen Olmaz	37	10,9
Muhtemelen Olur	62	18,2

Tablo 9 Uluslararası öğrencilerin mezuniyet sonrasında Türkiye’de çalışma eğilimlerini yansıtmaktadır. "Belki" seçeneği, öğrencilerin Türkiye’de çalışma olasılığına yönelik belirsizliklerini ifade ederken, "Kesinlikle Olmaz" ve "Muhtemelen Olmaz" seçenekleri, bu öğrencilerin Türkiye’de çalışma konusunda pek istekli olmadıklarını göstermektedir.

Diğer yandan, "Kesinlikle Olur" ve "Muhtemelen Olur" seçenekleri, öğrencilerin Türkiye’de çalışma olasılığını düşündüklerini ve olumlu bir bakış açısına sahip olduklarını ifade etmektedir. Uluslararası öğrencilerin mezuniyet sonrası kariyer tercihlerinin karmaşıklığını gösterir. Türkiye’de çalışma düşüncesini etkileyen faktörler arasında iş imkanları, ekonomik koşullar, çalışma ilişkileri, kariyer fırsatları, dil engelleri, kültürel adaptasyon gibi pek çok etken bulunabilir. Uluslararası öğrencilerin bu tercihleri, kendi kişisel beklentileri ve kariyer hedefleri doğrultusunda şekillenmektedir.

Tablo 10. Türkiye’de Çalışma durumu

	N	%
Belki	168	49,4
Kesinlikle Olmaz	29	8,5
Kesinlikle Olur	20	5,9
Muhtemelen Olmaz	35	10,3
Muhtemelen Olur	88	25,9

Tablo 10'a göre Türkiye'de iş bulma olasılığına dair algılarında "Belki" seçeneği, öğrencilerin iş bulma konusunda belirsiz bir tutum sergilediğini gösterirken, "Kesinlikle Olmaz" ve "Muhtemelen Olmaz" seçenekleri, öğrencilerin Türkiye'de iş bulma konusunda isteksiz veya olumsuz bir bakış açısına sahip olduklarını işaret eder.

Öte yandan, "Kesinlikle Olur" ve "Muhtemelen Olur" seçenekleri, öğrencilerin Türkiye'de iş bulma olasılığını daha olumlu bir şekilde değerlendirdiklerini gösterir.

Yukarıda yer alan mezuniyetten sonra Türkiye'de çalışma durumları tablosu ile aynı düzlemde cevaplar yer almıştır. Türkiye'de iş olanakları, çalışma yaşamı, ücret politikaları, çalışma kanunları ve kariyer hedefleri cevapları etkilemiş olabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde anket çalışmasına katılan bireylere ait demografik özelliklere, ölçeklere ilişkin analiz sonuçları doğrultusundaki bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 11. Gelecek Beklentisi Ölçeği (GBÖ)

1-Tamamen katılıyorum, 2- Katılıyorum, 3- Kararsızım, 4-Katılmıyorum 5-Hiç katılmıyorum	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma
B1. Gelecekte, benimle gurur duyulacak bir meslekte çalışacağım	4,33	0,949
B2. Gelecekte, kamu kadrosunda bir işte çalışacağım	3,59	0,975
B3. Gelecekte, yeteneklerimi gösterebileceğim bir işte çalışacağım	4,29	0,912
B4. Gelecekte, masa başı bir işte çalışacağım	3,63	1,112
B5. Gelecekte, beni sıkmayan bir işte çalışacağım	3,98	1,042
B6. Gelecekte, toplumda saygı duyulan bir meslekte çalışacağım	4,28	0,916
B7. Gelecekte, kazancı bol olan bir işte çalışacağım	4,11	0,999
B8. Gelecekte, yükselebileme imkânı olan bir işte çalışacağım	4,08	1,033
B9. Gelecekte, yapacağım işten zevk alacağım	4,24	0,955
B10. Gelecekte, yapacağım iş bana lüks bir hayat sunacak	3,94	1,032
B11. Gelecekte, yapacağım iş cinsiyetime uygun olacak	4,05	1,018
B12. Gelecekte, yapacağım iş özel yaşamıma engel olmayacak	4,08	1,017
B13. Gelecekte, seçeceğim meslek geleceğimi güven altına alacak	3,92	0,992
B14. Gelecekte, aldığım eğitimi yeterli görmeyip bir üst eğitime devam edeceğim	4,03	1,071

Verilerin analizi için ilk olarak ölçeklerin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Tablo 11 de Gelecek Beklentisi Ölçeği (GBÖ) görülmektedir. En yüksek ortalamaya sahip olan madde “Gelecekte, benimle gurur duyulacak bir meslekte çalışacağım.” en düşük ortalamaya sahip madde “Gelecekte, kamu kadrosunda bir işte çalışacağım.” olmuştur.

Tablo 12. Kariyer Hedefleri Ölçeği (KHÖ)

“0= Benim için hiç geçerli değil”, “1=Benim için çok az geçerli”, “2= Benim için orta derecede geçerli”, “3=Benim için oldukça geçerli” “4=Benim için tamamen geçerli”	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma
C1. Kariyer alanımda lider olmayı umuyorum	3,12	1,086
C2. Çalıştığım kurum veya işteki bir liderlik pozisyonuna ulaşmak için herhangi bir çaba sarf etmeyi planlamıyorum	2,07	1,407
C3. Alanımda en iyiler arasında olmak istiyorum	3,36	0,912
C4. İşimde lider olmak benim için hiç önemli değil	2,31	1,414
C5. Kariyerimi sağlamlaştırdığımda diğer çalışmalarını yönetmek isterim	2,97	1,020
C6. Alanımdaki en üst eğitim düzeyine ulaşmayı planlıyorum	3,06	1,000
C7. Kurumunun veya işimin gelecekteki yönünün belirlenmesinde sorumluluk almak isterim	3,14	1,034

C8. Çalışmalarımın alanımda uzun süreli bir etkisinin olmasını isterim	3,11	0,994
C9. İşime olan katkılarımın işverenim tarafından fark edilmesini isterim	2,96	1,034
C10. Mesleki ilgi alanımdaki eğitimlere katılmayı sürdüreceğim	3,03	1,029
C11. Alanımdaki güncel gelişmeleri her zaman takip edeceğim	3,20	0,938
C12. Kariyerimde liderlik statüsüne ulaşmak benim için pek de önemli değildir	2,15	1,380
C13. Yaptığım işte üstün performans sergilemek benim için çok önemlidir	3,17	1,062
C14. Alanımdaki bilgilerimi güncel tutmaya çalışacağımı biliyorum	3,14	0,972
C15. Çalıştığım kurum ya da işte bir liderlik pozisyonuna ulaşmayı düşünüyorum	3,08	0,989
C16. Bilgi birikimimi artırmak için her yıl konferanslara katılacağım	3,02	1,003
C17. Alanımdaki başarılarımla tanınacağımı biliyorum	3,11	1,043
C18. Daha bilgili olmak için zorunlu olmasa bile sürekli eğitim kurslarına katılacağım	2,82	1,084
C19. Alanımda uzmanlaşmak için ileri seviyede bir eğitim programına devam edeceğim	2,98	1,089
C20. Kariyerimde başarılı olmak benim için hiç önemli değildir	2,55	1,529
C21. Kurumumda veya işimde birçok terfi almayı planlıyorum	2,91	1,079
C22. Alanımda en iyilerden birisi olmak benim için önemli değildir	2,46	1,486
C23. Kariyerimde ilerlemek için her yıl sürekli eğitime katılmaya öncelik vereceğim	3,03	1,017
C24. Kurumumda veya işimdeki en üst düzey liderlik pozisyonuna yükselmeyi planlıyorum	2,90	1,157

Verilerin analizinde ikinci olarak kullanılan ölçek olan Kariyer Hedefleri Ölçeği (KHÖ)’ne ait aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri tablo 12 de görülmektedir. En yüksek ortalamaya sahip olan madde “Alanımda en iyiler arasında olmak istiyorum.” en düşük ortalamaya sahip madde “Çalıştığım kurum veya işteki bir liderlik pozisyonuna ulaşmak için herhangi bir çaba sarf etmeyi planlamıyorum.” olmuştur.

Çalışmada kullanılan ölçek dağılımlarının normal olup olmadığını gözlemlemek amacıyla normallik testleri uygulanmıştır. Testin sonucunda ölçeklerin normal dağılıma uymadıkları gözlenmiştir (Tablo 13).

Tablo 13: Çalışmada Kullanılan Ölçeklere Ait Normallik Testleri

	Kolmogorov-Smirnova			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Gelecek Beklentileri	,114	340	,000	,900	340	,000
Liderlik Hedefleri	,077	340	,000	,984	340	,001
Eğitim Hedefleri	,106	340	,000	,962	340	,000
Başarı Hedefleri	,094	340	,000	,938	340	,000

İki nicel değişken arasındaki ilişkinin derecesini ve yönünü açıklamak için “Korelasyon Katsayısı” kullanılmaktadır. Pearson korelasyon katsayısı “r” ile gösterilir ve -1 ile +1 arasında değer alır. Eğer;

$r = -1$ ise iki değişken arasında zıt yönlü tam doğrusal ilişki vardır.

$r = 1$ ise iki değişken arasında aynı yönlü tam doğrusal ilişki vardır.

$r = 0$ ise iki değişken arasında ilişki yoktur.

Tablo 14: Pearson Korelasyon Katsayısının Yorumu (Kalaycı, 2006)

Pearson Korelasyon Katsayısı	İlişki
0.00-0.25	Çok Zayıf
0.26-0.49	Zayıf
0.50-0.69	Orta
0.70-0.89	Yüksek
0.90-1.00	Çok Yüksek

Araştırma kapsamına alınan katılımcıların gelecek beklentileri, liderlik hedefleri, başarı hedefleri ve eğitim hedefleri arasındaki ilişkiye ait bulgular Tablo 15’de verilmiştir.

Tablo 15: Ölçeklerin Korelasyon Katsayıları

	Gelecek Beklentileri	Liderlik Hedefleri	Eğitim Hedefleri	Başarı Hedefleri
Gelecek Beklentileri	1			
Liderlik Hedefleri	,487**	1		
Eğitim Hedefleri	,526**	,660**	1	
Başarı Hedefleri	,586**	,534**	,672**	1

Araştırmaya katılanların gelecek beklentileri ile liderlik hedefleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p < .05$). İki değişken arasında pozitif zayıf düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Katılımcıların gelecek beklentileri ile liderlik hedefleri, eğitim hedefleri ve başarı hedefleri arasında, liderlik hedefleri ile eğitim hedefleri ve başarı hedefleri arasında, başarı hedefleri ile eğitim hedefleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p < .05$). Bu değişkenler arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki vardır. Araştırmada kullanılan ölçeklerin ve alt boyutlar arasındaki ilişkiler için uygulanan korelasyon analizi sonucunda aralarında orta düzeyde ilişki olduğu görülmektedir.

1. Cinsiyet Değişkeni

Uluslararası öğrencilerin gelecek beklentileri ve kariyer hedeflerine yönelik tutumlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek için Mann Whitney U testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 16’ da verilmiştir.

Tablo 16: Uluslararası Öğrencilerin Ölçekler ve Cinsiyet Değişkenine Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları

Ölçek	Değişken	N	Sıra Ortalaması	Sıralar Toplamı	U	Z	P
Gelecek Beklentileri	Erkek	231	171.60	39639.50	12335.5	-0.301	0.764
	Kadın	109	168.17	18330.50			
Liderlik Hedefleri	Erkek	231	168.32	38882.50	12086.5	-0.596	0.551
	Kadın	109	175.11	19087.50			
Eğitim Hedefleri	Erkek	231	170.00	39270.50	12474.5	-0.136	0.892
	Kadın	109	171.56	18699.50			
Başarı Hedefleri	Erkek	231	178.51	41236.00	10739.5	-2.194	0.028
	Kadın	109	153.52	16734.00			

Tablo 16’ da Mann Whitney U testi sonuçları incelendiğinde uluslararası öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre Gelecek Beklentileri ($Z = -0.301$; $p > .05$), Liderlik Hedefleri ($Z = -0.596$; $p > .05$) ve Eğitim Hedefleri ($Z = -0.136$; $p > .05$)’nin anlamlı bir farklılık göstermediği, Başarı hedefleri erkek değişkeninin lehine anlamlı bir fark bulunmuştur ($Z = -2.194$; $p < .05$).

2. Burs Durumu

a) Türkiye’den Burs Alma

Uluslararası öğrencilerin gelecek beklentileri ve kariyer hedeflerine yönelik tutumlarının Türkiye’den burs alma değişkenine göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek için Mann Whitney U testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 16’da verilmiştir.

Tablo 17: Uluslararası Öğrencilerin Ölçekler ve Türkiye’den Burs Alma Durumuna Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları

Ölçek	Değişken	N	Sıra Ortalaması	Sıralar Toplamı	U	Z	P
Gelecek Beklentileri	Evet	37	148.12	5480.50	4777.5	-1.469	0.142
	Hayır	303	173.23	52489.50			
Liderlik Hedefleri	Evet	37	133.20	4928.50	4225.5	-2.45	0.014
	Hayır	303	175.05	53041.50			
Eğitim Hedefleri	Evet	37	126.62	4685.00	3982	-2.884	0.004
	Hayır	303	175.86	53285.00			
Başarı Hedefleri	Evet	37	134.32	4970.00	4267	-2.378	0.017
	Hayır	303	174.92	53000.00			

Tablo 17 de Mann Whitney U testi sonuçları incelendiğinde uluslararası öğrencilerinin Türkiye’den burs alma durumuna göre Gelecek Beklentileri ($Z = -1.469$; $p > .05$)’nin anlamı bir farklılık göstermediği, Liderlik Hedefleri ($Z = -2.45$; $p > .05$) ve Eğitim Hedefleri ($Z = -2.884$; $p > .05$), Başarı hedefleri ($Z = -2.378$; $p < .05$) burs almayanların lehine anlamlı bir fark olduğu görülmüştür.

b) Ülkelerinden Burs Alma

Uluslararası öğrencilerin gelecek beklentileri ve kariyer hedeflerine yönelik tutumlarının kendi ülkelerinde burs alma değişkenine göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek için Mann Whitney U testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 18’de verilmiştir.

Tablo 18: Uluslararası Öğrencilerin Ölçekler ve Ülkelerinden Burs Alma Durumuna Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları

Ölçek	Değişken	N	Sıra Ortalaması	Sıralar Toplamı	U	Z	P
Gelecek Beklentileri	Evet	34	161.29	5484.00	4889	-0.576	0.564
	Hayır	306	171.52	52486.00			
Liderlik Hedefleri	Evet	34	196.21	6671.00	4328	-1.61	0.107
	Hayır	306	167.64	51299.00			
Eğitim Hedefleri	Evet	34	176.51	6001.50	4997.5	-0.377	0.706
	Hayır	306	169.83	51968.50			
Başarı Hedefleri	Evet	34	149.78	5092.50	4497.5	-1.299	0.194
	Hayır	306	172.80	52877.50			

Mann Whitney U testi sonuçları incelendiğinde uluslararası öğrencilerinin ülkelerinden burs alma durumuna göre Gelecek Beklentileri ($Z = -1.576$; $p > .05$) 'nin anlamı bir farklılık göstermediği, Liderlik Hedefleri ($Z = -1.61$; $p > .05$) ve Eğitim Hedefleri ($Z = -0.377$; $p > .05$), Başarı hedefleri ($Z = -1.299$; $p > .05$) anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür (Tablo 18).

Yaş

Uluslararası öğrencilerin gelecek beklentileri ve kariyer hedeflerine yönelik tutumlarının yaş değişkenine göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek için Kruskal-Wallis H testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 19' da verilmiştir.

Tablo 19: Uluslararası Öğrencilerin Ölçekler ve Yaş Değişkenine Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Ölçek	Değişken	N	Sıra Ortalaması	sd	Ki-kare	P	Anlamlı Fark
Gelecek Beklentileri	18-22 yaş	193	174	3	2.251	0.471	yok
	23-25 yaş	104	162.48				
	26-29 yaş	31	162.69				
	30 ve üzeri	12	203.88				
Liderlik Hedefleri	18-22 yaş	193	166.78	3	12.009	0.007	2-4, 3-4
	23-25 yaş	104	163.14				
	26-29 yaş	31	182.47				
	30 ve üzeri	12	263.08				
Eğitim Hedefleri	18-22 yaş	193	170.15	3	14.095	0.003	1-4,3-4
	23-25 yaş	104	154.37				
	26-29 yaş	31	192.69				
	30 ve üzeri	12	258.58				
Başarı Hedefleri	18-22 yaş	193	158.46	3	10.723	0.013	1-4
	23-25 yaş	104	176.21				
	26-29 yaş	31	206.31				
	30 ve üzeri	12	222.08				

Tablo 19' a göre Kruskal-Wallis H testi sonuçlarına göre gelecek beklentileri ($\chi^2 = 2.251$; $p < .05$), ile yaş değişkeni arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Fakat Liderlik Hedefleri ($\chi^2 = 12.009$; $p < .05$), Eğitim Hedefleri ($\chi^2 = 14.095$; $p < .05$) ve Başarı Hedefleri ($\chi^2 = 10.723$; $p < .05$) arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Farklılığın hangi bölümler arasında olduğunu belirlemek için Mann-Whitney U testi ile ikili karşılaştırmalar yapılmış ve test sonuçlarının yorumlanmasında .005 alfa düzeyi

ölçüt olarak alınmıştır. Test sonuçlarına göre 30 ve üzeri yaş aralığında olan öğrenciler, diğer yaş gruplarından anlamlı olarak daha yüksek bulunmuştur.

3. Anne-Baba ile ilgili Değişkenler

a) Baba eğitim düzeyi

Uluslararası öğrencilerin gelecek beklentileri ve kariyer hedeflerine yönelik tutumlarının babanın eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek için Kruskal-Wallis H testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 20’ de verilmiştir.

Tablo 20: Uluslararası Öğrencilerin Ölçekler ve Babanın Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Ölçek	Değişken	N	Sıra Ortalaması	sd	Ki-kare	P
Gelecek Beklentileri	Okur-yazar değil	23	185.4565	5	1.063	0.957
	Okur-yazar	26	168.2115			
	İlkokul	13	161.9231			
	Ortaokul	20	183			
	Lise	75	170.1933			
	Üniversite	183	168.3142			
Liderlik Hedefleri	Okur-yazar değil	23	149.0652	5	3.615	0.606
	Okur-yazar	26	169.5769			
	İlkokul	13	200.0769			
	Ortaokul	20	151.7			
	Lise	75	179.18			
	Üniversite	183	169.7213			
Eğitim Hedefleri	Okur-yazar değil	23	125.6957	5	6.926	0.226
	Okur-yazar	26	178.0385			
	İlkokul	13	190.5769			
	Ortaokul	20	161.65			
	Lise	75	183.1			
	Üniversite	183	169.4372			
Başarı Hedefleri	Okur-yazar değil	23	181.26	5	1.867	0.867
	Okur-yazar	26	183.31			
	İlkokul	13	150.81			
	Ortaokul	20	185.25			
	Lise	75	169.21			
	Üniversite	183	167.64			

Tablo 19'a göre Kruskal-Wallis H testi sonuçlarına göre babanın eğitim düzeyi ile gelecek beklentileri ($\chi^2 = 1.063; p > .05$), Liderlik Hedefleri ($\chi^2 = 3.615; p > .05$), Eğitim Hedefleri ($\chi^2 = 6.926; p > .05$)ve Başarı Hedefleri ($\chi^2 = 1.867; p > .05$) arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır

b) Anne eğitim düzeyi

Uluslararası öğrencilerin gelecek beklentileri ve kariyer hedeflerine yönelik tutumlarının annenin eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek için Kruskal-Wallis H testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 21' de verilmiştir.

Tablo 21: Uluslararası Öğrencilerin Ölçekler ve Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Ölçek	Değişken	N	Sıra Ortalaması	sd	Ki-kare	P
Gelecek Beklentileri	Okur-yazar değil	35	178.9286	5	5.472	0.361
	Okur-yazar	20	193.8			
	İlkokul	20	161.625			
	Ortaokul	32	197.7969			
	Lise	93	169.8602			
	Üniversite	140	160.5179			
Liderlik Hedefleri	Okur-yazar değil	35	176.8714	5	3.377	0.642
	Okur-yazar	20	177.625			
	İlkokul	20	177.625			
	Ortaokul	32	167.2031			
	Lise	93	182.2258			
	Üniversite	140	159.8357			
Eğitim Hedefleri	Okur-yazar değil	35	158.3857	5	1.021	0.961
	Okur-yazar	20	181.4			
	İlkokul	20	168.725			
	Ortaokul	32	165.5781			
	Lise	93	174.4516			
	Üniversite	140	170.725			
Başarı Hedefleri	Okur-yazar değil	35	189.61	5	3.418	0.636
	Okur-yazar	20	188.25			
	İlkokul	20	181.65			
	Ortaokul	32	170.00			
	Lise	93	159.68			
	Üniversite	140	168.8964			

Tablo 21' e göre Kruskal-Wallis H testi sonuçlarına göre annenin eğitim düzeyi ile gelecek beklentileri ($\chi^2 = 5.472; p > .05$), Liderlik Hedefleri ($\chi^2 = 3.377; p > .05$), Eğitim Hedefleri ($\chi^2 = 1.021; p > .05$) ve Başarı Hedefleri ($\chi^2 = 3.418; p > .05$) arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır

c) Babanın Çalışma durumu

Uluslararası öğrencilerin gelecek beklentileri ve kariyer hedeflerine yönelik tutumlarının babanın çalışma durumu değişkenine göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek için Kruskal-Wallis H testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 22' de verilmiştir.

Tablo 22: Uluslararası Öğrencilerin Ölçekler ve Babanın Çalışma Durumu Değişkenine Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Ölçek	Değişken	N	Sıra Ortalaması	sd	Ki-kare	P	Anlamlı Fark
Gelecek Beklentileri	Devlet Memuru	73	165.68	3	3.87	0.276	
	Özel Sektör	156	181.00				
	Çalışmıyor	56	153.35				
	Emekli	55	164.57				
Liderlik Hedefleri	Devlet Memuru	73	166.96	3	3.81	0.283	
	Özel Sektör	156	175.70				
	Çalışmıyor	56	149.56				
	Emekli	55	181.78				
Eğitim Hedefleri	Devlet Memuru	73	181.32	3	8.418	0.038	1-3,3-2
	Özel Sektör	156	176.46				
	Çalışmıyor	56	136.15				
	Emekli	55	174.20				
Başarı Hedefleri	Devlet Memuru	73	174.18	3	2.89	0.409	
	Özel Sektör	156	177.69				
	Çalışmıyor	56	154.57				
	Emekli	55	161.45				

Tablo 22' e göre Kruskal-Wallis H testi sonuçlarına göre babanın çalışma durumu ile gelecek beklentileri ($\chi^2 = 3.87; p > .05$), Liderlik Hedefleri ($\chi^2 = 3.81; p > .05$) ve Başarı Hedefleri ($\chi^2 = 2.89; p > .05$) arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Fakat Eğitim Hedefleri ($\chi^2 = 0.038; p < .05$) arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Farklılığın hangi bölümler arasında olduğunu belirlemek için Mann-Whitney U testi ile ikili karşılaştırmalar yapılmış ve test sonuçlarının yorumlanmasında .005 alfa düzeyi ölçüt olarak alınmıştır. Test sonuçlarına göre çalışmayan babaların eğitim hedeflerine

etkisi devlet memuru, özel sektör ve emekli olan gruplarından anlamlı olarak daha düşük bulunmuştur.

d) Anne çalışma durumu

Uluslararası öğrencilerin gelecek beklentileri ve kariyer hedeflerine yönelik tutumlarının annenin çalışma durumu değişkenine göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek için Kruskal-Wallis HH testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 23’ de verilmiştir.

Tablo 23: Uluslararası Öğrencilerin Ölçekler ve Annenin Çalışma Durumu Değişkenine Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Ölçek	Değişken	N	Sıra Ortalaması	sd	Ki-kare	P
Gelecek Beklentileri	Devlet Memuru	66	171.64	3	2.367	0.51
	Özel Sektör	70	156.09			
	Çalışmıyor	178	176.75			
	Emekli	26	163.62			
Liderlik Hedefleri	Devlet Memuru	66	175.95	3	1.137	0.768
	Özel Sektör	70	161.18			
	Çalışmıyor	178	173.27			
	Emekli	26	162.81			
Eğitim Hedefleri	Devlet Memuru	66	180.33	3	1.218	0.749
	Özel Sektör	70	162.81			
	Çalışmıyor	178	170.86			
	Emekli	26	163.79			
Başarı Hedefleri	Devlet Memuru	66	182.69	3	1.656	0.647
	Özel Sektör	70	162.15			
	Çalışmıyor	178	170.26			
	Emekli	26	163.67			

Tablo 23’ e göre Kruskal-Wallis H testi sonuçlarına göre annenin çalışma durumu ile gelecek beklentileri ($\chi^2 = 2.367; p > .05$), Liderlik Hedefleri ($\chi^2 = 1.137; p > .05$), Eğitim Hedefleri ($\chi^2 = 1.218; p > .05$)ve Başarı Hedefleri ($\chi^2 = 1.656; p > .05$) arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

e) Gelir düzeyi

Uluslararası öğrencilerin gelecek beklentileri ve kariyer hedeflerine yönelik tutumlarının ailenin gelir düzeyi değişkenine göre anlamlı bir fark gösterip

göstermediğini belirlemek için Kruskal-Wallis HH testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 24’ de verilmiştir.

Tablo 24: Uluslararası Öğrencilerin ölçekler ve babanın eğitim düzeyi değişkenine göre Kruskal-Wallis H Testi sonuçları

Ölçek	Değişken	N	sd	Ki-kare	P
Gelecek Beklentileri	Düşük	73	177.69	2	1.063
	Orta	230	170.34		
	Yüksek	37	157.28		
Liderlik Hedefleri	Düşük	73	166.22	2	0.312
	Orta	230	172.55		
	Yüksek	37	166.18		
Eğitim Hedefleri	Düşük	73	159.92	2	4.014
	Orta	230	177.51		
	Yüksek	37	147.78		
Başarı Hedefleri	Düşük	73	169.23	2	0.056
	Orta	230	171.33		
	Yüksek	37	167.84		

Tablo 24’ e göre Kruskal-Wallis H testi sonuçlarına göre ailenin gelir düzeyi değişkeni ile gelecek beklentileri ($\chi^2 = 1.063; p > .05$), Liderlik Hedefleri ($\chi^2 = 0.312; p > .05$), Eğitim Hedefleri ($\chi^2 = 4.014 ; p > .05$)ve Başarı Hedefleri ($\chi^2 = 0.056; p > .05$) arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır

4. Kariyer ve Gelecek

a) Türkiye’ye Gelmeden Önce Yurt Dışında Eğitim Alma

Uluslararası öğrencilerin gelecek beklentileri ve kariyer hedeflerine yönelik tutumlarının Türkiye’ye gelmeden önce yurt dışında eğitim alma durum değişkenine göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek için Mann Whitney U testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 25’ de verilmiştir.

Tablo 25: Uluslararası Öğrencilerin Ölçekler ve Türkiye'ye Gelmeden Önce Yurt Dışında Eğitim Alma Durumuna Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları

Ölçek	Değişken	N	Sıra Ortalaması	Sıralar Toplamı	U	Z	P
Gelecek Beklentileri	Evet	102	164.98	16827.50	11574.5	-0.679	0.497
	Hayır	238	172.87	41142.50			
Liderlik Hedefleri	Evet	102	171.33	17475.50	12503.5	-0.102	0.919
	Hayır	238	170.14	40494.50			
Eğitim Hedefleri	Evet	102	157.21	16035.00	10782	-1.637	0.102
	Hayır	238	176.20	41935.00			
Başarı Hedefleri	Evet	102	169.61	17300.50	12047.5	-0.109	0.913
	Hayır	238	170.88	40669.50			

Mann Whitney U testi sonuçları incelendiğinde uluslararası öğrencilerinin ülkelerinden burs alma durumuna göre Gelecek Beklentileri ($Z = -0.679$; $p > .05$) 'nin anlamı bir farklılık göstermediği, Liderlik Hedefleri ($Z = -0.102$; $p > .05$) ve Eğitim Hedefleri ($Z = -1.637$; $p > .05$), Başarı hedefleri ($Z = -0.109$; $p > .05$) anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür (Tablo 25).

b) Kariyere Devam Etmek İstenen Yer

Uluslararası öğrencilerin gelecek beklentileri ve kariyer hedeflerine yönelik tutumlarına kariyere devam etmek istenen yer değişkenine göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek için Kruskal-Wallis H testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 26 da verilmiştir.

Tablo 26: Uluslararası Öğrencilerin Ölçekler ve Kariyere Devam Etmek İstenen Yer Değişkenine Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Ölçek	Değişken	N	Sıra Ortalaması	sd	Ki-kare	P
Gelecek Beklentileri	Türkiye	64	167.95	4	2.808	0.59
	Ülkem	95	179.35			
	Avrupa	94	159.15			
	Amerika	41	183.29			
	Diğer	46	167.54			
Liderlik Hedefleri	Türkiye	64	165.02	4	5.361	0.252
	Ülkem	95	184.08			
	Avrupa	94	167.85			
	Amerika	41	180.89			
	Diğer	46	146.24			

Eğitim Hedefleri	Türkiye	64	165.45	4	7.465	0.113
	Ülkem	95	191.87			
	Avrupa	94	166.39			
	Amerika	41	147.23			
	Diğer	46	162.51			
Başarı Hedefleri	Türkiye	64	174.98	4	5.731	0.22
	Ülkem	95	186.54			
	Avrupa	94	157.45			
	Amerika	41	174.79			
	Diğer	46	153.98			

Tablo 26' a göre Kruskal-Wallis H testi sonuçlarına göre kariyere devam etmek istenen yer ile Gelecek Beklentileri ($\chi^2 = 2.808 ; p > .05$), Liderlik Hedefleri ($\chi^2 = 6.361 ; p > .05$), Eğitim Hedefleri ($\chi^2 = 7.465 ; p > .05$) ve Başarı Hedefleri ($\chi^2 = 5.731 ; p > .05$) arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır

c) Türkiye’de Çalışma durumu

Uluslararası öğrencilerin gelecek beklentileri ve kariyer hedeflerine yönelik tutumlarının Türkiye’de çalışma durumu değişkenine göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek için Kruskal-Wallis H testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 27’ de verilmiştir.

Tablo 27: Uluslararası Öğrencilerin Ölçekler ve Türkiye’de Çalışma Durumu Değişkenine Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Ölçek	Değişken	N	Sıra Ortalaması	sd	Ki-kare	P	Anlamlı Fark
Gelecek Beklentileri	Düşünmüyorum	63	137.40	2	9.535	0.009	2-1,3-1
	Kararsızım	177	174.20				
	Düşünüyorum	100	184.81				
Liderlik Hedefleri	Düşünmüyorum	63	152.42	2	2.973	0.226	
	Kararsızım	177	177.22				
	Düşünüyorum	100	170.00				
Eğitim Hedefleri	Düşünmüyorum	63	170.95	2	1.574	0.455	
	Kararsızım	177	164.84				
	Düşünüyorum	100	180.23				
Başarı Hedefleri	Düşünmüyorum	63	156.85	2	1.997	0.368	
	Kararsızım	177	170.48				
	Düşünüyorum	100	179.13				

Tablo 27’ ye göre Kruskal-Wallis H testi sonuçlarına göre Gelecek Beklentileri ($\chi^2 = 19.535 ; p < .05$) ile Türkiye’de çalışma durumu arasında anlamlı bir fark

bulunmuştur. Farklılığı belirlemek için Mann-Whitney U testi ile ikili karşılaştırmalar yapılmış test sonuçlarına göre Türkiye’de çalışmak istemeyenlerin puanları Türkiye’de çalışmak isteyen ve kararsızlara göre daha düşük çıkmıştır.

d) Türkiye’de işe girme olasılığı

Uluslararası öğrencilerin gelecek beklentileri ve kariyer hedeflerine yönelik tutumlarının Türkiye’de işe girme olasılığı durumu değişkenine göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek için Kruskal-Wallis H testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 28’ de verilmiştir.

Tablo 28: Uluslararası Öğrencilerin Ölçekler ve Türkiye’de İşe Girme Olasılığı Durumu Değişkenine Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Ölçek	Değişken	N	Sıra Ortalaması	sd	Ki-kare	P
Gelecek Beklentileri	Düşünmüyorum	64	157.03	2	3.681	0.159
	Kararsızım	168	166.60			
	Düşünüyorum	108	184.55			
Liderlik Hedefleri	Düşünmüyorum	64	157.91	2	1.778	0.411
	Kararsızım	168	176.70			
	Düşünüyorum	108	168.32			
Eğitim Hedefleri	Düşünmüyorum	64	164.92	2	1.352	0.509
	Kararsızım	168	166.84			
	Düşünüyorum	108	179.50			
Başarı Hedefleri	Düşünmüyorum	64	166.29	2	0.777	0.678
	Kararsızım	168	167.72			
	Düşünüyorum	108	177.32			

Tablo 28’ e göre Kruskal-Wallis H testi sonuçlarına göre Türkiye’de işe girme olasılığı ile Gelecek Beklentileri ($\chi^2 = 3.681 ; p > .05$), Liderlik Hedefleri ($\chi^2 = 1.778 ; p > .05$), Eğitim Hedefleri ($\chi^2 = 1.352 ; p > .05$)ve Başarı Hedefleri ($\chi^2 = 0.777 ; p > .05$) arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bandırma Onyedi Eylül üniversitesi, Türkiye’de üniversite bulunan üç ilçeden biri olan Bandırma’da ulaşım ağları, zengin kültürel yapısı, eğitim altyapısı, ekonomisi ve sanayisi ile birçok ülkeden uluslararası öğrenciye ev sahipliği yapmaktadır. Bandırma ilçesinde 2015 yılında kurulmasına rağmen “Sen Umut Ol” mottosuyla Türkiye’nin en genç üniversitelerinden biri olarak eğitimine devam eden Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi güçlü akademik ve idari personel kadrosu ile eğitim öğretime devam etmektedir.

Araştırmamızda Bandırma Onyedi Üniversitesinde bulunan 2500’e yakın uluslararası öğrenciden 345’i araştırmaya katılmıştır. 340 adet anket analize alınmıştır. Çalışmada kullanılan veri toplama aracı olan anket kişisel bilgiler, Kariyer Hedefleri ve Gelecek beklentileri ile ilgili soruların yer aldığı üç bölümden oluşmuştur.

Araştırmada Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi’nde öğrenim gören uluslararası öğrencilerin demografik bilgileri incelenerek öğrencilerin yarıdan fazlasını %67,9’u erkek öğrencilerin oluşturduğu görülmektedir. Ana kütlede olan öğrencilerle de uyum göstermektedir. Uluslararası öğrenciler cinsiyete göre genel olarak değerlendirildiğinde erkek öğrencilerin çoğunlukta olduğu görülmektedir. Kariyer hedeflerinin bir alt faktörü olan başarı hedefleri açısından erkeklerin lehine anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir. Bu bulgu, cinsiyet faktörünün bireylerin kariyer hedeflerine yönelik algıları ve bu hedeflere ulaşma stratejileri üzerinde etkili olabileceğini düşündürmektedir. Kariyer hedefleri genellikle belirli bir iş pozisyonuna yükselme, liderlik rolünü üstlenme, uzmanlık alanlarında derinleşme gibi kariyerle ilgili başarıları içerir. Bu bağlamda, başarı hedefleri de genellikle bireyin bu kariyer hedeflerine ulaşma sürecindeki başarılarını ifade eder. Erkekler lehine anlamlı bulunan bu farklılık, cinsiyetin kariyer hedefleri ve başarı hedefleri arasındaki algıları etkileyebileceğini düşündürmektedir. Bu durum, toplumsal cinsiyet normları, iş yerindeki cinsiyet rolleri ve kariyerle ilgili beklentiler gibi faktörlerin bireylerin kariyer hedeflerine farklı yaklaşımlarını etkilemiş olabileceğini göstermektedir.

Araştırmada uluslararası öğrencilerin %56,8'ini 18-22 yaş öğrenciler oluşturmaktadır. Bu örneklem ana kütlede olan öğrencilerle de uyum göstermektedir. Üniversitede öğrenim gören uluslararası öğrencilerin yaş grubunun genç kategorisinde olduğunu göstermektedir. Kariyer hedeflerinin alt boyutu olan eğitim hedefleri altında yaş gruplarına göre incelendiğinde anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Özellikle 30 yaş ve üstü yaş grubunun, eğitim hedeflerini daha fazla benimsediği veya bu hedeflere yönelik bir motivasyona sahip olduğu düşündürmektedir. Eğitim Hedefleri, bireyin eğitim düzeyini artırmaya yönelik hedeflerini içermekte ve genellikle belirli bir diploma, sertifika veya uzmanlık alanına yönelik olmaktadır. 30 yaş ve üstü yaş grubunun bu hedeflere daha fazla vurgu yapması, bu bireylerin kariyerlerinde ileriye gitmek, yeni beceriler kazanmak veya belirli bir uzmanlık alanında kendilerini geliştirmek istemelerinden kaynaklanabilir. Bu bulgu, kariyer danışmanları, eğitim kurumları ve işverenler için önemli bir iç görü sağlamaktadır.

Uluslararası öğrencilerin ebeveyn eğitim durumları üzerine yapılan incelemeler, genellikle çoğunluğunun üniversite mezunu olmasıyla dikkat çekmektedir. Bu durum, öğrencilerin üniversite eğitimi alma tercihlerinin, ailelerinin eğitim seviyelerinden etkilendiğini gösteren önemli bir faktördür. Üniversite mezunu ebeveynlere sahip olmanın, öğrencilerin eğitim hedeflerini belirleme ve üniversiteye devam etme konusundaki motivasyonlarını artırıcı bir etken olduğunu söylemek mümkündür. Eğitimdeki bu aile arka planı, öğrencilerin akademik başarılarına ve kariyer hedeflerine olan olumlu etkisini sürdürmektedir. Kariyer hedefleri faktöründe araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir kısmında önemli bir faktör olması Pyvis ve Chapman ve Kethüda tarafından yapılan çalışmaların sonuçlarıyla benzerdir (Kethüda, 2017; Pyvis ve Chapman, 2007).

Uluslararası öğrencilerin ebeveynlerinin çalışma durumları üzerine yapılan incelemeler, çoğunluğunun aktif bir şekilde çalıştığını ortaya koymaktadır. Bu durum, öğrencilerin kariyer hedefleri ve gelecekteki çalışma durumları ile ailelerinin çalışma yaşantıları arasında bir bağlantı olabileceği düşüncesini akla getirmektedir. Kariyer hedeflerinin özellikle eğitim hedefleri altında babanın çalışma durumu değişkeninde belirgin bir farklılık gösterdiğini göstermektedir. Çalışmayan babalara sahip bireylerin, eğitim hedeflerinin daha düşük olduğu görülmektedir. Eğitim hedefleri, bireyin eğitim

düzeyini artırmaya yönelik hedeflerini içermektedir. Çalışmayan bir babaya sahip olmanın, bireyleri eğitim hedeflerinin zayıf olduğunu göstermektedir. Ebeveynlerin iş hayatında aktif olmaları, öğrencilere iş dünyasıyla ilgili gerçekçi bir bakış açısı kazandırabilir ve kariyerlerine dair daha net hedefler belirlemelerine yardımcı olabilir. Ayrıca, ebeveynlerin çalışma deneyimleri, öğrencilere iş dünyasındaki beklentileri anlama konusunda rehberlik edebilir ve onları gelecekteki iş hayatlarına daha hazırlıklı kılabilir.

Uluslararası öğrencilerin ebeveynlerinin gelir durumları üzerine yapılan incelemeler, çoğunluğunun gelir seviyesinin orta düzeyde olduğunu ortaya koymaktadır. Bu durum, öğrencilerin kariyer hedefleri ve gelecekteki çalışma durumları ile ailelerinin ekonomik durumu arasında bir bağlantı olabileceği düşüncesini akla getirmektedir. Ebeveynlerin orta düzey gelire sahip olmaları, öğrencilere ekonomik gerçekçilik kazandırabilir ve kariyer planlamalarını buna göre şekillendirmelerine yardımcı olabilir. Uluslararası öğrenci hareketliliğine katılmak yüksek maliyetlidir. Bu nedenle, uluslararası öğrenci hareketliliğine geri dönüş oranı yüksek ve maliyetli bir yatırım olarak değerlendirilmektedir ((Maringe & Carter, 2007; Petruzzellis & Romanazzi, 2010). Bu doğrultuda, uluslararası hareketliliğe katılacak öğrenciler veya aileleri, bu hareketliliğin öğrencinin gelecek kariyer gelişimi üzerindeki etkisini göz önünde bulundurmaktadır. Bu konuda yapılan benzer çalışmalarda; orta düzeyde gelire sahip olan aileler uluslararası öğrenci hareketliliğine katılan öğrenciler mezuniyet sonrası daha iyi pozisyonlarda daha yüksek bir maaşla çalışabileceklerini bilmeleri nedeniyle yönlendirmeleri önemli görülmektedir (Kethüda, 2015; Pyvis ve Chapman, 2007).

Anketi cevaplayan uluslararası öğrencilerin eğitim durumlarının incelenmesi, çoğunluğunun lisans düzeyinde eğitim aldığını göstermektedir. Lisans düzeyinde eğitim alan öğrencilerin, daha spesifik ve derin bir uzmanlık alanına odaklanma eğiliminde olabileceği düşünülmektedir. Aynı zamanda, lisans düzeyindeki eğitim, öğrencilere daha geniş bir kariyer yelpazesi sunabilir ve gelecekteki iş fırsatlarını etkileyebilir. Eğitim seviyesi, öğrencilerin sektörel tercihleri, liderlik becerileri ve uzmanlık alanları üzerinde etkili olabilir. Mezun olunan üniversitenin kalitesi ve bilinirliği, bu üniversiteden alınan diploma ile öğrencinin gelecek kariyer hedeflerine dorudan etki etmektedir. Bu nedenle, kalite ve bilinirlik, öğrencilerin üniversite tercihlerinde en önemli tercih faktörleridir

(Binsardi ve Ekwulugo, 2003; BMRB, 1998; Council, 2002; Maringe ve Carter, 2007; Soo ve Elliott, 2010).

Katılım sağlayan uluslararası öğrencilerin ikamet ettikleri yerlerinin incelenmesi, çoğunluğunun arkadaşlarla birlikte evde kalmayı tercih ettiğini göstermektedir. Bu durum, öğrencilerin aynı kültürden kişilerle birlikte yaşamayı tercih etmeleriyle ilişkilendirilebilir. Ayrıca, Bandırma'da yurt eksikliği gibi faktörlerin, öğrencilerin evde kalmayı tercih etmelerine etki edebileceği düşünülmektedir. Bu tercih, öğrencilerin sosyal ilişkilerini güçlendirmek ve kendi kültürlerinden gelen arkadaşlarıyla daha yakın bir iletişim kurmak istediklerini gösterebilir. Evde kalmayı tercih etmelerinin arkasında yurt imkanlarının yetersiz olması, ev ortamında daha rahat hissetme ve kendi kültürlerini daha iyi yaşama arzusu gibi çeşitli sebepler olabilir.

Katılımcıların tercih nedenleri incelendiğinde, çoğunluğun eğitim kalitesini ilk sırada tercih ettiği görülmektedir. Bu cevap uluslararası öğrencilere sorulan “Türkiye’de eğitim görmelerini etkileyen faktörler” sorusuna %26 ile en yüksek cevap olan öğretme becerisi seçeneğini işaretlemişleri ile ilişkilendirilebilir. Uluslararası öğrencilerin eğitim görecekleri üniversitedeki öğretim elemanlarının öğretme becerilerini önemsedikleri görülmektedir. Bu durum, Bandırma Onyedü Eylül Üniversitesi’nde sunulan eğitimin kalitesinin öğrenciler üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir.

Ekonomik nedenlerin ise ikinci sırada yer alması, Bandırma’nın büyük şehirlere göre daha ekonomik bir yaşam sunmasının öğrencilerin tercihinde etkili olduğunu göstermektedir. Ayrıca, üçüncü sırada tanıtımın gelmesi, üniversitenin ve şehrin tanıtım etkinliklerinin etkili bir şekilde yürütüldüğünü gösterir. Bu durum, öğrencilerin Bandırma’yı keşfetmeleri ve tercih etmelerinde tanıtımın önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Bu faktörlerin bir araya gelmesi, uluslararası öğrencilerin Bandırma’yı eğitim almaları için çekici bir yer olarak görmelerine neden olmuş olabilir.

Anketi cevaplayan uluslararası öğrenciler, Türkiye’de yaşadıkları en önemli sorunun ekonomik zorluklar olduğunu belirtmiştir. Bu durum, öğrencilerin finansal konularda karşılaştıkları sıkıntılara vurgu yapmaktadır. Ülkelerinden ve Türk hükümetinden burs alan öğrencilerin oranının az olması, öğrencilerin büyük bir kısmının kendi imkanları ile gelmesi onların kariyer hedefleri ve gelecek beklentileri konusunda

daha bilinçli olmalarına sebep olmuştur. Bunun yanı sıra ülkelerinden burs alma durumlarının çoğunlukla hayır olması, ekonomik sorunlarının çözümüne yönelik dış kaynaklara sınırlı erişimleri olduğunu da göstermektedir.

Uluslararası öğrencilerin Türk hükümetinden bursa alanlar ile almayanlar arasında yapılan analiz sonucunda, kariyer hedeflerinin alt faktörleri olan Liderlik, Eğitim ve Başarı Hedefleri arasında burs almayanlar lehine anlamlı bir fark olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bulguların çeşitli açılardan ele alınması, burs almanın veya almamanın bireylerin kariyer hedeflerine olan etkisini açıklamada yararlı sonuçlar verebilir.

Liderlik hedefleri bağlamında, burs almayan öğrencilerin liderlik pozisyonlarına ulaşma konusunda daha olumlu hedeflere sahip oldukları gözlemlenmiştir. Bu durum, burs almayan öğrencilerin kendi çabalarıyla liderlik becerilerini geliştirme ve kariyerlerinde öncü roller üstlenme isteğini yansıtabilir. Eğitim hedefleri açısından, burs almayan öğrencilerin uzmanlık alanlarında derinleşme, yeni beceriler edinme ve mevcut yeteneklerini geliştirme konularında daha belirgin hedeflere sahip oldukları gözlemlenmiştir. Bu durum, burs almayan öğrencilerin kariyerlerini çeşitli eğitim fırsatları aracılığıyla şekillendirme ve özel uzmanlık alanlarında kendilerini daha fazla geliştirme çabası içinde olduklarını gösterebilir. Başarı hedefleri bakımından, burs almayan öğrencilerin finansal başarı elde etme, kişisel ve profesyonel gelişimi sürdürme ve farklı sektörlerde deneyim kazanma gibi hedefler konusunda anlamlı bir fark olduğu gösterirken, burs almayan öğrencilerin geniş bir kariyer perspektifiyle başarılarını artırma ve çeşitli sektörlerde deneyim kazanma eğiliminde olduklarını göstermektedir.

Genel olarak bu sonuçlar, burs almayan öğrencilerin kariyer hedefleri ve gelecek beklentileri açısından belirli avantajlara sahip olduğunu düşündürebilir. Fakat, bu tür genellemelerin spesifik durumlara ve bireylere bağlı olarak değişebileceği göz önünde tutularak, bu bulguların daha geniş bir bağlamda ele alınması ve diğer faktörlerin (örneğin, sosyoekonomik durum, aile desteği, eğitim geçmişi) de dikkate alınması, kariyer hedefleri üzerindeki etkilerin daha kapsamlı bir anlayışını sağlayabilir.

Bu öğrencilerin ikinci sırada dil sorununu görmeleri, genellikle aynı kültürden öğrencilerle ikamet etmeleri ve ders durumları ile ilişkilendirilebilir. Bu durum, dil

bilmeme veya dil bariyerleri nedeniyle sosyal etkileşim ve eğitim süreçlerinde zorluklar yaşadıklarını göstermektedir.

Katılımcıların çoğunluğu daha önce yurt dışında eğitime katıldıklarını belirtmiştir. Bu durum, öğrencilerin uluslararası düzeyde eğitim alma eğiliminde olduklarını ve farklı kültürlerden etkileşimde bulunma arzularını yansıtmaktadır. Ayrıca, yurtdışında eğitim aldıktan sonra Türkiye'yi tercih etmeleri, Türk üniversitelerinin sağladığı eğitim kalitesine ve diğer faktörlere olan güvenlerini göstermektedir. Türkiye'de eğitim almaya karar vermeleri, ülkenin kültürel çeşitliliği, ekonomik avantajları veya dil benzerliği gibi faktörlere bağlı olarak çeşitli nedenlere dayanabilir. Bu durum, uluslararası öğrencilerin eğitim tercihlerini etkileyen faktörlerin karmaşıklığını ortaya koymaktadır.

Kariyer ve gelecek beklentileri bulgularına göre, katılımcıların gelecek beklentileri ile liderlik hedefleri, eğitim hedefleri ve başarı hedefleri arasında, liderlik hedefleri ile eğitim hedefleri ve başarı hedefleri arasında, başarı hedefleri ile eğitim hedefleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Bu değişkenler arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu, yani katılımcıların gelecek beklentileri arttıkça liderlik, eğitim ve başarı hedefleri arasında artan bir tutum sergiledikleri gözlemlenmiştir.

Kariyer ve gelecek beklentileri bulgularına göre, uluslararası öğrencilerin gelecek beklentileri ve kariyer hedeflerine yönelik tutumlarının, kariyere devam etmek istenen yer ile ilişkili değişkenlere göre anlamlı bir farklılık gözlemlenmemiştir. Bu durum, öğrencilerin kariyer hedefleri ve gelecek beklentilerinin, kariyere devam etmek istedikleri coğrafi konumla doğrudan ilişkilendirilemediğini göstermektedir. Öğrencilerin kariyer tercihleri, daha çok bireysel özellikler, sektör tercihleri veya uzmanlık alanları gibi faktörlere bağlı olabilir. Bu bulgu, uluslararası öğrencilerin kariyer planlamalarında çok çeşitli etmenlerin etkili olduğunu göstermektedir.

Kariyer ve gelecek beklentileri bulgularına göre, uluslararası öğrencilerin gelecek beklentileri ve kariyer hedeflerine yönelik tutumlarının Türkiye'de çalışma durumu değişkenine göre anlamlı bir fark olduğu gözlemlenmiştir. Türkiye'de çalışmak istemeyen öğrencilerin puanları, Türkiye'de çalışmak isteyen ve kararsız olanlara göre daha düşük çıkmıştır. Bu durum, öğrencilerin Türkiye'de kariyer yapma isteği veya bu konuda kararsız olmalarının, kariyer ve gelecek beklentilerini etkileyen önemli faktörlerden biri

olduğunu göstermektedir. Türkiye'deki iş olanakları, ekonomik durum ve kültürel faktörler gibi unsurlar, öğrencilerin Türkiye'de kariyer yapma eğilimlerini belirlemede etkili olabilir. Ayrıca bu farklılık, bireylerin gelecekteki kariyer ve iş yaşamlarıyla ilgili beklentileri ile mevcut çalışma durumları arasında önemli bir ilişki olabileceğini işaret etmektedir. Gelecek beklentileri, bireylerin kariyer, iş, aile ve kişisel hedefleri ile ilgili beklentilerini içerir. Bu beklentiler genellikle bireyin uzun vadeli hedeflerini ve hayalini kurduğu bir geleceği yansıtabilir. Türkiye'deki çalışma durumu ile bu beklentiler arasındaki farkın bulunması, bireylerin mevcut iş koşullarıyla gelecekteki hedefleri arasında uyumsuzluk yaşayabileceğini göstermektedir. Bu tür bir uyumsuzluk, bireylerin kariyer stratejilerini, iş değişikliği kararlarını veya eğitim tercihlerini etkileyebilir. Bu nedenle, bu farklılığı anlamak ve bireylere destek olmak, kariyer danışmanları, iş yerleri ve eğitim kurumları için önemli bir konu olabilir.

Kariyer ve gelecek beklentileri bulgularına göre, uluslararası öğrencilerin gelecek beklentileri ve kariyer hedeflerine yönelik tutumlarının Türkiye'de işe girme olasılığı durumu değişkenine göre anlamlı bir fark gösterip göstermediği incelenmiş, ancak bu değişkenle anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir. Bu durum, öğrencilerin Türkiye'de işe girme olasılığına dair tutumlarının, genel kariyer hedefleri ve beklentileri üzerinde etkili olmadığını göstermektedir.

Uluslararası öğrencilerin kariyer hedefleri ve gelecek beklentileri; eğitim, iş imkanları, kültürel deneyimler ve yaşam kalitesi gibi faktörlere bağlıdır. Öğrenciler genellikle eğitim aldıkları alanda uzmanlaşmayı, liderlik pozisyonlarına yükselmeyi, yeni beceriler edinmeyi ve küresel bir bakış açısı kazanmayı hedefler. Aynı zamanda, finansal başarı, iş bulma olasılıkları, sosyal ağlarını genişletme ve kariyerlerini şekillendirecek fırsatları değerlendirme konusunda isteklidirler.

Uluslararası öğrencilerin kariyer hedefleri ve gelecek beklentileri, kendi ülkelerine dönme isteği, aldıkları eğitimin pratikte kullanımı, kültürel uyum ve yerel iş piyasasına uyum sağlama gibi unsurları içerir. Bunun yanı sıra, eğitim gördükleri ülkedeki çalışma izni imkanları, staj olanakları ve yerel iş piyasasının sunduğu avantajlar, öğrencilerin kariyerlerini belirleme sürecinde önemli bir rol oynamaktadır.

Uluslararası öğrenci kariyer hedefleri, gelecek beklentileri, öğrenci sorunları ve öğrenci sayısını arttırmak için aşağıda belirtilen öneriler sunulmuştur.

1. Uluslararası İş birlikleri Güçlendirilmeli: Türkiye'deki üniversiteler, uluslararası iş birliklerini artırmalı ve öğrencilere yurtdışında eğitim ve staj imkanları sunmalıdır. Bu, öğrencilerin kültürlerarası deneyimler kazanmalarına ve kariyer hedeflerine katkıda bulunacaktır.
2. Kariyer Destek Programları Geliştirilmeli: Üniversiteler, uluslararası öğrencilere yönelik kariyer destek programları oluşturmalıdır. Bu programlar, öğrencilere kariyer planlaması, iş bulma stratejileri ve staj imkanları konusunda rehberlik sağlamalıdır.
3. Dil Becerileri Geliştirme Programları: Bulgular Dil bilmeme veya dil bariyerleri nedeniyle sosyal etkileşim ve eğitim süreçlerinde zorluklar yaşadıklarını göstermektedir. Bu bağlamda, öğrencilerin yaşadıkları zorlukları daha iyi anlamak ve çözüme kavuşturmak için çeşitli destek mekanizmalarının geliştirilmesi önemli olacaktır. Dil sorunlarına odaklanan destek programları geliştirilmelidir. Bu programlar, öğrencilerin Türkçe dil becerilerini geliştirmelerine ve iş hayatında daha etkili iletişim kurmalarına yardımcı olabilir.
4. Finansal Destek ve Burslar: Ekonomik sorunlarla başa çıkmak için öğrencilere yönelik finansal destek ve burs imkanları artırılmalıdır. Bu, öğrencilerin eğitimlerine odaklanmalarını sağlayacak ve gelecekteki kariyer planlarını destekleyecektir.
5. İş Birliği ve Staj İmkanları: Üniversiteler, öğrencilere sektörle iş birliği içinde staj ve uygulama imkanları sunmalıdır. Bu, öğrencilerin teorik bilgilerini pratikte kullanmalarına ve iş dünyasıyla bağlantı kurmalarına olanak tanıyacaktır.
6. Kültürel Etkinlikler ve Tanıtım Faaliyetleri: Uluslararası öğrenciler için düzenlenecek kültürel etkinlikler ve üniversite tanıtım faaliyetleri, öğrencilerin Türkiye'de kalmaya motive olmalarını sağlayabilir. Bu etkinlikler, öğrencilerin ülke kültürüne daha iyi uyum sağlamalarına yardımcı olabilir.
7. İstihdam İmkanları Artırılmalı: Türkiye'de istihdam imkanları artırılmalı ve özellikle uluslararası öğrencilere yönelik iş bulma olanakları genişletilmelidir. Bu, öğrencilerin Türkiye'de kalmaya daha istekli olmalarına katkı sağlayabilir.

8. Uluslararası Öğrenci Dostu Politikalar: Türkiye, uluslararası öğrenci dostu politikalar geliştirmeli ve öğrencilere yönelik yaşam standartlarını iyileştirmeye odaklanmalıdır. Barınma, sağlık hizmetleri ve güvenlik gibi konularda destek sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

- ADIGÜZEL, O. (2009). Shein'in Kariyer Çapaları Perspektifinde Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Öğrencilerinin Kariyer Değerlerine İlişkin Bir Araştırma. **Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, 277-292.
- ADLER, A. (1994). **İnsan Tabiatını Tanıma**. (A. Yörükan, Çev.) Ankara: Türkiye İş Bankası Yayınları.
- ATEŞ, B. (2016). Üniversite Öğrencilerinde Akademik Başarının Yordayıcısı Olarak Psikolojik İyi Oluş ve Sosyal Yetkinlik. **Electronic Journal of Social Sciences**, 15.
- AYDINLI, H. İ. (2005). Örgütsel Öğrenme ve Oryantasyonları. **Sosyal Bilimler Dergisi**, 1, 82-98.
- AYTAÇ, S. (1997). **Çalışma Yaşamında Kariyer Yönetimi, Planlaması, Geliştirilmesi, Sorunları**. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- BAKANLIĞI, K. (2015). **Yükseköğretimin Uluslararasılaşması Çerçevesinde Türk Üniversitelerinin Uluslararası Öğrenciler İçin Çekim Merkezi Haline Getirilmesi**. Ankara: Kalkınma Araştırma Merkezi.
- BALABAN, Ö. ve ÇAKMAK, D. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Kişisel Gelişim Eğitimlerine Yönelik Algılarının İncelenmesi. **Sakarya İktisat Dergisi**, 5, 1-17.
- BALABAN-SALİ, J. (2016). **Bilgisayar Destekli Öğretimde Güdülenme Kaynağı ve Yetkinlik Düzeyinin Öğrenci Başarı Ve Tutumları Üzerindeki Etkisi**. Eskişehir: Anadolu University.
- BANÜ, B. O. (2015). Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi Tömer, "Çevrimiçi" <https://tomer.bandirma.edu.tr/tr/tomer/Sayfa/Goster/Tarihce-1128>. Erişim Tarihi: 11/12/2023.
- BANÜ, B. O. (2015). Tarihçe, "Çevrimiçi" <https://bandirma.edu.tr/tr/www/Sayfa/Goster/Tarihce-4> Erişim Tarihi: 10/12/2023.
- BANÜ, B. O. (2015). Yıllara Göre Yabancı Öğrenci Sayıları, "Çevrimiçi" <https://webyonetim.bandirma.edu.tr/Content/Web/Yuklemeler/DosyaYoneticisi/1130/files/Yıllara%20Göre%20Yabancı%202023.pdf> Erişim Tarihi: 10/10/2023.

- BANÜ, B. O. (2023). Eğitim-Öğretim İstatistikleri, "Çevrimiçi" <https://www.bandirma.edu.tr/tr:> <https://www.bandirma.edu.tr/tr> Erişim Tarihi: 04/10/2023.
- BAŞ, H. ve ETİ, S. (2020). Türkiye’de Uluslararası Öğrencilerin İstihdamı: Hukuki Boyut ve Koşullara Dair Bir Araştırma. **Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi**, 20(46), 105-132.
- BAŞKANLIĞI, G. İ. (2023). Öğrenci İkamet İzni Başvurusuna İlişkin, "Çevrimiçi" [https://www.goc.gov.tr/:](https://www.goc.gov.tr/) <https://www.goc.gov.tr/> Erişim Tarihi: 20/06/2023.
- BAYRAKTAROĞLU, S. (2003). **İnsan Kaynakları Yönetimi**. Sakarya: Sakarya Kitabevi.
- BAYRAM, N. (2004). **Sosyal Bilimlerde SPSS ile Veri Analizi**. Bursa: Ezgi Kitabevi.
- BAYSAL, Ö. Ü. (2022). **Sosyal Medya ve İky. Aktüel Perspektiflerle İnsan Kaynakları Yönetimi**, 7(27), 151.
- BEŞİRLİ, H. (2010). Türkiye’de Yüksek Öğrenim Gören Kırgız Öğrencilerin Eğitimlerinden Sonra Ülkelerindeki Sosyo-Ekonomik ve Sosyo-Kültürel Durumları. **Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları (HÜTAD)**, 39-62.
- BETZ, N. (2000). Self-Efficacy Theory as a Basis For Career Assessment. **J Career Assess**, 205-222.
- BETZ, N. ve HACKETT, G. (2006). Career Self-Efficacy Theory: Back To The Future. **J Career Assess**, 14, 3-11.
- BINSARDI, A. ve EKWULUGO, F. (2003). International Marketing of British Education: Research On The Students’ Perception And The UK Market Penetration. **Marketing Intelligence & Planning**, 21(5), 318–327.
- BMRB. (1998). **International Student Survey. Independent Research Company**. London: BMRB for Habson.
- CAN, H.; AKGÜN, A. ve KAVUNCUBAŞI, Ş. (2001). **Kamu ve Özel Kesimde İnsan Kaynakları Yönetimi**. Ankara: Kamu Ve Özel Kesimde İnsan Kaynakları Yönetimi.
- COUNCIL, B. (2002). Education UK. "Çevrimiçi Education UK: www.britishcouncil.org/ecs/worldwide/index.htm Erişim Tarihi: 03/04/2024.
- ÇALIK, T. ve SEZGİN, F. (2005). Küreselleşme, Bilgi Toplumu Ve Eğitim. **Kastamonu Eğitim Dergisi**, 13(1), 55-66.
- ÇATALCA, H. (1992). Stratejik Yönetimde Liderlik Fonksiyonu. **Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, 5, 337-348.

- ÇEKMECELİOĞLU, H. G. ve İLHAN, Ö. Ö. (2018). Keşifsel Ve Geliştirici Yeteneğe Dayalı Çift Yönlülük: Dönüşümcü Liderlik, Çift Yönlülük, Firma Yenilikçiliği Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi. **Business and Economics Research Journal**, 9(1), 137-150.
- ÇETİN, T. ve ERCAN, L. (2008). Yurt Dışından Geri Dönüş Yapan Üniversite Öğrencilerinin Sorunlarının İncelenmesi. **Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi**, 8(2), 65-80.
- DE CENZO, D; ROBİNS, S. ve Akt. TÜZ, M. V. (2003). Kariyer Planlamasında Yeni Yaklaşımlar. **Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 4(4), 169-176.
- DEMİRCİ, F. S. (2010). Kurum Kültürünün Halkla İlişkiler Çalışmalarına Etkisi Halkla İlişkiler ve Kurum Kültürü Arasındaki Etkileşim. **Verimlilik Dergisi**, 3, 65-103.
- DÖNMEZ, S. (2020). **Öğretim Elemanlarının Kariyer Çapalarının İncelenmesi: İstanbul Medeniyet Üniversitesi Örneği**. İstanbul: İstanbul Medeniyet Üniversitesi.
- DUGLASS, J. A. ve EDELSTEİN, R. (2009). The Global Competition For Talent. **Center for Studies in Higher Education Research & Occasional Paper Series: CSHE.8.09**, 1-22.
- DURSUN, S. ve AYTAÇ, S. (2009). Üniversite Öğrencileri Arasında İşsizlik Kaygısı. **Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, 28(1), 71-81.
- DURSUN, S. ve AYTAÇ, S. (2012). Üniversite Öğrencilerinin İşgücü Piyasasına Yönelik Beklentileri ve İş Deneyimleri ile Umutsuzluk Ve Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişki Üzerine Bir Araştırma. **Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 10(1), 373-388.
- DÜZER, M. (2018). **Sürdürülebilirlik Performans Göstergelerine İlişkin Açıklamaların Finansal Performans Üzerine Etkisi**. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- EKİCİ, M. (2012). Sosyal Ağların Eğitim Bağlamında Kullanımı. **Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 5(2), 156-167.
- EKMEN, S. (2014). **Yurtdışı Staj Uygulamalarının Üniversite Öğrencilerinin Kariyerlerine Etkisi: Dicle Üniversitesi Erasmus Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma**. Diyarbakır: Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ELİTAŞ, C. ve AĞCA, V. (2006). **Firmalarda Çok Boyutlu Performans Değerleme Yaklaşımları: Kavramsal Bir Çerçeve**.

- ERYILMAZ, A. ve MUTLU, T. (2017). Yaşam Boyu Gelişim Yaklaşımı Perspektifinden Kariyer Gelişimi ve Ruh Sağlığı. **Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar**, 6, 227-249.
- FARMER, H. S. (1985). Model Of Career And Achievement Motivation For Women and Men. **Journal of Counseling Psychology**, 363-390.
- GADASSİ, R. ve diğerleri (2010). Emotional And Personality-Related Aspects Of Career Decision-Making Difficulties: Facets of Career Indecisiveness. **J Career Assess**, 19, 3-20.
- GATİ, I. (1986). Making Career Decisions: A Sequential Elimination Approach. **J Couns Psychol**, 33, 408-417.
- GENÇ, M. ve FİDAN, Y. (2019). **Öğrencilerin Kişisel Gelişim Yönelimlerinin Kariyer Uyum Yeteneklerine Etkisi: Üniversite Öğrencileri Örneği.**
- GER ve diğerleri (2017). **Uluslararası Öğrencilerin Üniversite ve Ülke Seçimini Etkileyen Faktörler.** (H. E. Ahmet Metin GER, Dü.) İstanbul: İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul: CB Basım Evi.
- GHANBARLOU, R. M. (2017). **Türkiye’de Uluslararası Öğrenci Sayısını Arttırmak İçin Etkili Yollar. 3. Uluslararası Öğrencilik Sempozyumu’nda Sunulmuş Bildiri.** Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- GÖKBAYRAK, Ş. (2008). Uluslararası Göç ve Kalkınma Tartışmaları: Beyin Göçü Üzerine Bir İnceleme. **Ankara Üniversitesi SBF Dergisi**, 63, 65-82.
- GÖKDEMİR, S. (2021). Turist Rehberliği Eğitimi Alan Öğrencilerin Kariyer Algıları: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Turizm Fakültesi Örneği. **Journal of Travel & Tourism Research**, 18, 102-130.
- GÖRGÜLÜ, D. (2019). Eğitim Örgütlerinde Yerelleşme. **Uluslararası Liderlik Çalışmaları Dergisi: Kuram ve Uygulama**, 2(1), 73-85.
- GUTTTERİDG, T. ve HUTCHESON, R. G. (1984). Career Development. In L. Nadler, (Ed.), **The Handbook of Human Resource Development. John Wiley and sons**, 30, 1-22.
- GÜLDÜ, Ö. ve KART, M. E. (2017). Kariyer Planlama Sürecinde Kariyer Engelleri ve Kariyer Geleceği Algılarının Rolü. **Ankara Üniversitesi SBF Dergisi**, 72(2), 377-400.
- GÜLEÇ, İ. Ç. ve DEMİRHAN, B. (2012). Yaşam boyu öğrenme nedir? Kavram ve kapsamı üzerine bir değerlendirme. **Sakarya University Journal of Education**, 2(3), 34-48.
- GÜLERİ, M. (1999). Üniversiteli ve İşçi Gençliğin Gelecek Beklentileri ve Kötümserlik İyimserlik Düzeyleri. **Kriz Dergisi**, 1, 55-65.

- GÜLNAR, B. (2011). Yabancı Öğrencilerde Kültürleşme ve Medya Kullanımı. **Global Media Journa**, 2(3), 51-68.
- GÜZEL, B. (2008). Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımına Dayalı Matematik Öğreniminin Bilimi Tanıma, Yaşam İle İlişki Kurma, Öğrenmeyi Öğrenme, Sorgulayarak ve İletişim Kurarak Öğrenme Üzerindeki Etkisinin Belirlenmesi. **Eğitim Fakültesi Dergisi**, 8(1), 135-149.
- İLHAN, M. ve diğerleri (2019). Göç ve kültürel etkileşim.
- KALAYCI, Ş. (2006). **SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri**. Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- KALYON, B. (2014). **Meslek Lisesi Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Beklentileri ve Beklentilerini Gerçekleştirme Düzeyi**. Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi Ve Denetimi.
- KARADÜZ, A. (2010). **Dil becerileri ve eleştirel düşünme**. **Turkish Studies**, 5(3), 1566-1593.
- KARATAY, H. ve KARTALOĞLU, N. (2016). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenme Tutumu İle Dil Becerileri Edimi Arasındaki İlişki. **Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 16, 203-214.
- KAYNAK, T. (1998). **İnsan Kaynakları Yönetimi**. İstanbul: İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Yayınları.
- KETHÜDA, Ö. (2015). Türkiye'deki Uluslararası Öğrenci Hareketliliği Üzerine Bir Araştırma. **Yükseköğretim Dergisi**, 5(3), 148-160.
- KETHÜDA, Ö. (2017). Uluslararası Öğrenci Pazarını Bölümlendirme: Birleşik Krallık'ta Bir Araştırma. **Yükseköğretim Dergisi**, 7(3), 186-196.
- KNIGHT, J. (2003). Updated Definition of Internationalization. **International Higher Education**, 2-3.
- KÖSEOĞLU, G. (2019). **Etkili Birey Yetiştirmede Ailenin Rolüne İlişkin Öğretmen Adaylarının Algıları**. Malatya: İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- KUZGUN, Y. (2000). **Meslek Rehberliği Danışmanlığına Giriş** (2 b.). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- LEVENT, F. ve KARAEVLİ, Ö. (2013). Uluslararası Öğrencilerin Eğitimine Yönelik Politikalar Ve Türkiye İçin Öneriler. **Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi**, 38, 97-118.
- MARİNGE, F. ve CARTER, S. (2007). International Students' Motivations For Studying in UK HE: Insights Into The Choice and Decision Making of African Students. **International Journal of Educational Management**, 21(6), 459-475.

- O'BRIEN, K. M. (1996). The Influence of Psychological Separation and Parental Attachment on The Career Development of Adolescent Women. **Journal of Vocational Behavior**, 257-274.
- OECD. (2018). Education at a Glance. "Çevrimiçi" https://www.oecd-ilibrary.org:https://www.oecd-ilibrary.org/education/education-at-a-glance-2018_eag-2018-en Erişim Tarihi: 10/09/2023.
- OECD. (2020). Education at a Glance. "Çevrimiçi" Oecd Website: <https://doi.org/10.1787/e13bef63-en> Erişim Tarihi: 17/12/2023.
- OECD. (2021). Current Public Policies For The Internationalisation of Tertiary Education Suggest Four Main Strategies and Rationales. "Çevrimiçi" Education : <https://gpseducation.oecd.org/revieweducationpolicies/#!/node=41769&filter=Tertiary> Erişim Tarihi: 10/09/2023.
- OWEN, F. K. (2018). Üniversite Öğrencilerinin Kariyer Gelişim İhtiyaçları. **Yaşadıkça Eğitim**, 32, 28-39.
- ÖDEMİŞ, S. N. (2011). **Beş Faktör Kişilik Özelliklerinin Üretkenlik Karşıtı Davranışlar Üzerine Etkileri: Bir Araştırma**. İstanbul: Marmara Üniversitesi.
- ÖLÇEKÇİ, H. (2020). Dijital İletişim ve Küresel Kültürel Etkileşimin Homojenleşme, Kutuplaşma ve Melezleşme Süreçleri. **İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi**, 50, 146-163.
- ÖZBEK, E. A. (2016). Dijital Dünyada Eğitim: Teknoloji ve Eğitime Küresel Bakış Açıları.
- ÖZÇİÇEK, Y. ve KARACA, A. (2019). Yükseköğretim Kurumlarında Kalite ve Akreditasyon: Mühendislik Eğitim Programlarının Değerlendirilmesi. **Fırat Üniversitesi Uluslararası İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi**, 3(1), 114-149.
- ÖZER, M. (2017). Türkiye de Yükseköğretimde Uluslararasılaşmanın Son On Beş Yılı. **Yükseköğretim ve Bilim Dergisi**, 2, 177-184.
- ÖZKAN, G. ve GÜVENDİR, M. A. (2015). Uluslararası Öğrencilerin Yaşam Durumları: Kırklareli Ve Trakya Üniversiteleri Örneği. **Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 15(1), 174-190.
- ÖZMEN, F.; AKÜZÜM, C. ve SÜNKÜR, M. (2012). Sosyal ağ sitelerinin eğitsel ortamlardaki işlevselliği. **Education Sciences**, 7, 496-506.
- ÖZOĞLU, M.; GÜR, B. ve COŞKUN, İ. (2012). **Küresel Eğilimler Işığında Türkiye’de Uluslararası Öğrenciler**. Ankara: SETA.

- PETERSON, G. ve diğerkleri (1996). Becoming career problem solvers and decision makers: a cognitive information processing approach. **Career Choice and Development**, 3, 423-475.
- PETRUZZELLİS, L. ve ROMANAZZİ, S. (2010). Educational Value: How Students Choose University: Evidence From an Italian University. **International Journal Of Educational Management**, 24(2), 139–158.
- PYVİS, D. ve CHAPMAN, A. (2007). Why University Students Choose an International Education: A Case Study In Malaysia. **International Journal of Educational Development**, 27(2), 235–246.
- RADMARD, S. (2023, 12 12). Türkiye Üniversitelerinin Uluslararasılaşma Politikaları Bağlamında Uluslararası Öğrencilerin Yükseköğretim Taleplerini Etkileyen Etkenlerin İncelenmesi. "Çevrimiçi" cikbilim.yok.gov.tr: <https://acikbilim.yok.gov.tr/handle/20.500.12812/85117> Erişim Tarihi: 18/08/2023.
- SAVISKAS, M. (1994). Measuring Career Development: Current Status and Future Directions. **Career Dev**, 43, 54-62.
- SAVISKAS, M. (1997). Career Adaptability: An Integrative Construct For Life-Span Life-Space Theory. **Career Dev**, 45, 247-259.
- SOO, K. T. ve ELLIOTT, C. (2010). Does price matter? Overseas students in UK higher education. **Economics of Education Review**, 29(4), 553–565.
- STEBLETON, M. J.; SORIA, K. M. ve CHERNEY, B. T. (2013). The High Impact of Education Abroad: College Students' Engagement in International Experiences and The Development of Intercultural Competencies. **Frontiers: The Interdisciplinary Journal of Study Abroad**, 41, 1-24.
- ŞENSES, F. (2007). Uluslararası Gelişmeler Işığında Türkiye Yükseköğretim Sistemi: Temel Eğilimler, Sorunlar, Çelişkiler ve Öneriler. **Economic Research Center Working Papers in Economics**, 5(7), 1-32.
- ŞİMŞEK, B. ve BAKIR, S. (2016). ULUluslararası Öğrenci Hareketliliği ve Atatürk Üniversitesinin Uluslararasılaşma Süreci. **Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi**, 55, 509-542.
- ŞİMŞEK, H. (2012). Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki Lise Öğrencilerinin Gelecek. **Kuramsal Eğitim Bilim Dergisi**, 5(1), 90-109.
- ŞİMŞEK, M. ve ÇELİK, A. (2009). **Yönetim ve Organizasyon**. Konya: Konya: Eğitim Yayınevi.
- TDK. (2023). Sözlük. "Çevrimiçi" <https://sozluk.gov.tr/>: <https://sozluk.gov.tr/> Erişim Tarihi: 21/07/2023.

- TGSP, T. G. (2021). Uluslararası Öğrencilerin Türkiye'ye Ekonomik Katkısı. Türkiye'de Uluslararası Öğrenciler.
- TÜZ, M. V. (2003). Kariyer Planlamasında Yeni Yaklaşımlar. **Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 4(4), 169-176.
- ULUSLARARASI İŞLER DAİRE BAŞKANLIĞI, B. (2023). Study in Turkey. "Çevrimiçi" Study in Turkey: <https://uluslararasi.yok.gov.tr/uluslararasi-ogrenciler/study-in-turkey> Erişim Tarihi: 25/09/2023.
- UNESCO. (2015). International Students. "Çevrimiçi" Migration data portal: Migration data portal Erişim Tarihi: 25/09/2023.
- YALMAN, D. (2014). **MEB Aile Eğitim Programına Katılan ve Katılmayan Okul Öncesi Eğitim Çağında Çocuğu Olan Annelerin Aile Eğitim Programlarından Beklentileri ve Görüşleri**. İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Okul Öncesi Öğretmenliği Bilim Dalı, (Basılmamış Doktora Tezi).
- YENER, Ö. Z. (2011). Kişisel Sorumluluk Bağlamında Kariyer Seçimini Etkileyen Sosyal Psikolojik Faktörler. **Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama**, 3, 81-96.
- YEŞİLYURT, E. (2007). Akademik ve Yönetimsel Liderlik. **Fırat Üniversitesi Doğu Araştırmaları Dergisi**, 5(3), 76-80.
- YİĞİT, M. (2017). **Kültürel Etkileşim Bağlamında Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi**. Hiperlink eğit. ilet. yay. san. tic. ve ltd. sti.
- YİĞİT, M. ve ARSLAN, M. (2014). Kültürel Etkileşimin Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimine Etkisi: Arnavutluk Örneği. **Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi**, 10, 1-13.
- YILMAZ, G. ve GÜÇLÜ, N. (2021). Türkiye'de Uluslararası Öğrenci Hareketliliğinin Görünümü. **Yükseköğretim ve Bilim Dergisi**, 11(1), 244-256.
- YÖK. (2017). **Yükseköğretimde Uluslararasılaşma Strateji Belgesi 2018-2022**. Ankara: Yükseköğretim Kurulu.
- YÖK. (2021). Yükseköğretimde Hedef Odaklı Uluslararasılaşma. "Çevrimiçi" <https://www.yok.gov.tr/Documents/Yayinlar/Yayinlarimiz/2021/yuksekogretimde-hedef-odakli-uluslararasilasma.pdf> Erişim Tarihi: 01/08/2023.
- YÖK. (2023). Uyuşma Göre Öğrenci Sayıları Raporu. "Çevrimiçi" [yok.gov.tr: https://istatistik.yok.gov.tr/](https://istatistik.yok.gov.tr/) Erişim Tarihi: 07/09/2023.
- YÖK. (2023). Yükseköğretim Kurulu Tarafından Yurtdışından Gelecek Yabancı Uyruklu Öğrencilere Sağlanacak Desteklere İlişkin Usul ve Esaslar. "Çevrimiçi"

yok.gov.tr:

<https://www.yok.gov.tr/Documents/Ogrenci/BursDokuman/yabanci-uyruklu-ogrenciler-usul-ve-esaslar-27032023.pdf> Erişim Tarihi: 30/12/2023.

YÖK. (2023). Yükseköğretim Kurumu Web Sitesi. "Çevrimiçi" <https://www.yok.gov.tr/>: <https://www.yok.gov.tr/> Erişim Tarihi: 25/07/2023.

YÖK, Y. K. (2017). Yök İstatistik. "Çevrimiçi" <https://istatistik.yok.gov.tr/>: <https://istatistik.yok.gov.tr/> Erişim Tarihi: 13/09/2023.

YÖK, Y. K. (2023). Yök İstatistik. "Çevrimiçi" <https://istatistik.yok.gov.tr/>: <https://istatistik.yok.gov.tr/> Erişim Tarihi:12/12/2023.

YTB, Y. T. (2023). Uluslararası Öğrenci Hareketliliği. "Çevrimiçi" ytb.gov.tr: <https://ytb.gov.tr/daireler/uluslararasi-ogrenciler/uluslararasi-ogrenci-hareketliliği> Erişim Tarihi: 30/12/2023.

EKLER

Ek 1: Araştırma Anketi Formu

Değerli Katılımcı

Aşağıda yer alan anket formundaki bilgilerden Doç. Dr. Necla TEKTAŞ danışmanlığında gerçekleştirilecek olan Yüksek Lisans çalışmasında yararlanılacaktır. Anket soruları genel olarak değerlendirileceğinden isminiz istenmeyecektir. Anketin amacı siz uluslararası öğrencilerin Türkiye'de aldığınız eğitimden sonra kariyer planlamanızı ölçmektir. Ankete içtenlikle cevap vermeniz eğitim planlamanıza yardımcı olacaktır. Araştırmamıza katkıda bulunduğunuz için teşekkür ederiz.

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Necla TEKTAŞ

Yüksek Lisans Öğrencisi

Mustafa PARLAK

A. Demografik Bilgiler

Lütfen aşağıda yer alan kişisel bilgilerinizi belirtiniz.

A1. Cinsiyet ☐ Erkek ☐ Kadın

A2. Uyuşgunuz

A3. Yaş grubu ☐ 18-22 yaş ☐ 23-25 yaş ☐ 26-29 yaş ☐ 30 yaş ve üzeri

A4. Babanızın eğitim düzeyi nedir?

☐ Okur-yazar değil ☐ Okur-yazar ☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Üniversite

A5. Annenizin eğitim düzeyi nedir?

☐ Okur-yazar değil ☐ Okur-yazar ☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Üniversite

A6. Babanızın çalışma durumu?

☐ Devlet Memuru ☐ Özel Sektör ☐ Çalışmıyor ☐ Emekli

A7. Annenizin çalışma durumu?

☐ Devlet Memuru ☐ Özel Sektör ☐ Çalışmıyor ☐ Emekli

A8. Ailenizin aylık geliri nedir?

☐ Düşük ☐ Orta ☐ Yüksek

A9. Bandırma 'da yaşam şekliniz?

☐ Ailemle birlikte ☐ Arkadaşlarla birlikte evde ☐ Yurtta ☐ Tanıdıkların yanında
☐ Apartta ☐ Yalnız kalıyorum

A10. Lise mezuniyet yılı

.....

A11. Üniversitede okuduğunuz bölüm?

.....

A12. Eğitim Türünüz

☐ TÖMER ☐ Ön lisans ☐ Lisans ☐ Yüksek Lisans ☐ Doktora

A13.Eğitim gördüğünüz yeri tercih etme sebebiniz?

☐ Ulaşım ☐ Ekonomik Nedenler ☐ Eğitim Kalitesi ☐ Kültür ve Turizm Etkileri ☐ Tanıtım

A14. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye’de eğitim görmenizde etkili olmuştur?
(En fazla 3 seçenek)

☐ İşe alınabilirlik ☐ Öğretme becerisi ☐ Öğretim üyesinin uzmanlığı ☐ Ders içeriği
☐ Burs olanağı ☐ Ders organizasyonu

A15. Türkiye’de yaşadığınız en önemli sorun nedir?

☐ Eğitim ☐ Ekonomik ☐ Kültür ☐ Barınma ☐ Dil Sorunları

A16. Daha önce yurt dışında eğitimi aldınız mı?

☐ Evet ☐ Hayır

A17. Kariyerinize nerede devam etmek istiyorsunuz?

☐ Türkiye ☐ Ülkem ☐ Avrupa ☐ Amerika ☐ Diğer

A18. Mezuniyetten sonra Türkiye’de çalışmayı düşünüyor musunuz?

☐ Kesinlikle olmaz ☐ Muhtemelen olmaz ☐ Belki
☐ Muhtemelen olur ☐ Kesinlikle olur

A19. Türkiye’de bir işe girme olasılığınız konusunda ne düşünüyorsunuz?

☐ Kesinlikle olmaz ☐ Muhtemelen olmaz ☐ Belki
☐ Muhtemelen olur ☐ Kesinlikle olur

A20. Türkiye'den burs alıyor musunuz?

☐ Evet ☐ Hayır

A21. Ülkenizden burs alıyor musunuz?

☐ Evet ☐ Hayır

B. Gelecek Beklentisi

1-Tamamen katılıyorum 2- Katılıyorum 3- Kararsızım 4-Katılmıyorum 5-Hiç katılmıyorum

		Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum
B1.	Gelecekte, benimle gurur duyulacak bir meslekte çalışacağım	1	2	3	4	5
B2.	Gelecekte, kamu kadrosunda bir işte çalışacağım	1	2	3	4	5
B3.	Gelecekte, yeteneklerimi gösterebileceğim bir işte çalışacağım	1	2	3	4	5
B4.	Gelecekte, masa başı bir işte çalışacağım	1	2	3	4	5
B5.	Gelecekte, beni sıkmayan bir işte çalışacağım	1	2	3	4	5
B6.	Gelecekte, toplumda saygı duyulan bir meslekte çalışacağım.	1	2	3	4	5
B7.	Gelecekte, kazancı bol olan bir işte çalışacağım	1	2	3	4	5
B8.	Gelecekte, yükselebilmek imkânı olan bir işte çalışacağım	1	2	3	4	5
B9.	Gelecekte, yapacağım işten zevk alacağım	1	2	3	4	5
B10.	Gelecekte, yapacağım iş bana lüks bir hayat sunacak	1	2	3	4	5
B11.	Gelecekte, yapacağım iş cinsiyetime uygun olacak	1	2	3	4	5
B12.	Gelecekte, yapacağım iş özel yaşamıma engel olmayacak	1	2	3	4	5
B13.	Gelecekte, seçeceğim meslek geleceğimi güven altına alacak	1	2	3	4	5
B14.	Gelecekte, aldığım eğitimi yeterli görmeyip bir üst eğitime devam edeceğim	1	2	3	4	5

C. Kariyer Hedefleri

1- Benim için tamamen geçerli 2- Benim için oldukça geçerli 3-Benim için orta derecede geçerli

4- Benim için çok az geçerli 5- Benim için hiç geçerli değil

		Benim için tamamen geçerli	Benim için oldukça geçerli	Benim için orta derecede geçerli	Benim için çok az geçerli	Benim için hiç geçerli değil
C1.	Kariyer alanımda lider olmayı umuyorum	1	2	3	4	5
C2.	Çalıştığım kurum veya işteki bir liderlik pozisyonuna ulaşmak için herhangi bir çaba sarf etmeyi planlamıyorum	1	2	3	4	5
C3.	Alanımda en iyiler arasında olmak istiyorum	1	2	3	4	5
C4.	İşimde lider olmak benim için hiç önemli değil	1	2	3	4	5
C5.	Kariyerimi sağlamlaştırdığımda diğer çalışanları yönetmek isterim	1	2	3	4	5
C6.	Alanımdaki en üst eğitim düzeyine ulaşmayı planlıyorum	1	2	3	4	5

C7.	Kurumunun veya işimin gelecekteki yönünün belirlenmesinde sorumluluk almak isterim	1	2	3	4	5
C8.	Çalışmalarımın alanımda uzun süreli bir etkisinin olmasını isterim	1	2	3	4	5
C9.	İşime olan katkılarımın işverenim tarafından fark edilmesini isterim	1	2	3	4	5
C10.	Mesleki ilgi alanımdaki eğitimlere katılmayı sürdüreceğim	1	2	3	4	5
C11.	Alanımdaki güncel gelişmeleri her zaman takip edeceğim	1	2	3	4	5
C12.	Kariyerimde liderlik statüsüne ulaşmak benim için pek de önemli değildir	1	2	3	4	5
C13.	Yaptığım işte üstün performans sergilemek benim için çok önemlidir	1	2	3	4	5
C14.	Alanımdaki bilgilerimi güncel tutmaya çalışacağımı biliyorum	1	2	3	4	5
C15.	Çalıştığım kurum ya da işte bir liderlik pozisyonuna ulaşmayı düşünüyorum	1	2	3	4	5
C16.	Bilgi birikimimi artırmak için her yıl konferanslara katılacağım	1	2	3	4	5
C17.	Alanımdaki başarılarımla tanınacağımı biliyorum	1	2	3	4	5
C18.	Daha bilgili olmak için zorunlu olmasa bile sürekli eğitim kurslarına katılacağım	1	2	3	4	5
C19.	Alanımda uzmanlaşmak için ileri seviyede bir eğitim programına devam edeceğim	1	2	3	4	5
C20.	Kariyerimde başarılı olmak benim için hiç önemli değildir	1	2	3	4	5
C21.	Kurumumda veya işimde birçok terfi almayı planlıyorum	1	2	3	4	5
C22.	Alanımda en iyilerden birisi olmak benim için önemli değildir	1	2	3	4	5
C23.	Kariyerimde ilerlemek için her yıl sürekli eğitime katılmaya öncelik vereceğim	1	2	3	4	5
C24.	Kurumumda veya işimde en üst düzey liderlik pozisyonuna yükselmeyi planlıyorum	1	2	3	4	5

T.C. Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu Değerlendirme Formu

SONUÇ

Araştırmacının Adı Soyadı	Mustafa PARLAK
Araştırmanın Başlığı	Uluslararası Öğrencilerin Kariyer Algıları ve Gelecek Beklentileri: Bandırma Örneği
Başvuru Formunun Etik Kurula geldiği tarih:	25/11/2022
Başvuru Formunun Etik Kurulda incelendiği tarih:	05/12/2022
Toplantı No. ve Karar tarihi:	2022-10 05/12/2022
1.	☒ Uygun
2.	☒ Düzeltilmesi gereklidir: Etik sorun olabilecek sorular/maddeler, süreçler ya da unsurlar bulunmaktadır. Açıklama:
3.	☐ Görevsizlik: Gerekçe, Görüş, Tavsiye ve Açıklamalar:
4.	☐ Uygun değildir: Gerekçe, Görüş, Tavsiye ve Açıklamalar:

Başvuru dosyasının incelenmesinde hazır bulunan ve araştırmayla doğrudan veya dolaylı olarak ilişkisi bulunmayan Etik Kurul başkan ve üyelerinin ad soyadı ve imzaları

